

Győry
Domonkos

PROFÁN

avagy

tollba-
mondás

a pillanatnak

Győry Domonkos
PROFÁN

© Győry Domonkos

© **PONT**
Kiadó Budapest, 2016

ISBN 978-615-5500-28-2

A kiadásért felel a PONT Kiadó igazgatója
PONT Kiadó: H-1300 Budapest 3, Pf. 215
Tel/fax: (36-1) 816-1062
e-mail: pontkiado@pontkiado.hu
www.pontkiado.hu

A borító Molnár György fotójának felhasználásával készült
Borítóterv: Dali Endre
Nyomdai előkészítés: **körív stúdió**

Győry Domonkos

PROFÁN

avagy tollbamondás a pillanatnak

A MEGBECSTELENÍTŐ HÉT

(Valamikor, valahol, egy messzi-messzi cáfolatban...)

A vén halász (akinek három foga volt) egy nap aranyhalat fogott. Az aranyhal vergődött, rúgkapált, de nem sikerült kifognia a vénember rutinján. Így hát másfajta stratégiával próbálkozott. Először megfenyegette az öreget, de az kinevette.

– Aranyhal, bármit mondasz, csak az idődet pocskékolod. Úgyis megeszlek, roston süítve, sóval, paprikával.

Az aranyhal könnyörgőre fogta a dolgot, ám nem sikerült meghatnia az öregembert. Végül már csak az üzleti megoldás maradt.

– Öreg – szólította meg –, engedj szabadon, és én meghálálom neked.

– Mit adhatsz énnékem? – kacagott fel a vénember, és már a szájában érezte a pompás ízeket.

– Adok neked aranypalotát! – válaszolta az aranyhal.

Az öregember lehurrogta:

– Minek nekem aranypalota? Az öregasszony leveszi a fejem, ha akkora hodályt kell takarítania!

Az aranyhal nem adta fel:

– Akkor adok neked fiatal feleséget!

Az öregember egyszerre szívtá mind a három fogát.

– Minek nekem fiatal feleség? Nem tudok én már mit kezdeni vele, és csak féltékenykedhetnék örökkin.

– Sok-sok pénzt adok neked! – kiáltotta kétségbeesetten az aranyhal.

– Kell a fenének a pénzed! Hogy aztán kiraboljanak! – mordult fel az öregember, és elindult hazafelé.

Útközben észrevette, hogy kimúlt az aranyhal.

– Pedig talán társalkodni meghagytalak volna, ha nem mondasz annyi sületlenséget – ráncolta a homlokát, azzal belehajította a tetemet az árokba, meg ne lássa az öregasszony, hogy már megint aranyhalat fogott.

(Az aranyhal legendája)

ÁTKOZOTT HÉTFŐ

– *Dr. Talán Ipoly* –

Szerencsére nem hideg a fürdőszoba. A csempék finomak, ízlésemnek valók. Enyhén karamell színűek, némelyiken vadvirág hajladozik, integet felém. Odébb radiátor dülleszkedik, kiélt kurvára emlékeztet, alig pihegi a meleget.

A radiátor alatt dunsztos üveg. Abba pössentek, amikor kíváncsi vagyok, van-e olyasmi a vizeletemben, ami nem oda való.

Utálom e rituálét, mintha nem is a saját, maku-látlan testemhez tartozna. Éppen sikertelenséggel fenyeget, de nem adhatom fel, eltolná a hétfőmet. Az ember ül, markolja a térdét, tűnődik a dolgain.

Hiányérzetem azóta sajog, hogy politikai óvatosságból lemondtam a napilapok előfizetéséről, amelyek segítették átvészelni a reggeleket. Gondtalanul pörgethetném az oldalakat, eszembe se jutnának a csatornavezetékeken felúszó rágcshálóról szóló kamaszkori történetek, miközben fontos és érzékeny testrészeim lebegnek, terpeszkednek, ringatóznak sebezhetően a város csatornarendszerének önkormányzattól privatizált becsatlakozása felett.

Megtekintem az eredményt. Nem látok vért, vagy más daganatra utaló jelet. Megrántom a láncot, zubog a Niagarám, figyelem a vízóra mutatóját. Nem moccan, dacára, hogy legalább húsz liter lezúdult. Nem került pénzembe. Érdemes lenne kikalkulálni az eseményre jutó költséget. Víz, világítás, papír.

*

Belépek a zuhany alá, forró víz, antibakteriális tusfürdő, bolyhos törülköző.

Becsusszanok a papucsomba, nézem magam a tükörben. Találok egy eddig észrevétlen anyajegyét, remélhetőleg nem melanóma, mindenesetre bekenem körömvirágkenőccsel. Borotva, arcszesz következik. Képem majd' lánggra gyullad. Ki a párás szobából, vissza már gatyában, púder a lábfejre, zokni, nadrág, ing, ez utóbbi csak ott vasalva, ahol kilátszik a zakó alól.

Nadrág, zakó, nyakkendő, szép bordó cipő, rá egy leheletnyi fényező. Szeretem ezt a lábbelit. Digó termék, bőrtalpú, kellemes szürke zoknimmal remekül mutat, ha keresztbe teszem a lábam. Egyik hivatali látogatóm ugyanezt a fazont viselte, de fehér zoknit húzott föl hozzá. Miután elment, összes ügyiratát kidobtam a szemétkébe, egy semmitmondó levél kivételével. Senki nem bizonyíthatja rám, mert a markában hozta a papírjait, ahelyett, hogy hivatalosan küldte volna. Pontosan azt kapta, amit érdemelt. Később átgondoltam a dolgot, kivettem a dossziét a papírkosárból, hazavittem, gondosan felszeleteltem, aztán apránként felhasználtam vécécsészém kibélelésére.

*

Magabiztosan indulok, lenyelve a reggeli Rudotelem, biztosítva kiegyensúlyozottságom. Ha tudnának gyógyszerfüggőségemről, vége lenne a karrieremnek, ám egy vidéki orvosnál íratom fel,

álnév alatt. A pénz érdeklő, nem az igazolvány. Kiváltani úgyszintén vidéken váltom, ha éppen arra járok. Így senki nem tudja, hogy kemikálián élek. Már hat is, homlokom körül oldódik az abroncs.

Ügyelek rá, ki ne üljön arcomra a letargia, persze vidám se lehetek, mert azt mondanák, nem vagyok megbízható. Villamossal megyek, két megálló, a kocsit ilyesmire nem veszem igénybe, nem akarom parkolási gondokkal terhelni magam, a hivatal parkolójának használata meg keveseknek engedélyezett. Azt nem szokták a mezítlábas tisztviselőknek osztogatni, és nem kockáztatom meg, hogy visszautasítsanak, mert ez a presztízsem zuhanását jelentené, ismert és ismeretlen ellenségeim úgy értelmezhetnék, hogy megrendült a helyzetem, és tanulmányozni kezdenének a kinyírásommal járó esetleges előnyöket, holott addig lehet, észre sem vettek. Isten őrizzen, hogy rájöjjenek, nincsenek befolyásos támogatóim, nem áll senki a hátam mögött, nem tudok olyasmit, amivel hatékonyan sakkban tarthatnék másokat.

A villamos a szokásos, fáradt női farpofák szemeknek rezegve, elfordítom a fejem, mostanában közömbösek a nők. Nézem a koszos ablakon át a házakat, elfog a kíváncsiság, immár milliomodszor, miféle emberek élhetnek a redőnyök mögött, hány hamvas gimnazista lány plédje simul üdén az ágyneműtartóba, hány ártatlan, bársonyos pléd, ami még sokfélét fog látni a világ dolgairól. Hány pokol, gyilkosság, bűn és mocskok, abszurd törté-

net zajlik a magánkripták belsejében, hogy az éjszakai órákra megdermedjenek (vagy: felturbósodjanak) és új, halott reggelekre keljenek?

Katasztrófálisak a hét eleji munkakezdések, az ember üget a váratlan felé. Kosztolányin nevelkedve persze tudja az ember, hogy a kincs akkor se lesz meg, ha porig ég, így jobb lesz takaréklángon rotyognia.

*

Belépek a kapun, elmegyek a portás mellett, köszön, rá se nézek, nehogy valaki azt gondolja, bratyizok vele. A páternosztert elkerülöm, az az ügyfeleknek és más szemét népeknek való, ha abba ugrálnék, oda lenne a tekintélyem. Úgy tűnne, radikális vagyok, esetleg zöld, vagy ki tudja mi. A lépcső meg pórias, így hát lifttel megyek, mellettem egy nagyfejű utazik néhány lakájjal, udvariasan köszönök, ő fürkészően néz, én a világ legsemmitmondóbb tekintetével a válla környékét fixírozom, tudom, hogy bunkó, a napjai meg vannak számlálva, ahogy a tehetségtelembb politikusoké, hiszen a választási ciklusuk életciklusukká vált, elég tekintélyes halandósági arányszámmal. A neheztelesüktől persze óvakodni kell, bajt, azt tudnak keverni, ehhez nem kell különösebb szakértelem. A fickó skalpvesztésének várható idejét latolgatva köszöntem el a PoliFaroktól és sleppjétől, alig észrevehetően visszafogottabban, mint ahogy üdvözöltem, ezzel reagálva arra, hogy levegőnek nézett. Irány a tacepaó.

Ez egy tábla a dolgozók nevével egy hónapra előre dátumozva, érkezési és távozási rubrikával. Magassága kettő és fél méter lehet, hossza hat méter, csak azok szerepelnek rajta, akik ezen az emeleten robotolnak.

A sorok a nyújtózkodással még elérhetőtl, egészen le, térdmagasságig tartanak. Istennek hála, jó helyen szerepelek, úgy középütt, így nem kell lekuporodnom érkezéskor és távozáskor. A főnökség természetesen nincs rajta, mivel az ő munkaidejük kötetlen, és a titkárnőjük tartja nyilván a hollétüket.

A tacepaót siratófalnak is nevezik, időnként azzal jelzik az elbocsátás közeledtét az érintettnek, hogy frissítésnél nem kerül fel a neve. Ilyenkor a többiek mindent elkövetnek, hogy ne kelljen találkozniuk a szerencsétlennel, nehogy kérdezzen valamit, meg kelljen állni mellette, és emiatt – Jaj Istenem csak ezt ne add! – a fejesek esetleg azt gondolják, szolidaritálsz vele.

A hivatali hagyomány szerint még egy funkciója van a tabellának. A titkárnők kerülnek alulra, de legalul a gépíróknak helyezkednek el. Ha már nem elég fiatal és rugalmas a napi gugurcoláshoz, vagy hajlongáshoz, akkor remélhetőleg keres valami más álláshelyet. Ez persze vicc, viszont a kivillanó combok, domborodó popsik (és sajnos seggek) látványa nem utolsó dolog. Nézni persze jobb ha nem nézeget az ember, csak spontán illik kukkolni, azt se sokáig. Mert aki ezeket a fehérnépeket magára haragítja, az elveszett.

Az irodám a folyosó végén, egy kábé 15 négyzetméteres doboz. Az ajtaja fehér, rajta fekete táblán arany betűkkel: Dr. Talán Ipoly. A folyosót hatalmas üveglak zárja le, egy bazi nagy pálma van előtte. Imádom a növényt, olyan mintha az enyém lenne. A szobámban nem férne el, mégis az én irodám fényét emeli. A berendezés nem nagy eresztés: íróasztal, forgószek, telefon, egy dohányzóasztalka, három kisebb fotel. A tapéta az idők folyamán barnás színt vett fel, az elődöm, akit húsz év után szívinfarktus tanácsolt rokkantnyugdíjba, erős dohányos volt. A koszos, fakult minták reá emlékeztetnek. Ez maradt utána, meg egy cipőkefe. Tömött, sűrű szőrű, mostanság nem látni ilyesmit. Arra használom, amire ő: ha néha magához rendel a főnök, ezzel tisztítom a lábbelimet. A sarokban egy mosdókagyló, kis tükörrel, igazán ocsmány, de nem zavar. Vannak akik kibulizzák, hogy egy ívelt vasra szerelt függöny takarja el, egyfajta sarokfülkét képezve, ám engem ez nem érdekel. Ha vizet akar inni az ember, fogat mosni, vagy egy kellemetlen ügyfél után tisztálkodni, rögtön igénybe veheti.

Dr. Rőfögő állítólag időről időre belevizel a sajátjába. Mindig jó kedvre derülök, ha eszembe jut a sztori. Az étkezdeben értesültem a dologról, az iktató egyik munkatársától, aki valami dosszié után szaglászva rányitotta az ajtót. Elmondása szerint dr. R. (alacsony, dagadt emberke) lábujjhegyen, nyújtózkodva tudta csak átlógnakni töppedt

micsodáját a mosdó peremén, és annyira összpontosított a műveletre, hogy nem figyelt fel a kopogásra. Az is meglehet azonban, hogy az iktatós fickó csak kitalálta az egészet, mert nem szenvedheti dr. R.-t, netán volt valami nézeteltérésük a múltban, bár nehéz elképzelni, miféle is lehetett volna, mindenesetre hihetőnek tűnt a történet. Lehet, hogy azért mesélte el az iktatós, mert valahonnét tudja, hogy én és R. kimondottan rossz viszonyban vagyunk, ám az is meglehet, hogy találmomra lődöz. Mindenesetre bízom benne, hogy széles körben terjeszti a hírt, és amikor a főnökség az előléptetéseket mérlegeli, akkor valaki halkán megkérdezi: csak nem ez volt az aki... Egy másik erre röpke mosolyt ereszt meg, esetleg egy cinkos bólintást, és R.-t azonnal törlik a jelöltek listájáról, még a radírgumit is eldobják utána. Ezzel a riválisaim száma csökken. Igyekszem titkolni, de nyilvánvaló, hogy ezen a folyosón nekem van a legtöbb eszem, és dr. Gyomorfekélynél sokkalta jobban meg tudnám szervezni az ügyvitelt.

Ez persze ábránd. Fel sem merül a nevem kellő hátszél, vagy valami furfang nélkül. Ugyanakkor nettóiban nem is jelent sokat az előrelépés. A hátrányai viszont...

*

Lezökkenek az asztalom mögé, megigazítom a spenótzöld telefont, örömmel tölt el a gondolat, hogy hamarosan újat kapok. Állítólag sikerült eldönteniük, melyik cég modernizálja a kommuni-

kációs hálózatot. Évek óta tart az impotens huza-vona, mind a két aspiráns nagy belső protekcióval rendelkezett. Most viszont megjelent egy harmadik cég, egetverő referenciával. Egy nyomógombos telefon az álmom, amit nem kell lefognom, hogy tárcsázni tudjak.

Utálatos féreg a korrupció, átrágja minden dolog gyökerét. Utálok, mert ebben van a pénz, nem a hivatali illetményben. Engem soha nem próbáltak olyan összeggel megkenni, amiért érdemes lett volna kockáztatni.

Komótosan előhúzó néhány dossziét a fiókból, iratokat rakok az asztalomra. Tollat, jegyzetfüzetet. Belepillantok az egyik aktába, néhány szót odafirkantok, ne legyen üres a felső lap. Jöhet az átkozott unalom.

A falak jó vastagok, akár ordítozhatnék is időtöltés gyanánt. Kora délután, a napi postabontást követően beérkeznek az ügyiratok, semmi olyasmi, amit ne lehetne perceken belül elintézni. Általában egy adagot elraktározok másnap délelőttre, de múlt pénteken nem jött semmi, így most hoppon maradtam. A vén hivatali sakálok megtanulták már, hogy nem az a lényeg, hogy az ember mennyit dolgozik, hanem az, hogy mindig, folyamatosan kavarjon valamit, csepegtesse az iratokat, szaladgáljon a folyosón, benne maradjon az áramlásban, lássák, hogy dolgozik. Ha problémás ügy kerül elő, az a legjobb, mert annak híre megy, többen foglalkoznak vele, köztük az aktuális főnök, aki ebből is láthatja, hogy megy a szekér. Na persze a túl-

zottan problémás ügyek nem jók, mert az emberre is rossz fényt vethetnek. Dr. Gyomorfekélynek hamar elege lesz abból a munkatársból, aki folyton-folyvást zaklatja, meg kell tehát találni a kényes egyensúlyt, azon mértékű aktivitást, ami nem kérdőjelezi meg a munkakör indokoltságát, másfelől nem tűnik túlbuzgóságnak, feltűnési vágynak, törtetésnek.

Rendkívül körültekintőnek kell lennem. Vannak ügyek, amelyek elintézése valamiféle állásfoglalást jelentene. Akár politikai, akár szakmai elkötelezettséget. Ezek az ügyek alattomosak, veszélyesek, már a boríték gyűrődéséről, már az akta szagáról meg lehet ismerni őket, ha az embernek van hozzájuk szimata. Nem lehet hazardírozni. Ami hétfőn jó döntésnek tűnik egy ügyben, szerdán már priuszt jelenthet. Ha valamit lép az ember az efféle dolgokban, a külsősök hajlamosak feltételezni, hogy a háttérben sötét szándékok mozognak. Persze a politikát sem lehet mindig kikerülni, de ezekre az ügyekre még gondolni sem jó. Ügyesen át kell passzolni valamelyik hülyének, aki alig várja, hogy lenyalhassa a vezetés cipőjéről a port.

És máris ott gubbasztunk a karrier csapdájában. Az előrelépéshez a legtöbben a politikusok barátságát keresik. Ez hatékony út, csakhogy a politikus az holtbiztos, hogy benyújtja egyszer a számlát, és jó vastagon fog majd a ceruzája. Ha nem fizetsz, akkor véged, ha fizetsz, azaz teljesíted a kérést, akkor a neved összekapcsolódik az övével, és vele együtt távozol majd a süllyesztőbe, a kloáka mélyére, ha eljön az ideje.

Ügyesen kell eltölteni a napot. Erről szól a hivatalnok élete. Ha külön irodád van, az már státus. Sokkal kényelmesebb, mintha egész nap mások pofáját kellene bámulnod. Ha nem egyedül van az ember, akkor kénytelen beszélgetni. És eközben mondhat olyant is, ami felhasználható ellene. Véleményt nyilvánít. Mit tudom én. Hála istennek, soha nem kerültem ilyen helyzetbe.

Már tíz óra, ideje lépnem valamit. Előkotrok egy üres papírt, megírok egy levelet. Szimpla ügy. Olyasmit akar a pasas, amiben a helyi önkormányzat az illetékes. Ezt szépen megírom neki. Olvasható, férfias, dőlt betűkkel. Beteszem egy mapába, átmegyek a gépírókhoz. Heten ülnek egy szobában, mind nők, közülük az egyik, egy anorexiás forma harmincas asszonyka gépel nekem. És még nyolc másiknak. Réműlet ül a szemében. Mint mindig. A többiek sem érzik jól magukat. Tudják, hogy jövőre számítógépes szövegszerkesztőket vezetnek be, azon kell dolgozniuk. Félnék tőle. Azt hiszik, akkor kevesebb gépíróra lesz szükség. A csacsik. Az egésznek annyi lesz a haszna, hogy megszűnik az állandó kopácsolás. És egész nap szívhatják a lézerprinterek ózonillatát. Feltéve, ha el nem nyomja a kávé szaga. Persze elnyomja majd.

Szépen köszönök, kezitcsókolomot. Örüljenek neki, lássák milyen udvarias vagyok. Mással úgyszem adom tanújelét. Végül is nem mindegy, mit beszélnek az emberről. Angélának hívják az én

asszonykámat. Odasasszézok. Mutatom neki az irományt. Mondom, hogy ha nem tud valamit elolvasni, csak csörrenjen a mellékemre. Ez nagyon kedves tőlem, mert a többiek elvárják, hogy a gépíró futkosson utánuk tisztázni macskakaparásaik jelentését. Azt hiszik, ettől nő meg a tekintélyük. Közben meg ajánlatokat tesznek a hölgyeknek. Meg frottörködnek. Ami persze jó fogadtatásra talál általában, de ezzel vége lesz a becsületüknek. Én kerülöm az ilyesmit. Tisztelnek is érte.

Angéla bólogat. „Igen főtanácsos úr... természetesen főtanácsos úr...” – szépen, ahogy illik, tisztellettudóan. Szó sem lehet közvetlen kapcsolatról. Az ajánlattevők már régen Pisták meg Lacik. A csajok el tudták helyezni őket pirinyó világukban. Kitárgyalják flúgjaikat, jókat röhögnek rajtuk.

Angéla majd ebéd után áthozza a levelet, meg a kávé. Mint egy császárnak. Hó elején leteszem a kávépénzt. A többiek fél kettő körül tódulnak be az adminisztrációba, elszürcsölni a feketét. Közben élcelődnek a személyzettel, disznó vicceket mesélnek, meg hivatali pletykákat. Én egy ideig igyekeztem gyorsan felhörpinteni a löttyöt, és húzni vissza a helyemre, nehogy összekapcsolják a nevem valakiével, aki szintén ott tartózkodik. Ez egészen jól jött ki, mert az elfoglaltság látszatát keltette. Ezen megfontolásból néha nem is mentem kávézni. Aztán egyszer Angéla utánam hozta a feketét, jó zaccosan, de még forrón. Gondolom azért, hogy ne vesszen kárba a befizetett pénzem. Azóta így megy ez. Megadom a módját, amikor

közeleg az idő, egy aktába mélyedek. Angéla jön, hozza a leveleket, amiket én írtam, vagy amit rám szignált a főnök. Leteszi az asztalom sarkára a tálcát, kezem ügyébe helyezi a kávé, két cukorral, ahogyan szeretem. Ekkor felnézek rá, megköszönöm, megkérdem, hogy van, ilyenkor egy pillanatra elmosolyodik, kisimulnak koravén arcvonásai és elrebeci, hogy köszöni jól. Ennyi. Méltóságot ad mindkettőnknek az ügy. Neki van egy másfajta kapcsolata valakivel a munkatársak közül. Rövid és egyértelműen tiszta ügy, semmiféle találgatás nem férhet hozzá. Összeköttetés egy olyan-
nal, aki bent ül az értekezleten. Nem afféle füledt, szennyes, üzekedésszagú kapcsolat, mint amit az egyik kolléganője tart fenn dr. Ficsúrral, aki egyéb női mellett szaporán kettyyentgeti a gépírónök hosszúcombú szőkeségét, ami viszolyogtató, ráadásul a csaj olyasfajta lehet, aki kiteregeri a részleteket. Remélhetőleg mindketten pórul járnak, és dr. Ficsúr elkap valamiféle ragályt a kis kurvától, aki állítólag munkaidején kívül sem veti meg a faszt.

*

Ebédidő. A kaja mibenlétét már órákkal korábban besaccoltam, ugyanis a hivatal alagsorában van a konyha, főzéskor az egész épületet elönti az étel-
szag. Gyalog megyek lefelé, most inkább mellőzöm a liftet. Mindezt azért, mert így elkerülhetem azt a kellemetlen szituációt, hogy valaki rám akasz-
kodjon, és aztán a munkatársak, meg a vezető grémium szeme láttára együtt vonuljunk be az

étkezdébe, együtt keresünk asztalt, és közben a tapasztalatlan vagy ne adj isten! ostoba fickó odavigyorogjon vagy bólintson olyanoknak, akiknek nem kellene.

Belépek, egyetlen pillanat alatt végigsöpör tekintetem az ebédlőn, azonnal kiszúrom a kedvező helyet, és nem nézve se jobbra, se balra, elindulok a céloom felé. Ekkor leülök, mégpedig úgy, hogy a vezérkar szokásos sarokasztalának még véletlenül se fordítsak hátat, nehogy tüntetésnek tekintsék. Ezek után a kajára koncentrálok. Olyankor nézek fel, amikor a kenyérből török, vagy a vízből hörpintek. Ilyenkor úgy működök mint egy lokátor, kiélesednek az érzékszerveim, felmérem, ki kicsoda mellett ül, beszélnek-e egymással stb. Kész tanulmány, be lehet mérni az erőviszonyokat. Aztán leül mellém valaki. Ez meghatározza az ebédem tempóját. Ha én vagyok kénytelen – helyhiányában – valaki mellé csüccsenni, igyekszem semleges, súlytalan embereket kiválasztani. Ilyenek a szakmai alkalmazottak, pl. a számítógépesek, könyvelők, stb.

Döbbenet, mennyire naivak az emberek! Amiért keveset társalgok, nem adok ki információkat, megbízhatónak tartanak. Jellemesnek, gerincesnek. Amint enni kezdek, a mellettem ülő azonnal sorolni kezdi a legfrissebb híreket. Vagy a családját, vagy a hivatali pletykákat. Ennyi kell csupán a jólértésültséghez.

Az információforrásaim, azaz a kollégáim többsége nem tud rendszerben gondolkodni. Számta-

lanszor vannak le téves következtetéseket. Persze nem igazítom ki őket. Mondják csak a magukét, látszólag alig érdekel. Ezért aztán igyekeznek olyat is mondani, ami az én kedélyemet is megérinti. Közben vigyázok, hogy semmit ne tegyek, ami egyetértésnek, vagy megerősítésnek értelmezhető. Nincs bólogatás, nincs árulkodó arckifejezés. Időnként egy „Óh!”, egy hümmögés, ha nagyon döbbenetes a hír, esetleg megáll a kezemben egy pillanatra kanál, vagy a kés-villa. Ez ösztönzően szokott hatni.

Persze vigyázok, hogy a dolog ne húzódjon el, mivel nem szerencsés az ebédlőben sziesztázni. Lám-lám. Milyen kényelmes úgy informálódni, hogy az ember közben nem adja ki magát. Nem áll le senkivel a folyosó végén, vagy a mosdó előterében kokettálni, kávézóban pletykálni, vagy ami ezeknél is rosszabb, valamelyik irodában társalkodni. Minden tiszta, semmi összeesküvés-szag.

Ebéd után vissza, ismét a lépcsőn. Ilyenkor tömeg van a lift előtt, ki tudja, ki várná el, hogy fontosságára tekintettel előre engedje az ember. A testmozgás is jót tesz, ugyanakkor ez más tészta mint a reggeli belépő, amikor iparkodni kell, hogy láthassák, fontos az ember számára, hogy időre beérjen, no nem ügybuzgalomból, hanem mert várja a munka. Így ebéd után azonban érdemes gyalog közlekedni, mivel ez illik a hivatal délután kettőig sziesztába hajló tempójához.

Ismét a helyemen, egy cédulka vár az asztalom mellett. X. keresett Bivalyménhelyről. A cetli a szemétkébe, ha a bivalyiaknak valami olyan fontos, akkor úgyis újra hívnak. Ha meg nem, akkor fölösleges vacakolnom. Sokakat vitt szívinfarktusba a túlzott munkatempó. A régi viccben van egy ősrégi igazság: aki nem dolgozik, az nem hibázik. Aki nem hibázik, az elismerést érdemel. És itt, ebben a házban mindenkit kurvára érdekel, hibázik-e a másik.

Érzem, közeledik az idő, így előkapok egy halom papírt, beledugom az orrom. Halk kopogás, amire nem válaszolok. Jön Angéla, azaz a kávé. A kezem ügyébe helyezi, leül. Vár, amíg megiszom, le nem venné rólam a tekintetét, a nagy barna, nedvesen csillogó szemét. Vagy szerelmes belém, vagy tisztel, vagy tudja a fene. Elgondolom, milyen hangokat hallatna, ha megdugnám, valószínűleg olyasféle mutatvány lenne, mintha egy vállalkozó szellemű kamasz a radiátor bordái között próbálkozna. Fűtési szezonon kívül.

Megiszom a lötyikét, közben arra gondolok, milyen nyomorult lehet szegény pária élete, ha ez a kávécsere is örömet szerez neki. Amíg kifelé tart, nézem a seggét, ami nem rossz, persze nem is vadító, számomra totálisan közömbös, csak azért kísérem figyelemmel, mert tudom, hogy észleli a dolgot, és örömet szerez neki. Ez a jutalma a kávéért. Lehet, hogy ezért csinálja az egészet?

Istennek hála, nem riszálja magát, tehát nem akar semmit, csak ennyit.

Csörög a telefon, a bivalyménhelyi kisisten keres. Tiszteletköröket fut, jó nagyokat, de azt csak nem képes kinyögni, hogy mit akar, azt hajtogatja, hogy „de nehogy félreértsem”, végül előadja, szeretné, ha támogatnánk a projektjüket, igazán hálás lenne, merthogy a dologban én vagyok a legismertebb szakértő, etcetera. Kinyögi a projekt címét, hirtelen szófukar leszek, mondom neki, hívjon vissza másnap ilyenkor.

Semmi közöm a nyomorult projekthez, sőt más pénzes, pályázati dologhoz sem. A fickó viszont azt hiszi, hogy van. Márpedig azért hiszi, mert pontosan ebből a témából doktoráltam. Már akkor is utáltam, igyekeztem gyorsan elfelejteni.

Tudja a fene, ki intézheti az ügyet. Érdeklődni nem célszerű, mert azt gondolnák, szimatolok. Ejteni kellene az ügyet, megmondani a főszernek, hogy hívja az ügyfélszolgálatot, érdeklődjön ott, azonban balgaság lenne elsietni a dolgot. Régóta az első esély, hogy leessen valami. Picike sansz, de nagyobb a lottóötösnél. Nemde azt mondta a bűdös parasztja, hogy „hálás lenne”? A hála nem politikai kategória, mondta egykor egy politikus, és igaza volt. Nekem viszont jól jönne egy kis politikamentes hála.

*

Fél három van, irány a könyvtár. A megszokott porszag, egy hülye újonc politikai napilapot olvas.

Napokon belül be fogják kategorizálni. Rossz úton jár. Mi hivatalnokok semlegesek vagyunk. A nyelvünk ugyanaz marad, csak a fertályok változnak előtte.

Érdekes megfigyelni, hogy némelyek a politikai helyzet váltakozásával miként térnek át kétségbeesetten az egyik lapról a másikra, hogy idejében megtanulják az új, megfelelő szlogeneket. A „trendit”. Aztán kinyiffannak, mert a hullámszó előbb-utóbb kikoptatja a lehetőségeiket. A profik tudják, hogy nem érdemes direktívákat szajkózni. Elegendő értő módon hallgatni, bólogatni, valahogy a helyeslés és a tudomásulvétel határán. Ez a kulcsa az egésznek. Túlélni csak lazán lehet. Természetes, hanyag eleganciával tartani be a dzsungel szabályait. Flexibilisen. Mindig, minduntalan rugalmasan.

Biccentek a könyvtárosnőnek, egy régóta elfelejtett politikus feleségének, kifejezéstelenül néz rám, nem tart nagyra, nem fárasztja magát visszaköszönéssel. Ezt persze nem veszem zokon, a vén csont, amióta nincs hátszele, valamiféle sznobisztikus balfaszysággal próbálna dörzsölődni a felsőbb szinthez, persze hiába, mert azok nem járnak könyvtárba, és a kirúgásával sem fárasztják magukat, hiszen úgy gondolják, hogy egy könyvtárosnál már úgysem lehet valaki nagyobb senki. A katalógust persze pontosan és azonnal beosztja, azt hiszi, ezzel jóváteszi, hogy nem ért a számítástechnikához, és legalább a középkori módszereket flottul akarja csinálni, azon önhittségében, amely elhitegeti vele, hogy rajta a világ szeme.

Megnézem a katalógusban az érintett projekteket, utána a polchoz tipegek, átnézem a pályamunkákat. A dátum szerint helyben vagyunk, a bivalyékéi nincs köztük. Eszerint nyertek. Az elutasított munkák ugyanis rögvest a könyvtárba kerülnek, hátha valaki még hasznosítani tudja őket, a nyertes azonban az irattárba ásódik el, alátámasztandó a kifizetési bizonylatok, ill. szerződés jogszerűségét. Végtére, így logikus.

A látszat kedvéért máshol is kotrok, kiíratok egy érdektelen anyagot, leviszem az irodámba. Többen látnak, amint a paksamétával a markomban igyekszem a helyemre, ennek örülök, tanúim vannak, hogy mozgok, intézkedek. Izgatottan rogyok a székembe, előttem a lehetőség, de biztosat kell tudnom, nehogy pofára essek.

Feltárcsázom az iktatót, az ismerősöm szól a kagylóba, így azonnal leteszem. Fél óra múlva ismét telefonálok. Valamelyik új fiú veszi fel. Bemutatkozom. Fensőbbbségesen mondom, hogy dr. Ficsúr vagyok. Úgyis elfelejti, és azt sem tudhatja, van e hatalom a Ficsúr kezében, ki fia-borja. Kérdezem, hogy nézzen utána, elment-e a bivalyi levél. Azt mondja, hogy most küldték át a postázóba, a holnapival megy. Kérdezem tőle, ugyanarról beszélünk-e? Olvassa már be a témát. Azt mondja, pályázati szerződés, X. projekt, 192 millió. Atyáskodva megjegyzem, hogy akkor megnyugtathatom a főszereket, mert reklamáltak, hogy biztos elkeverte az iktató a küldeményt. Ezzel le is rendeztem az ügyet. Holnap megy, holnapután odaér.

Ez nem jó. Túl korán van. Visszahívom a fiút, mondom neki, intézze el a postázóban, hogy tegyék félre a levelet pár napra, ha már olyan bunkók voltak azok a falusiak, hogy noszogatni mernek bennünket. A fiú lelkes, hogy a cinkosom lehet, megteszi, el is fogja pletykálni, a Ficsúr meg rábaszik, ha elterjed a dolog. Mégsem olyan rossz ez a nap, két légy egy csapásra.

Elégedetten hátradőlök, még egy óra és vége a munkaidőmnek. Kopogás. Dr. Rőfögő lép be. A modortalan bunkója! Ketten, zárt ajtó mögött! Miféle kínos szituációba akar belerángatni?

Borjúszemében bánat, potroha előtte rezeg. Hellyel kínálom, de az asztalom mögül nem mozdulok. Afölött rázunk kezet, közben automatikusan jegyzem, ha kimegy meg kell mosnom a mancsom, mert ha ez a mosdóba vizel, holt biztos, hogy nem mos kezet. Vagy mégiscsak alátartja a csapnak, amikor leöblíti a piszkát? Egyáltalán leöblíti? Undorom természetesen palástolom, nyájas vagyok a magam szűkszavú módján, egyetlen barommal sem szabad összeveszni, soha nem tudhatod, nem lesz-e belőle valaha a felettesed.

Fals, szar szöveget mond, egy álproblémát, közben vörösödik. Hallgatom, megértő tekintettel, segítek neki, időnként összefoglalom pár szóban annak a lényegét, amit öt-hat percben elmakogott. Ettől általában okosnak és megértőnek tűnök, ez a technika csaknem mindig bejön. Nem nyilvánítok véleményt. Aztán hirtelen kanyarral tér a lényegre, és megkérdezi, tudom-e ki van lapáton, mert valaki

lapáton van, már a héten le kellett volna kerülnie a nevének a tacepaórról, nagyon bizalmas forrásból tudja, csak az nem derült ki, hogy kicsoda az illető.

Miközben hallgatom, az arcizmom se rándul, ugyanakkor tudom, hogy nem paranoid képzelgésről van szó, nem zörög a haraszt szél nélkül, és az ilyen pletykák általában realizálódni szoktak. Ideges vagyok, arcomra azonban a nyugalom derűs vonásait merevíttem, mivel tudom, hogy tesztel a rőfögős, a huggyos doktor, mindenkivel megcsinálja, hátha valakinek rémületet lát a képén, és akkor arra a következtetésre jut, hogy az illető gyenge, lehet, hogy lapáton van. Mindezt csupán azért, hogy felkutathasson a kirúgási rangsorban egy nálánál esélyesebb jelöltet, megnyugtatva magát, hogy még sokáig belevizelhet a mosdókagylóba a harmadikán felvett tisztviselői illetményéért.

Természetesen semmit nem mondok neki, mert akkor rám hivatkozna, úgy látom, kiálltam vizsla disznószeme próbáját, valaki mást fog zászlójjára tűzni, remélve, hogy az önbeteljesítő jóslat nyomán arra csap le a végzet.

Közben rájön, hogy letelt a munkaidő, elhúz a francba, némi savanykás vizeletszag marad utána, de lehet, hogy csak képzelem. Legnagyobb valószínűség szerint a Ficsúr fog menni, mert a hivatali szexnek általában ez a vége. Vagy egy másik fickó éhezik rá a bigére és ezért túrja ki a fészekből, vagy egy paranoid fejes impotenciáját sérti az ügy, esetleg bizalmi megfontolásból vetnek véget az egésznek. Nem is bánom, hogy a Ficsúr nevét

használtam, ha már vége, akkor úgysem árt neki, ha meg ez a lökés kell a bukásához, akkor a sors segédje voltam.

Szép bordó dipómba teszem az aznap legépelte-tett levelet, majd otthon elolvasom, itt a hivatalban nem volt kedvem, bár Angéla biztosan nem ütött félre, nem az a fajta.

Lifttel megyek, hál istennek egyedül, a portás háttal áll, kislisszanok a kapun mint egy tolvaj, a tüdőm-be áramlik a hétfő délutáni benzingőzös levegő, gyalog indulok haza.

*

Gépkocsik iramlanak egymás nyomában, flanco-sabbnál flancosabbak, köztük undorító kelevényként néhány őszöreg csotrogány. Némelyik egy, némelyik két évi jövedelmembe kerülne, persze adó- és TB-levonás nélküli bruttó bérembe, így vagyunk ezzel mi hivatalnokok mindannyian, ezért a pirinyó pénzért remegünk az irodánkban, ezért tanultunk az egyetemen, ezért vagyunk doktorok, ebből vesszük öltönyeinket, nyakkendőinket, cipőpasztánkat, jó lehetet biztosító fogkrémjeinket, optimista hozzáállásunkat, már akinek erre telik, mert lefelé is vannak grádicsok, például a háttérmunkások, a kishivatalnokok, és ekkor az olyan közalkalmazottakról, mint a például az ápolónők, már szót sem ejthetek, hiszen köztünk és köztük akkora különbség, mint a rosszul tartott eb és a kivert kutya között.

Kutyáról lévén szó, egy gonosz képű dagadt nő

hatalmas pitbulljával pont felém rohan, jó hosszú pórázra engedi a dögöt, szarjon csak be tőle mindenki, aki nem elég elszánt ahhoz, hogy inkább a villamos elé vesse magát. Van aki pórázon hordja a tökét. Ez is ilyen. Hála isten, továbbálltak, nem evett meg, úgy látszik, útközben már jóllakott mindkét bestia.

Zöldet mutat a lámpa, átballagok, egy flancos metálszínű szélvédője mögött dekkoló kiélt szőke-ség unott tekintetével találkozik a szemem, ész-reveszi az érdeklődésemet, megvető türelmet-lenség árnyát látom barackszín pofiján, sőt tizenöt centis fülbevalói is megrezdülnek egy pillanatra, aztán elnéz a fejem fölé, tüntetőleg a semmibe.

A kis kurva persze lehet önérzetes a tizenötmilliós légkondicionált csodában, ennyit ér a pinája valaki-nek, aki rá meri bízni a négykerekű vagyontárgyat, gondolom, mert van még ott lóvé, meg feltehe-tőleg biztosítás is. Igaz előfordulhat, hogy nem bérribanc a drága, talán apukája kedvenc lánya, de azért annyira már nem fiatal, hogy a vagyonos kül-sőségekbe szülessen, talán bakfiskora óta űzheti a szépipart, egyszóval ennyi is elég ahhoz, hogy arisztokratának érezze magát, és lenézze a gyalog battyogó, konfekcióöltönyös senkiket.

Ballagok hazafelé, legyőzöm a kísértést, amely arra csábít, hogy beüljek valahová, egy cukrászdába, étterembe, bárhová, ahol történnek a dolgok, ahol figyelhetem az embereket. Valami nő sem lenne rossz, persze számomra fogalmi képtelenség lenne így ismerkedni, erre talán csak a Ficsúr képes,

persze annak bárhol sikerül, a nők buknak a felajzott mén mentalitására, pedig első látásra tudják, hogy mire számíthatnak részéről, de ez nem veszi el a kedvüket, sőt!

*

Kész. Itthon vagyok. Ruha le, zuhany, fürdőköpeny, egy óra alvás. Utána kávé, húsz oldal Dosztojevskij, karateruha elő a szekrényből, sportos szerelés fel, ezúttal elő a kocsival, át a város másik végébe, lábszagú öltöző, lerobbant iskolai tornaterem, gyors üdvözlések, kamaszok, középkorúak vegyesen, sorakozó, meghajlás, bemelegítés. Futás körbe-körbe, hajlongás, ugrálás, lazítógyakorlatok, erősítőgyakorlatok, küzdelem. Egy kövérkés kínait fogok ki, esélyem sincs, iszonyúan fürge, persze ezeknek a vérében van, de mi a fenét karatézik, amikor a kínaiakhoz a kung-fu illik, hopp most egy szép rúgás, védem, lecsúszik, az állam éri, nyelvemmel kitapogatom a fogsorom, nincs semmi baj, nem kell a megtakarított pénzem beültetésre fordítanom. Bocsánatkérően mosolyog, visszaviagyorgok, nem haragszom, van ez így, férfiak vagyunk, amúgy kímélt mindvégig, látta, puhány értelmiségi vagyok. Küzdelem vége, lazítógyakorlatok, légzőgyakorlatok, a mester egy tanmesét mond, szertartásosan meghajol, konyec.

Roham az öltözőbe, kellemesen átizzadva, leitatom a nagyját a törülközőmmel, felveszem a göncöm, bágyadt vagyok, visszafelé megállok egy videotéka előtt, találomra kiválasztok egy filmet,

ha Sir Hopkins, akkor nem lehet rossz, újabb tusolás, háromféle vitamin, egy rákellenes csodaszer, aranyérkenőcs megelőző célzattal, aztán irány az ágy, nézem a filmet, kint a mosógép forgatja a gít, nem bírnám elviselni, ha beleszáradna az izzadság, a lovag egy komornyikot játszik, komornyikot társadalmi étellel, komornyikot magánélettel, depressziós leszek tőle, de értékelem, visszapörgetem, feltűnő helyre teszem a tokot, el ne felejtsem holnap visszavinni, kivészek egy háromdecis Amstelt a hűtőből, ott a konyhában elkortyolgom, fogmosás, cserszömörccés szájvíz az ínysorvadás megelőzésére, nagyon jó, de megfogja a mosdókagylót, be az ágyba, holnap, ha lehet palira veszem a bivalyménhelyi korifeust, ha minden igaz, akkor százszor megszolgált a rohadék, nekem meg leeshet valami, reggelig még megálmodom, miként célszerű az ügyet lebonyolítani.

BECSTELEN KEDD

– *Bivalyménhely első embere* –

Az az átkozott fasz kurva okosnak érzi magát, ezzel a rohadt kocsiival meg nem mehetek gyorsabban, tudnám, mi a fészkes fenének vettem meg, ha egyszer el kell túrnöm, hogy egész Európa előttem szutyog, ezek bizisten rosszabbak a ruszkiknál is, még jó hogy légkondi van, lám egyre szebb lányok állnak kinn a placcon, két férfi közt mosdatlan, lehet egyfajta zamata is ennek, van aki az ilyesmit szereti, emberkereskedelem, késes stricik kártyapartijának fedezetéül szolgáló húsok, valamikor copfos kislányok lehettek pöttyös köténykében, „mondd, mi akarsz lenni, ha felnősz”, „doktor néni”, selypíti a fogszabályzós csöpp kis szájával, és most ebben a munkában folyamatosan rücskösödik, míg olyan nem lesz mint a smirgli. A hangja, az arcvonásai, a tekintete, és talán az érintése is. Érdeemes lenne az egyiküket beültetni magam mellé, egy kicsit dumálni vele, de akkor vége lenne a prostiromantikának, és rá kellene ébrednem, hogy ezek beszélő dolgok, nem pedig emberek, istenem miféle baromságokat gondolok ezekről a nyomorult lányokról, akik Európa-Bangkok felé törleszkedésünk köpöcsészéi. No, ez meg afféle bölcsész duma, nem Bivalyménhely polgármesteréé.

Lehet, hogy lelkésznek kellett volna mennem valami rafinált szektába, szépen nyomnám a sódert, ki ne lenne vevő ilyen gyönyörű gondolatokra, mert fogalmazni azt tudok, azért választottak meg, mindenkinek értek a nyelvén.

Reggelre kelve felhívtam a minisztériumi főszert, hímezett-hámozott, egyértelmű, hogy pénzt akar, azt mondta, ma délután születik a döntés, ez vagy így van, vagy sem, ekkora pénz megéri a rizikót, azt mondta nem ér rá, meg nem is lenne szerencsés személyesen beszélünk, annyira elfoglalt, hogy holnap például csak egy hamburgert tud bekapni ebédre, pontban tizenkettő harminckor a minisztériumtól két utcára levő McDonald's-ban. Utána jelentőségteljesen hallgatott, nagyon okosnak hitte magát, közben meg a hivatali göncében fog elvegyülni, persze konfekcióöltöny lesz rajta, ha bujkálni akar, bassza meg, miért nem álcázza magát kéményseprőnek? Sürgetni azt tudják az embert, alig várják, hogy megkenjem a markukat, közben meg olyan szemérmesen forgatják a szemüket, mint a falusi plébános, amikor félrekefélését gyónja legkedveltebb ministránsának a jó édes anyukája.

Kapva az alkalmon, meglátogatom a szerkesztő urat is, jattolnom kell neki is, a szokásos stekszet kapja, ápolni kell a kapcsolatunkat. Az idő pénz, ahogy mondani szokták, az ürgének semmibe nem kerül a pályázatok megjelenése előtt átnyomatni egy faxot a polgármesteri hivatalba. Valószínűleg szakosodott a dologra, mert a faxon nincs feladó telefonszám feltüntetve, buherált a kütyü, a pofa rutinos, ebből élünk, így mennek a dolgok. Apró, baráti szívesség – mondaná ha kérdeznék, de senki nem firtatja. Valaha csodálkoztam rajta, miből élnek a városiak...

Be kell nézнем az okostónikhoz is az újabb rende-

léssel, mégse vesszen kárba a benzin. Ha meg tényleg bekapta a horgot a minisztériumi faszfej, akkor nagyot kaszálunk megint.

Nyomom a gázt, eltűnnek a kurvák, nem értem, ilyen korán mi a frászt kerestek odakinn, talán fület kaptak egy kamionkonvojról.

*

A minisztériumi szarjancsi biztos azt hiszi, ganajos gumicsizmában állítok be, pofára esik majd a tetű, kíváncsi vagyok, hogy néz ki a fickó, biztos rém ronda felesége lehet, kemény tojást eszik vacsorára, reggelire meg aludtتهjet, amit házilag altatnak dunsztosüvegben, hogy spóroljanak a megsavanyodott tejen.

Benyomatok egy kazettát, a Lajcsi csujjogat, ez az igazi, mi a francot játszunk meg magunkat, ami szép az szép, lám egy potyázó bökdös az ég felé, rá se hederíték, ha fölvenném, fintorogna a Lajcsitól, mert elvárnák, hogy mindenki metálost, vagy rapot, vagy franc tudja, mit hallgasson, az orra hegyére lenne írva a szenvedés és a lenézés, miközben az én benzinem füstöl a segge alatt. A potyázóknál csak a finnyás potyázókat utálok jobban, na nem mindegyik válogató, vannak, akik még a vécépapírt is kilopnák az ember budijából, nincs manapság becsület, se tisztesség, ugyanakkor van üzlet, aki meg olyan hülye, hogy nem tud élni a lehetőségekkel, az csak szidja nyugodtan a pénzügyminisztert, és álljon be a nyugdíjasok közé húsos csontért a sorba. Akinek nincs pénze kocsira,

vagy legalább buszjegyre, az húzza meg magát egy vasúti kocsi végében, vagy maradjon otthon, és bámulja a plafont.

Lajcsi lekapcsol, rádió bekapcsol, mondja a híreket, a környezetvédők véresen pisilnek, egy tanker pimasz göggel belefingott a Csendes-óceánba.

Az alkotmánybírák a pénzügyért kergették depresszióba etcetera, inkább vissza a Lajcsi, baszódjon meg minden élhetetlen semmittevő aki azt várja, hogy az állam majd eltartja az én adómból, jaj, apuskáim, elmúltak azok az idők, most birkóztok, nehéz az ügy, okosakat lehet mondani, a tisztulás azonban még nem látható, micsoda fej vagyok, hogy ezt ilyen élesen átlátom, az eszméletlen.

A komcsik teljes foglalkoztatást csináltak, persze a munkásosztály a paradicsomba jutott, ott meg elrendezte őket a privatizáció, eszükbe se jut sztrájkolni, örülnek, ha állásuk van, a sok gemkapocspiszkáló az utcára került, átképzti magát, vagy lecsúszik, vége a szegénységsgazú konszolidált semmittevésnek, aki nem tanulja meg az akrobatikát, az nem tud felugorni a robogó vonatra, ott marad, a vaskerekek által ledaráltan: kéz, láb, és fej nélkül a pusztán, hajtány se jön érte, rá kell ébrednie, hogy ez tulajdonképpen a szibériai nihil duplanullája, és amikor előjönnek az erdőből a farkasok, arra sem érdemesítik, hogy megkóstolják a maradékát, szép szőrméjüket, tömött bundájukat kényeskedve odébb viszik, hogy az életképesek villáinak kőkerítéséhez dörgölődhessenek, mert manapság ez a divat. Persze akit eddig az állam tartott el, és erre

rászokott, azzal nehéz a helyzet, mindannyian cin-
kosai egymásnak, fontosságukat és nélkülözhetet-
lenségi nimbuszukat átvilágításaikkal erősítgetik,
ordas foggal védik a minimálbérüket, mert hová a
fenébe mehetnének, így lett kitalálva a dolog,
ennyi szolga kellett az államnak, kirafinálódtak,
mindegyikük mini-Machiavelliként ragaszkodik a
jogaihoz, a felsőoktatás dönti az utánpótlásukat,
képtelenség azt mondani nekik, menjetek isten hí-
rével, nem kellett, elzabáljátok a bankárok gyere-
kei elől tízórait. Hahaha.

Érdemes lenne fellépnem valamiféle műsorban, úgy
sincsenek már humoristák ebben az országban.
Egyszóval szar az egész, baszni bele, szól a zene,
boldogságom határtalan, mennyivel jobb a dalt
hallgatni, mint a híreket. Én aztán tudom mi az
elégedettség. Kellemesen, olajozottan, hangtala-
nul gurulnak alattam a kerekek, mint egy arisztok-
rata, úgy siklok pedáns eleganciával a célo-
m felé. Lábamon Johnson púder, gyomromban hemen-
dex, igazi tojás, igazi szalonnával, nincsen tele-
baszva ilyen-olyan kódszámú, garantáltan rákkeltő
tartósítókkal, rá az egészség kedvéért egy kupica
gyomorkeserű, a kalóriák szétáradnak bennem,
éltetnek, erőt adnak, fűtenek. A nyamvadt vege-
táriánusok csak papoljanak zöld orral, soványan,
tartatlanul, nem élnek tovább, nem élnek egész-
ségesebben, és úgy halnak meg rákban, infark-
tusban, autóbalesetben ahogy bárki más, csak
éppen haláluk órájáig sóvárognak a frissensültek
száj szélén lecsorduló fokhagymás zsírja után.

Lassan elbaszódik a táj, ez már a főváros, ahol képtelen lennék élni. Egyfajta koszos Bizánc, ide beossonni jó, aztán dolog végeztével elsompolyogni. Ebbe csak beleszületni lehet, megszokni nem. A született fővárosi számomra ismeretlen lény, különös xenomorf, a hatalmas massa része, amelyben az egyének, – köztük jó néhány hajmeresztően extrém figura – igyekeznek ki tudja miféle céljaik felé a nap minden órájában. Itt mindent megvehetsz, igaz közben jól átvágnak, teszik ezt a legtermészetesebb pimaszsággal. A külváros a tégelye az atomnak, amely milliárdszoros lassítással robban, ennél valamivel gyorsabban megmételvez. Alul vas tagszik a mocsok, a teteje se étvágygerjesztő. És ez Hazánk Koronája. Ihaj csuhaj trillárom, leszakadt a csillárom.

*

Na itt már jó lesz észnél lenni, ezekben a sávokban a sofőrök skálája az elmebeteg kamikázétól az oligofrén idiótáig terjed. És a füst! Talán még a sznoboknál is rosszabb. Nyakig vagyok a daráló belsejében. Irány az egyetem.

Beállok a szokott helyemre. Attila húsz percet várat csupán, világos, az előadásról nem lehet csak irnix-mirnix kimaszírozni. Már ötven méterről szélesen mosolyog, szeplői világítanak. Ifjúi mosoly, pénzváró mosoly. Ez a legigazibb, legőszintébb dolog, amit mostanában látok. Ő még nem tettei magát, hagyja látszani, hogy örül a steksznek.

Amikor először környékeztem meg, azt hitte, drognepper-provokátor vagyok, és be akarom palizni. Legalábbis ezt mondta. Abból, ahogy rám nézett, inkább arra következtettem, vén buzinak tart, aki friss hústra vágyik. A hirdetésem, hogy fiatal, rámenős bölcsészt keresek gáláns jutalommal, valószínűleg eleve gyanút ébresztett. Persze a gáláns szó elég kétes. „Fiatal hölgy gavallér urakkal ismerkedne!” érzületet tartalmaz. De eljött! Ennek ellenére. Jobb nem gombolyítani ezt a gondolatmenetet.

Gyors felfogású fiú, hamar rájött, honnan fúj a szél, nagyot és megkönnyebbülten nevetett. Úgy nézett rám, mint az ükunoka, aki életigazságot halott a tanyasi dédapjától.

Azért nem kell lebecsülni az idősebbeket, drága kölkeink! Mert amíg ti szipuztok, ki tudja, milyen orgiákat rendeztek a házibulikon, csencseltek, sefteltek, azt hiszitek, ismeritek a dörgést, valójában csak a felszínét kapirgáljátok a dolognak. Generációink között akkora a különbség, mint a sikasztó bankár és a zsebtolvaj között. Vagy a kiérdemesült III/3-as és a narkós spicli között. És mi bukásgátlóval motorozunk.

Attila két éve az emberem, ígéri, mielőtt végez, kiválasztja az utódját, hogy megkíméljen a kényelmetlenségtől. Gondolom, nem ingyen. Attila még az öreganyját is eladná, hogy pénzt csináljon belőle. Szóval, ő szállítja az árut. A listám alapján utánanézés a felsorolt emberek diplomamunkájának,

doktori, stb. disszertációinak, tanulmányainak, és igényem alapján le is szállítja a másolatokat. Feltételezem, e munka szerves részét képezi a felsőoktatási könyvtárak könyvtáros kisasszonyaival való flört is, de hát mindenkinek a magánügye, miként oldja meg a feladatait.

Eszes a gyerek, ugyanúgy mint az öregapó, aki nyugdíjas pedagógus, és vénemberes huncutsággal élvezi a konspiratív munkát, amivel kiegészítheti a jövedelmét. Ő szedi össze a neveket, ütemterv szerint látogatva a minisztériumokat és főhivatalokat, látszólag eltévedve ezekben, ki-kijegyzetelve az egyes főosztályok, osztályok jelentősebb tisztviselőinek nevét. A papa csinálja a listát, én meg megkérem a sráctól az adatokat. Aztán ha pénzszerzési lehetőség adódik, akkor az érintett döntéshozó, vagy döntés-előkészítő hivatal dolgozóinak listájából kiválasztom a megfelelő személyeket. A srác pedig leszállítja a teljes és pontos anyagukat. Ezzel véget ér a szerepe. Az anyag alapján a pályázatot már más egyetemisták ollózzák össze – bagóért. Alapvető szempont, hogy összecsengjen a megcélzott hivatali dolgozók, vagy kuratóriumi elnökök néze- teivel. A hadművelet lebonyolítása az én dolgom, ha ügyes vagyok, akkor meg sem kell kennem az ürgét.

*

A pályázati összeggel számos lehetőség adódik a manipulációra. Például az elszámolási idő csúsztatásával - hosszabbítási kérelmekkel akár egy évig el

lehet kerülni a kifizetést, addig pedig nekünk fial a suska.

Az szintén kapcsolatok kérdése, hogy ne úgy csö-pögtessék a summát, hanem lehetőleg egy vagy két adagban nyomják le. Egy tízmilliós támogatás ilyen módon akár hárommilliót is fialhat, és akkor még nem beszéltünk a beruházókkal kötött külön megállapodásokról, jutalékokról, stb. És mi az a tízmillió? Nem is összeg. Egy százas, az már harmincat hoz. További húsz lefejhető a törzstőkéből. Gyakorlatilag minden summa ötven százaléka a zsebre megy. A haszon néhány százaléka elegendő a hálózat fenntartására. Szeretett szülőfalunk pedig szépen gyarapodik, a testület imád, a lakosok újra fognak választani, ahogy az elvárható.

Ahogy állnak a dolgaim, az életben nem kell többet dolgoznom, csak akkor, ha akarok. A fiúka azt hiszi: átlát rajtam. Pedig ha tisztában lenne a számokkal, aligha értékelné az ötven lepedőt, amit havonta tejelek neki. Ennyit és nem többet, mivel ez a munkája értéke. Elvégre fő a józanság. Az öregapó húzasért dolgozik, a szerkesztő úr már többet kerül, és az alapidjban csak a publikus információk idő előtti átadása van benn, valahányszor kiszagol egy külön, sundabundán létrehozott alapot, vagy támogatási programot, és tippet ad a fejéshez, akkor ezért külön tartja a markát. Ő már az én fajtam. Értjük-utáljuk egymást.

Fiúka közben távozott, nyomorult világban élünk, a pénz ki se dudorodik farmerja hátsó zsebéből.

Csomagja az ülésen, irány az öregapó, felugrok hozzá, utálok a körgangos házakat, tíz perc se telik bele, már lebonyolítottuk az ügyletet, megint tud venni Lego-készletet az unokájának.

*

Szerkesztő úrnak odacsörrentek, leugrik a ruszki stílusú irodaházból, csak pulóverben elgrasszál a trafikig, megveszi a cigarettáját, beül a kocsimba, kiveszi a kesztyűtartóból a pénzt, fapofával megszámolja, elteszi, kifújja az orrát, majd széttrombitálja a dobhártyámat, nikotinbűzt ereszt maga körül, és még valami mást is, elhadarja az új infókat, megjegyzem, hiszen csodálatos agyam van, meg se kerültük a tömböt, mutatja, hol akar kiszállni, meg is teszi. Szarba se néz máskülönben, én is így vagyok vele, de a kapcsolatunkban ennek van a legkevesebb jelentősége.

Istenem, ez aztán a hatékonyság, csaknem mindent elintéztem, és még gyerek az idő, felhívom a titkárnőmet, mondja mi van, ki keresett, néhányat visszahívok közülük, eldiskurálunk közös ügyeinkről, közben befújom antitabak légfrissítővel a kocsit, elirtom a szerkesztő úr szagát.

Közben megéri az idő, a minisztériumi faszival kell találkoznom, a hamburgeresnél lesz félkor, ha nem gazolt be, olyan érdekesen csengett a hangja, mint az ötvenéves aggszűznek, aki elgondolkodtató ajánlatot kapott. Remélem, nem rettent meg a mókus, itt jó pénzről van szó, közel százmillióról, még szerencse, hogy államigazgatást is végzett köz-

gazdászt vettem fel jegyzőnek, egy pénzügyi zsenit, ő szokta megpörgetni a lóvét. Iszonyú jól jártam vele, akadt volna jogász is, de azokat alkalom adtán nehezebb kirúgni, ráadásul felelőségerősítők, halvérűek, szóval a közigazgatás jobb, a pénzügyesek mindig szerették a lovettát, valamilyen családiásan mohó fékezhetetlenséggel, és egyedül csak a sikkasztás vádjától rettegnek. De ha lehetőségük nyílik törvényesen, akkor, hajaj!

Bivalyménhelyen én vagyok az aranypolgár, a pénzes bácsi, a közösség gyámolítója, munkaalkalmak, megrendelések teremtője, a költségvetés felpumpálója, a tiszteletdíjak feltupírozója, egyszóval csaknem az Isten. Gazdagodunk, gyarapodunk, jól menő vállalkozásaink vannak, ki nem szarja le az államot, nem rendít meg mint másokat, amikor pöcsölnek a normatívákkal. Nálunk nem úgy van mint Lápangyáskeresztesen, ahol Lápangyás válni akar Kereszttestől, a nép két táborra szakadt, mindenki a másikat marja, közben szépen csődbe mentek, még a községháza bedobott ablakának az üvegezésére sem futja. És mindezt érzelmi alapon. Megáll az ész!

*

Már itt is van a McDonald's, a bohóc vigyora, leállok, gondosan lezárom a járgányt, a riasztó elégedetten füttyent, mint Artu vagy kicsoda a Csillagok háborújában.

Beállok a sorba, rendelék egy Big-menüt meg egy csokifagyit, fizetek annyit, amennyiért máshol va-

lami rendes kaját is kapnék, óvatosan körbejárok, leülök Dr. Talán Ipoly mellé, aki szimpla hamburgerét csócsálgatja, híg kávé társaságában. Csodálkozik, hogy rátaláltam, mivel nem állapodtunk meg ismertetőjelen. Udvariasan kuncogok, nem árulom el neki, hogy szándékosan nem hoztam szóba az azonosítás kérdését, hadd görcsöljön szegény marha, hogy ezen úszik el az üzlet.

Persze megtehettem, mert Attila szexrabszolgái találtak a fickótól olyan publikációt, ahol a szaklap közzéteszi a szerzők fotóját is, és így olyan aduász került a kezembe, ami kommunikációs szempontból a lehető legkedvezőbb nyitólépéshez adott lehetőséget.

Lököm a sódert, a faszi tekintete cikázik közben. Ezek szerint még nem rutinos, és nagyon vágyik a pénzre. Azt mondja, ma délután lesz döntés a projekt ügyében, mindent elkövet a siker érdekében, csak azért persze, mert annyira egyetért a pályázat témájával. Oké, zsoké, lehet, hogy igazat mondasz, de inkább nem. Úgyis csak akkor látod a lovettát, ha leutalták a zsozsót. Mondom neki, hogy ismerem ám egy régi ismerősét, összefutottam vele néhány napja, és szégyelli, hogy még mindig lóg az évekkel ezelőtti adósságával, szeretné, ha közvetítenék az ügyben.

A főszer szájában megáll a falat, akkorát nyel, majd beleroppan az ádámcsutkája, aztán rám néz, és kérdezi, hogy miféle adósságról is van szó. Úgy csinál, mint aki erősen gondolkozik, tehát sejti, hogy most jön a lényeg.

Mondom neki, hogy a millió froncsiról. Megint harapna a hamburgerből, de az már nincs, így dühösen félredobja a szalvétát. Hosszan, nagyon hosszan kortyol a híg kávéból, aztán azt mondja, hogy az már három évvel ezelőtt volt, évente legalább harminc százalékos kamatra tarthatna igényt. Tehát három milliót akar a pasas. Remek. Ötig még belefért volna a keretbe, ez viszont egyenesen pazar. Most rajtam a sor, hogy nagyot harapjak a BigMac-ből, meg is bánom, nagy áldozat volt a közért. Közben látom, annyira ideges, hogy legszívesebben dobolna az ujjával az asztalon. Közben vattaként burkol be a hangzavar. Nem bírok ellenállni a kísértésnek, odakínálom felé a rósejbnit. Rá se hederít, tudom, egy kissé kemény voltam vele, kitágult orrlyukai óvatosságra intenek. Lassan, végtelenül lassan bólintok, megjegyzem, hogy mindez méltányos, rendes tőle, hogy nem uzorázza ki a közös ismerősünket, megjegyzem, hogy az illető egy komolyabb örökséget vár, amint megkapja, rendezi az adósságot. Valaki jelentkezik majd, hogy megbeszéljék a részleteket. A főszer erre bólint, az asztalra pottyant egy névjegykártyát, és kiböfenti, hogy otthon hívható, általában estefelé. Azzal feláll, köszönés nélkül, összeszorított seggel távozik. Ez is megvolt, még sincs este.

*

Félredobom a BigMac maradványait, ledöntöm az üdítőt, befalom a burgonyát, aztán nekilátok a fagyinak. Sok csokiöntet van rajta, olyan, amilyen-

nek szeretem. Kikanalazom, távozok, a kocsim füttyel üdvözöl, alig múlt egy óra, lábam előtt hever az utca.

Dr. Talán Ipoly valószínűleg már az asztalánál görnyed, és nem győz örülni a könnyen jött pénznek, ugyanakkor csodálkozik rajta, hogy létezik olyan vidéki is, akinek nem trágyás a lábbelije. A hólyaglenéz, amiért megvettem.

Nekem füttyül minden madár, a kocsimban a legjobb technika, míg ennek az okostóninak talán kurblis a telefonja.

Ráérősen hajtok a forgalomban, arra gondolok, elmegyek valamit vásárolni Gabriellának, az én külön bejáratú cicababámnak, hadd legyen lelkes a drága. Reggel csörrentem neki, még álmos volt a kicsike, egy fiú hangja dörmögött a háttérben. Ez benne van az alkuban. Én fizetem az egyetem alatt a garzonját, meg némi költőpénzt is kap, nem túl sokat, a bankkártyáján jelenik meg havonta, készpénz kizárva, érzékeny lelkű teremtés, mégse volna jó, ha kurvának érezné magát. Élheti az életét, diszkréten tarthat barátot, ám amikor én kívánom meglátogatni, akkor nem lehet senki az útban.

A barátja úgy tudja, hogy egy erénycsősz rokona vagyok, aki támogatja, de ezért cserébe apácaéletet követelek tőle. Mint minden részigazság, ez is hihető, így a fiúka a vészjelzés hallatán úgy elhúzza a csíkot, hogy még a flaszter is porzik utána. Látam a fényképét, jóképű srác, ő is tanul, imádja Gabriellát, meg is tudom érteni. Az osztozkodás

nem zavar, tudom, hogy minden nőnek szükséges a kiegyensúlyozott lelkivilágához, hogy egy férfi szuszogjon mellette éccaka. Jobb ez így, mintha fűvel-fával kamatyalna.

*

Gabriella figyelmes, ügyes, hálás. Lehet, hogy valamiféle apapótlék vagyok neki. Túl sokszor nem veszem igénybe, de még így is jobban megéri, mintha fizetett lányokhoz járnék. Kell a fenének valami fertőzés, vagy egy idegbeteg strici bokszere a szemem alá. Otthon a szép kis család, itt a készséges barbibaba, aki ismeri a szokásaimat, néha már azt kell gondolnom, hogy ennél nem is lehet szebb az élet.

Közben úgy döntök, mégsem veszek semmit. Nem kell túlzásba vinni a dolgokat. Kerülök egyet a városban, és mivel más dolgom nincs, mozijegyet vásárolok egy korai előadásra. Gyanús pofák az előcsarnokban, nyolcféle popkorn a pultnál, szeretem, de rühellném egész nap a fogamat szívogatni.

A film alulmúlja a várakozásaimat, érthetetlen, hogy a videó miért nem buktatta meg a mozit, talán a sötétség intimitása emlékeztetne kamaszkori randizások izgalmára, ha nem volna olyan végtelenül lerobbant, sivár az egész, a felhasogatott székekkel, a kosszal és a bekiabálásokkal.

Egye fene, megyek Gabriellához. Ragyogó szemekkel fogad, kicsit bánom már, hogy üres kézzel

jöttem, mondja, hogy kész a fürdő, kitűnően időzített a drága, a víz pont annyira forró, habos és illatos, amennyire szeretem.

Ülök a kádban, a drága behozza a kapucsínót, ez is olyan amilyenek szeretem, aztán magamra hagy. Tudja, hogy ez a pihenés, a relaxáció ideje.

Elterpeszkedek a vízben, élvezem melegét, remekül érzem magam, amíg meg nem pillantom a száradó férfialsókat a fregolin. A finom, parányi, csipkés női fehérneműk között rikítanak harsány színeikkel. Első pillantásra fürdőgatyának tűnnek, de abból az ember nem tart ötöt. Valahogy elszomorít a gondolat, hogy Gabriella, az én kis finom, törékeny tündérem egy másik kandúr gatyáit mossa. Az, hogy lefekszik vele, benne van a pakliban, nem ellenzem, ebben állapodtunk meg. Nem is tudom megmondani, mi a zavaró az egészben, talán az, hogy azok a gatyák szemmel láthatóan hivalkodnak, virítanak, uralják a fregolit, vitalitás árad belőlük, hatlövetű kanosság, és ettől én, aki lehetővé teszem Gabriellának és a fiúcskának a kulturált szerelmi fészek kényelmeit, egyszerre csak betolakodónak érzem magam. Azokban a firkós gatyákban nagyobb életkedv, energia, lendület van, mint az én selyem boxeremben. Ez az, amit nem lehet megvásárolni.

Megtörülködve, hálóköntösben lépek ki a fürdőből, Gabriella leteszi a könyvét, sebtében egy papír fecnit csúsztat belé, összecsukja. Ha befejeztük a szexet, és elmentem, majd ott folytatja, ahol abba-

hagyta. Mintha mi sem történt volna. Ez egy kicsit rosszulesik.

Kedves, találékony és megértő, akár egy empatikus ápolókisasszony az urológián.

Kifelé menet rám mosolyog, aranyosan integet utánam. Beülök a kocsiba. Sötétedik. Gabriella nyilvánvalóan most telefonál a fiújának, hogy jöhet, üres a kégli. Amire az megérkezik, addigra lezuhanózik, eltünteti a nyomokat.

*

Amint tolatok kifelé a parkolóból, látom a függöny mögött járkáló alakját. Mintha magyarázna valakinek.

Sötétedik, lassan elhagyom Babilont. Kitapogatom a Lajcsit, felharsan a zene. Hazafelé végig az jár az eszemben, hogy valami fontosat elfelejtettem. A hivatal előtt teszem le a kocsit. Semmi kedvem az utcán leselkedő vénasszonyoknak kedveskedni, kocsmába tartó öregurakkal parolázni. Mint tolvaj osonok haza a kertek alatt.

UNDORÍTÓ SZERDA

– Dr. Hugyos Rőfögős –

Megértük ezt a reggelt is. A vekker veszettül csöröpöl, órák óta ébren vagyok, feszülten figyelem a mutató mozgását, abban a reményben, hogy megáll az idő. Hallgatom az ablakom alatt csörtető trolik zaját, azt üzenik: ismét nyakamon a hajsza, a szokásos vesszőfutás.

Vizeletszag terjeng körülöttem, kiborult a kacska, mint minden éjszaka. Nyugtalanul alszom, nyirkosan ébredek.

A mutter a konyhában motoszkál, készíti a kakaót.

Kilépek az ágyból, kinyitom az ablakot, felhúdom a redőnyt, beáramlik a frissítő, hús levegő. Eszembe jut egy tibeti szerzetes nemrég látott fotója. A láma klasszikus pózban meditált, miközben egy szikláról zubogott rá a kristálytiszta hegyi patak. Tisztaság! Lehetetlen ezt a bűzt valaha is kiűzni a falak közül.

Ledobom a pizsamám, mezítelenül látok neki lehúzni az ágyneműt. A huzatot a hálógöncsel együtt összenyalábolom, kiviszem a fürdőszobába. Berámolom a mosógépbe, elvégzem a beállításokat, kiporciózom az öblítőt és a mosóport. Remek gép, meg is szárítja, a vasalásról már rég lebeszéltem a mamát. Mi értelme lenne? Egy éjszakáért?

Begyújtom a bojlert, beállítom a legkellemesebb víz hőmérsékletet, beleállok a kádba, a gumiszőnyeg rovátkái engedelmesen simulnak a talpam alá, azért vettem, hogy a mutter el ne csússzon.

Először vízzel veretem magam, azután végigkenek a testemen egy maréknyi tusfürdőt, végül ismét tusolok. Olyan jó, hogy legszívesebben egész nap itt maradnék.

Kiszállok, gondosan megtörülközöm, bekenem a bőröm testápolóval, különös gondot fordítva azokra a helyekre, amelyek fokozottan ki vannak téve a kimaródás veszélyének. Ezután fürdőköpenybe bújok, beindítom a mosógépet, és kimegyek a mutterhez a konyhába.

Már megterített, a fehér abroszon nagy bögre kakaó, sajtos kifli, még melegen, hajnalban hozták a pékségből a sarki boltba. Elfogyasztom a reggelit, a mutter közben elmeséli, mi történt az éppen aktuális filmsorozatban, jámboran végighallgatom, megvitatjuk az eseményeket, aztán visszamegyek a fürdőbe, bepúderozom magam, felveszem a fehérneműt, amit a gatyá alapján gumine-műnek is nevezhetnék, erre az öltöynadrágot és az inget, amit a mutter tegnap este kivasalt.

Amíg öltözök, sokadszor eszembe jut, mire mennek a mutter nélkül, elsírom magam, ő átölel, biztosságot ad, kifújom az orrom, beveszem a reggeli vitaminokat, elindulok a hivatalba.

*

Körbebaktatok a gangon, a lépcsőházon át a szabadba, amely riadt, sietős és könyörtelen. Végigballagok az utcán, keresztülvágok egy másikon, lemegyek a metróba, feljövök a metróból, átvágok egy újabb utcán, és még száraz vagyok.

Korán érkezem, ez a legjobb időpont, nem kell kockáztatnom, hogy találkozzak valamelyik felessel, a portással kedvesen köszönünk egymásnak, szeretem, mert olyan masszív és nem túl okos ember, ennek köszönhetően magabiztos, csak a dolgára koncentrálni és így biztonságot, szilárdságot áraszt magából.

Beszállok a liftbe, üres, amikor megáll elég nagyot döccen, érzem, egy kicsit beleeresztettem a nadrágba. A folyosó kihalt, elintézem a tacepaót, pár perccel későbbi időpontot írok be, így senki nem jön rá, hogy ilyen koránra járok. Az irodámban leteszem az aktatáskámat, kiszaladok a toalettre, magamra zárom a hipószagú fülkét, kioldom az övem, letolom a nadrágom, előveszek egy papírzsebkendőt, kirázom, mintha integetni készülnék valaki után egy romantikus, csöpögős filmben. Finoman összegyűröm, gombolyagot csinálok belőle, ezzel alkalmassá teszem arra, hogy kitunkoljam a gumigatyából az elszabadult vizeletet. Ezúttal pár csepp ment be, gyorsan sikerül szárazra törölni magam. Belehajítottam a pézsét a vécébe. Lehúzó, iszkolok vissza a szobámba.

Az asztalomon pedáns rendben várnak az ügyiratok, gyorsan szétválogatom őket, az egyszerűbb eseteket szeretem kilencig elintézni, a többieket pedig munkaidő végéig. Amit a délutáni postabontáskor kapok, azt mindig másnap reggelre teszem el, abból a tapasztalatomból adódóan, hogy az ügyiratokat kell egy napig pihentetni. Ezalatt jöhet kiegészítő kérés, utasítás, protekció. Felülről,

oldalról, avagy alulról érkezik a hatás, teljesen mindegy, ilyenkor kínos azt mondani, hogy már nem tehetek semmit, mert azt úgysem hiszik el. Azt mondják, bezzeg más ügy ráér a végtelenségig, ezt meg rögtön el kellett cseszniük. A többieknek persze nincs gondja a határidők visszafogásával, mert amúgy is csigalassan dolgoznak, közben el- és összekevernek dolgokat.

Én nem így működök. Egyrészt a mutter nem erre nevelt, másrészt az én helyzetemben, az én betegségemmel ezt nem is tehetem meg. Gondos vagyok, alapos és szorgalmas. Dr. Gyomorfekély, aki nem szeret túlságosan, ahogy másokat sem, ezért ismer el, és mindig kapok fizetésemelést, vagy jutalmat amikor illik.

A piszlicsáré ügyek szinte automatikusan mennek, mindegyikhez hozzátűzöm gemkapoccsal az instrukciót, ki másnak kell átküldeni, a levélre mi a válasz és a többi. Az utána következőkhöz már több kell, telefonok, esetleg személyes megbeszélések, információkérés, és a végére csak a nagyon rázós ügyek maradnak, azok, amelyekhez csupán kialakítom a véleményem, hogy azután értekezleten felvessem, vagy ha az látszik célszerűnek, külön bemenjek vele az oroszlán barlangjába, hogy Dr. Gyomorfekély főnöki bölcsessége tegyen pontot az ügy végére.

*

Kedvelem a főnököt és félek tőle. A kedvelés azért van, mert ő is beteg ember. Hozzám hasonlóan

igyekszik titkolni. Az ő életét is az egészségügyi problémája határozza meg.

Egészségügyi probléma: milyen személytelen, iszonytató szó. Hosszú, hipószagú kórházfolyosók, fémműszerek, fehér ruhák, amelyek nem is igazán a tisztaságot szolgálják, inkább a kívülállást demonstrálják. „Ember, a kezünkben vagy. Ha mi tévedünk, az nekünk mindennapos eset, neked korántsem az. Születésedtől halálodig ott lapulunk mögötted, már a kezdet sem menne nélkülünk, a véghez pedig a hivatalos kötelességünk is kirendel. Nem titkolhatsz semmit, amit a vizsgálatok nem tártak fel, azt megtaláljuk, majd végórád után, zsigereidben kutakodva.” Akár egy frivol szerzetesrend. Egy koedukált szerzetesrend. Emlékszem a szörnyű vizsgálatokra: „ez fájni fog egy kicsit” – mondják, de megrökönyödnének, ha üvölnél. Úgy kell viselkedned, mint Polevoj igaz emberének, aki a belét húzva gördült végig a tajgán, és a lábának levágása elsősorban azért izgatta, mert felvetette a lehetőséget, hogy nem harcolhat tovább Sztálin elvtárs dicsőségéért.

Az orvos meg csak nézett rám, mikor már nem volt mivel és hogyan vizsgálgatni, és azt mondta: uram, önnek pszichológus kell, nem urológus. Így állt bosszút rajtam, amiért nem tudott segíteni.

Ami azt illeti, mindig bepisiltem. Mindig csak egy kicsit. De elég gyakran. A Mutter azt mondta egyszer, egyetlenegyszer, amikor szóba került a dolog, hogy az apám az oka. Valamiféle betegsége volt, amit a kurvázkodásai során szedett össze. Talán

szifilisz, de ezt nem mondta ki. Ha pedig így van, akkor genetikus ráhatás eredménye lehet. Apám tönkretette az életem. Ha brutálisan akarnám megfogalmazni, azt kellene mondanom, hogy elbaszta. És ezt a durva szót még soha nem alkalmazták találobban. Az az egy szerencsém, hogy itt van nekem a mutter, aki gondoskodik rólam.

*

Nem kellemes dolog így az élet, szerencsére van külön irodám. Amíg tanultam, szörnyű volt. Iszonyatos emlékképeim közé tartoznak a középiskolai tornaöltözők, ahol kiröhögték a gumigatyámat, és a lányok, akik mind tudtak a dologról, és szóba sem álltak velem. Az egyetememet azért végeztem estin, hogy ne kelljen testnevelésre mennem. Azok a nők, akik nem tudták, egy ideig érdeklődve must-rálgattak, de aztán vagy felvilágosították őket, vagy én menekültem el tőlük, hiszen képtelen vagyok elképzelni azt a helyzetet, hogy egy nő egy gumi-bugyis férfival éljen.

Néha elgondolkodom arról, hogy egy jólelkű, nem túl kíváncsi, vallásos türelemmel rendelkező hajadon talán elfogadna engem, de ilyeneket nem ismerek, meg talán a mutter sem egyezne bele. Rohadt egy csapda. A fizetésem papírzsebkendőkre megy el, mindig van egy nagy adag a táskámban, és egy csavaros fedelű dunsztosüveg. Amikor benedvesedik az alsóm, de kint már forgalom van, az irodai mosdóm függönye mögött végzem el a tunkolást, az elhasznált zsepiket pedig a dunsztosüvegben gyűjtöm, amit otthon üríték ki.

Rohadt az egész, de nem ülhetek egész nap pisiben, kimarná, kisebesítené a bőröm, meg hát melyik gumibugyi zár igazán hermetikusan?

Nem tudom, itt a hivatalban hányan sejthetnek valamit a dologról. Annak a hüllő Talánnak valószínűleg nem kerülte el a figyelmét, mindig van valami különös a viselkedésében velem szemben. A többiek meg csak magukkal foglalkoznak. Dr. Ficsúr kizárólag a nőkkal. Ha van Isten, akkor már megfertőzték AIDS-szel.

*

Két tunkolással megúsztam a délelőttöt, ebédidő van, kitárom az ablakot, hátha vizeletszag van a szobában, kintről becsap az utca zaja, szeretem ezt a ricsajt, szeretem a benzingőzt, van benne valami egészen természetes, hiszen a szmog a város része, a túlkölés, a villamoskerekek csattogása, a szagok és a mögöttük sejlő tompa színek az élet összetevői.

Gyorsan összelapátolom a délelőtti iratokat, kiviszem a titkársági szobába, a hölgyek ilyenkor ebédelnek, most is csak a hosszúcombú szőke van benn, komoly arccal magyaráz a Ficsúrnak, aki láthatóan unja a kiscsajt, vagy legalábbis úgy tesz. Lerakom a papírokat Angéla asztalára, aki éppen távol van, az étkezdében rágcsálhatja a nokedlit, mert a folyosói szagok alapján paprikás csirke lehet a menü, ahhoz pedig évszázadok óta ez a köret. Angéla megvet engem, sőt utál, meg van győződve róla, hogy buzgómócsing vagyok, és

kizárólag azért dolgozok annyit, hogy a gépelni-
valókkal megkeserítsem az életét. A liblingje, Dr.
Hüllő Ipoly persze nem ilyen gazember, attól mun-
kát egy szálát se kap, és ezt alázatos kutyahúséggel
hálálja meg. Különben nem rossz munkaerő a nő,
mindent pontosan, precízen megold, soha nem
vétett hibát levelekben.

Visszarobogok az irodámba, az órára nézek,
tizenkettő óra tíz, tehát van még ötven percem,
addig senki nem keres. A szoba már kellemesen
átvette a külvilág zamatát, kulcsra zárom az ajtót,
tisztába teszem magam, ez alkalommal egy kis kö-
römvirág-kivonatos púdert is hintek a frekventált
helyre, aztán előveszem a dipómból a reggeli sajtos
kiflimmel vásárolt buktákat, megeszem, ez újabb
tizenöt percet igényel.

Az íróasztalom bal alsó fiókjában egy fél lepedőt
rejtegetek. Előveszem, leterítem az ajtó előtti sző-
nyegre. Végigheveredem rajta, kilazítom az öve-
met és a nyakkendőmet. Csukott szemmel fek-
szem, pihenek, hallgatom a város neszeit. Érzem
az oldalamon, hogy az ajtó alatt behúz a levegő,
molekuláin hordozva a csirkepaprikás szagát.
Időnként lépteiket hallok a folyosón, számolom
őket ahogy erősödnek, majd elhalkulnak. Néha
előfordul, hogy valaki lenyomja a kilincset, de egy
zárt irodában nincs semmi meglepő.

Pontban egy órakor jelez az óráim, remek talál-
mány, színházi jelzőre van állítva, nem pittyeg,
hanem finoman vibrál a csuklómon. Felkelek, nem
kell sietnem, a dolgozók zöme legalább fél kettőig

a kávé szürcsöli. Én nem iszok, stimulálná a veseműködésem.

Lepedő összehajt, gatyá letol, tunkolás. Ablak bezár, ruha elrendezve, haj megfésülve, kinyithatom az ajtót. Iszkolok vissza az asztalom mögé, az iratok fölé hajlok, ez része a szertartásnak, még legalább tíz percig kába leszek, aztán folytatom a délelőtti hajtást. Hallom, ahogy a hangok a folyosón felélénkülnek, olyan, mint amikor az őserdő ébrednek. A kajáldából áramlanak föl az emberek, aztán ez is lecseng és beköszönt a szokott délutáni csend. Ez most nem a halottasházak csendje, hanem a visszafojtott indulatok hallgatása. Mert idebenn sokféle némaság létezik.

Ha őszinték akarnánk lenni, akkor az épületnek nyögnie, jajgatnia, üvöltenie, lihegnie, toporzékolnia, vinnyognia, nyüszítenie kéne, ám a nagy kollektív tudat csupán borjúszekeit forgatja.

*

Lassan megindul kezem alatt a munka, levelet fogalmazok, egy másikra intézkedést írok, egy harmadikat átszignálok az illetékes hivatalba. Szeretem a leveleket. Elképzelem mögöttük az embert. Az embert, aki a hivatalhoz fordul. Levélben. Az optimistát, aki sima levelet küld. A profit, aki ajánlottat. A gyanakvót, aki tértivevényeset. A türelmetlent, aki expressz adja fel. Az egyszerű embert, aki tollal ír, azután a gépiratost, ami felosztható mechanikusra, vagy elektronikusra. Mert gépirat is lehet ezerféle. Lehet ronda, átütésekkel tarkított,

de lehet különlegesen szép is, változatos, vastagítható betűkkel. Más megint a komputerizált. A lézerprinter óta fantasztikus minőséget lehet elérni. Egyes slendrián pofákon ez sem segít, a csúcstechnikával is képesek olyan pocskék külalakat előállítani, amely még egy lötyögő betűs, lerobbant mechanikus írógépet sem érdemelne. Ezt hallatlan pazarlásnak érzem, ilyenkor igyekszem a megszokottnál is ridegebben, szőrszálhasogatóbban intézni az ügyeket.

Csörög a telefon, Valika, Dr. Gyomorfekély titkárnője telefonál, és közli, hogy a nagyúr fél órán belül látni kíván. Vigyem magammal a Z. aktát is. Ha a Z. aktát akarja, akkor nem azért rendelt be, hogy kirúgjon. Amire ezt végiggondolom, megint bevizeltem.

Rápillantok az órámra, megállapítom, hogy mennyi idő múlva kell indulnom, hogy két perccel korábban ott legyek. Várakozni megalázó, késni halálos, a két perc kellően kifejezi az igyekezetet.

Előveszem a Z. aktát, gyorsan átlapozom, hogy amikor a főnök előtt lesz, fejből köpjem az adatokat. Gyorsan fogat és arcot mosok, közben érzem, egy kicsi ismét becsurrant, de erre most nem lesz idő.

A vezér előszobájában a szemem az órára függesztem, igyekszem egyenletesen, mélyen lélegezni, hogy megfelelő tartalékom legyen. Kellemetlen lenne, ha lihegve lépnék az oroszlán barlangjába.

Dr. Gyomorfekély ajtaja kitárul. Bevonulok, köhin-
tek. Felnéz, int, hogy üljek le. Matat valamit az asz-
talan. Lopva körülnézek, semmi nyugtalanító.
Olyan minden, mint máskor. Valamit ír a főnök,
nehéz, súlyos, ki tudja milyen márkájú tollával.
Pedánsan, figyelmesen. Aztán elrakja az íróesz-
közt zakója belső zsebébe. Úgy látszik, ő sem bízik
a takarító személyzetben. Erre minden oka megle-
het, mert ha az én nyamvadt golyósírónjaimat
lopják, akkor ő sem lehet kivétel. Hacsak bele nem
rámolja a trezorjába, amely az irodája hátsó sarká-
ban terpszkedik.

Hátradől magasított támlájú karosszékében, ettől
egy bizonyos szögben megbillen az egész, mintha
relaxáláshoz készülődne. Ez megfigyeléseim sze-
rint könnyed, de nem lekezelő leereszkedést jelent,
nem jósolható veszélyesnek a helyzet.

Leveszi a szemüvegét, egy szarvasbőr darabbal gon-
dosan megtisztogatja, majd felteszi, és rám mered.
Az ügy mégiscsak fontosnak ígérkezik, tisztán akar
látni, de a törlés azt is jelentheti, átlát rajtam, mint
az üvegen. A rémület közben olyan fokára hág
bennem, hogy még bepisilni is elfelejtek. Inkonti-
nencia, te reszketsz! A homlokomról is csurog a
verejték.

Dr. Gyomorfekély átható, fürkész tekintettel mére-
get, látom rajta, hogy mindent tud rólam. Tisz-
tában van vele, hogy sokat dolgozom, hűséges
vagyok, meg azzal is, hogy nem tudom tartani a

vizeletem, és ez a fogyatékoságom alkalmatlanná tesz vezetői állás betöltésére, sőt nyugodtan ki is dobhatna, ha akarna, nem lenne erőm tiltakozni, így csak reménykedem, hogy veszélytelenségem mellettem szól – nem tesz ki, istenem, add, hogy ne tegyen ki! Anyám nyugdíja nem lenne elég a rezsire se, mi lenne velünk, jaj istenem, csak ki ne tegyen!

Ekkor megszólal, hangja visszafogott, de valahol a gégéje mélyén iszonyatos agresszivitás remeg. Először a Z. ügyet kell ismertetnem. Nem rázós a dolog, tudom, hogy ez csak ürügy, a beszámolómat követően majd kiad egy intézkedést, ami legalizálja az audienciát, ami se többször, se kevesebbszer nem fordul elő, mint mással.

Minden a várakozásom szerint alakul. Később leveszi a szemüvegét, megnyomkodja az orrnyergét, és halkán megszólal:

– Beszélj!

Nem kell magyaráznia, mire kíváncsi. Kitálalok mindent, amit ki tudtam figyelni az osztályon. Elregélem, hogy Angéla is megvolt a Ficsúrnak, a szomszédban van az irodája, és hallottam, amint ebédidőben odamentek és intézték a dolgot. Arról hallgatok, hogy a zihálás és a dobogás sokkal inkább hangzott valamiféle elnagyolt tornagyakorlatnak, mint szeretkezésnek, még az én tapasztalatlan fülem számára is.

Minderre a szeme se rebben, erre azt is elmondom, hogy dr. Talán Ipoly rosszban sántikál, mivel

kerestem az X. projektet a könyvtárban, és a könyvtárosnő azt mondta, hogy kérdezzem a Talánt, mert hétfőn ő is kereste, és mivel nincs benn, valószínűleg pályázatnyertes anyag, szóval azóta már biztos tudja, hogy hol lehet az akta, ha csak nem nála. A Talánt persze nem kerestem, de felhívtam az iktatót, hogy megkérdezzem, ki volt az ügy intézője. Rögtön gyanút fogtam, amikor megtudtam, hogy egy másik osztály. Ami az anyag témáját tekintve érthető is. Nekem azért kellett, mert tévesen az egyik ügyiratombhoz csatoltak egy beadványt, amin az X. akta hivatkozási száma volt, és a helyére akartam tenni a dolgot. Ezek után rákérdeztem a postázóra, hogy kiküldtek-e ezzel kapcsolatban valamit, amire azt a választ kaptam, hogy a hét végéig visszatartják az anyagot, mivel erre kérte őket a dr. Ficsúr. Az meg holt biztos, hogy az a kandúrbandi semmire nem kérte őket, mivel a srácot a farkán kívül más nem érdekli. Szóval, summa summarum: Dr. Talán Ipoly Hüllő valami sötét dologban sántikál, és a balhét a Ficsúrra akarja verni.

A főnök semmit nem reagált a dologra, ám láttam a szemén, hogy célba találtam mindegyik információval. Angéla neve ugyanúgy a Hüllőhöz vezet, mint a meglehetősen protekció, mi több! korrupciógyanús ügyködés, és ahogy minden út Rómába visz, a jelek arra mutatnak, hogy az osztályon Dr. Hüllő Ipoly a legveszedelmesebb vad, a rideg pragmatista, machiavellista, halvérű gazember, aki mást sem tesz, csak a makulátlanságát őrzi, és közben

nyálcsurgatva vágyik Dr. Gyomorfekély helyére. Ha ez netán bekövetkezik, akkor biztosan kinyír, ugyanúgy ahogy a Ficsúrt is, engem a betegségem, azt meg a maszkulintúltengése miatt. Meg persze irigységből. A férfiaság irigylésre méltó tulajdonság. Én már csak tudom.

A főnök rám mosolygott, mondta, hogy elégedett azzal, ahogyan a Z. ügyet intézem, illetve örül neki, hogy jó a kapcsolatom a minisztérium dolgozóival, amit reméli, hogy a továbbiakban is ápolni fogok. Ezzel előhúzta a tollát, és írni kezdett.

Óvatos torokköszörülés a részemről, hátratulom a székem, szépen, lassan, csendesen, lássa milyen tapintatos vagyok, milyen nagyra becsülöm, akár egy japán jobbágy a szamurájt, az ajtóhoz óvakodom, ott megállok, köszönni azért illik, felkapja a fejét, rám néz azzal a „na ez még itt van?” tekintetével, leereszkedően biccent, és máris odakint vagyok az oroszlán barlangjából.

*

Megúsztam, ismét megúsztam, istennek hála, hogy megúsztam! Az információim helyesnek bizonyultak, ette, mit ette! zabálta őket, átkozottul álszent módon, szinte közönyösen szürcsölte fel a morzsácskáimat, közben majd elalélt a gyönyörűségtől. Dr. Hüllő Ipolynak vége. Elintéztem, azaz saját maga intézte el önmagát. Korrupciógyanús ügyletbe keveredni kishivatalnokként? Ez jól jön a belső ellenőrzésnek, meg az összes fejesnek! Közszemlére teszik a levágott fejét: lássátok, mi nem

tűrjük a korrupciót! Így jár az, aki bepiszkolja a kezét. Ha kisfiú vagy, elfenekelnek érte. Ha nagyfiú vagy, csendben kimész a mosdóba, és tisztán térsz vissza. Ez az élet rendje. A kishalnak torkán akad az, amit a nagyhal gond nélkül lenyel. Ej-ej Dr. Talán Ipoly! Nem számoltál a Hugyossal, mi? Amit szartál, egyed meg. Mindig kimutattad, hogy undorodsz tőlem. Mindenkiel óvatos voltál, csak velem nem. Lekezeltél az inkontinenciám miatt. Amire kikeveredsz abból a hintából, amibe a vén Gyomorhaj ültet, te is megtudod, hogy nem csak a magömléstől lehet nedves alattad a lepedő!

Az irodámba visszaérve már az sem izgat, hogy úszok a pisiben. Bezárom az ajtót, kinyitom az ablakot, kikönyökölök. Odalent minden mozgásban van. Hét emelet magasságából szemlélem a játékautókat, az ólomkatonákat. Egyszer, a nyugdíjazásom napján ki fogok állni a párkányra, és lehugyozom őket. Olyan magasan leszek, hogy akiket a cseppek érnek, azt gondolják, csak az eső szemerkél.

De az a nap még messze van, addig húznom kell az ígát, denunciálnom a főnök ellenségeit, játszanom az undorító Hugyos-röfögős szerepkört, amit rám szabott az élet. Élet? Kell nekem? Mi lenne, ha nem lehugyoznám az alatt mászkáló, apró pontokat, hanem a fejükre ugranék? A mutter persze nem viselné el, ezt nem tehetem vele. Talán, ha meghal. Vagy az is lehet, hogyha meghal, nem fogok bevizelni? Honnan a fenéből jönnek ilyen hülye gondolataim? Időnként csak elindulnak, sut-

tognak a fejemben, én pedig ordítva száműzöm őket. Talán mégis pszichológushoz kéne mennem. De a mutter azt sem tűrné el. Azóta, hogy egyszer voltam, és az azt mondta, hogy le kéne szakadnom az anyámról, mert az nem enged felnőni, azért vagyok még mindig pisis gyerek. A mutter irtó mérges lett, amikor elmeséltem neki. Megtiltotta, hogy máskor is elmenjek ahhoz a nőhöz. Miféle pszichológus az olyan, aki ilyesmiket mond? Például hogy nekem nagyon is kényelmes bepisilnem, mert ez alap arra, hogy a mutter kényeztessen, és ne kelljen egy csomó olyan dologgal szembenéznem, mint önállóság, párkapcsolat, satöbbi. A spin-kó biztos hülye, bár szegény mutter a fejébe vette, hogy a nő csak azért mondott ilyeneket, mert felmérte, hogy az állásommal jól keresek, és meg akart kaparintani férjnek. Nonszensz. Ugyan férjnél lehet-e a nő? Ha igen, mindenesetre a lánynevét használja. Vagy a férje vezetéknévét. A mutternek egyébként nem tetszik az ilyesmi, valaki legyen egyszerűen „né”, ahogyan az rendes helyeken dukál – szokta mondogatni. Ilyen az én mutterom, én meg nem járok pszichológushoz, ne izgassam vele.

Becsukom az ablakot, már fél hat is elmúlt, mindenki elment, így kényelmesen, önfeledten sétálhatok le a földszintre. A liftet nem szeretem, amióta egyszer bennrekedtem egy fülkében, és nagyon csúnyán bevizeltem, a gumigatya sem tudta tartani. (Csak reggelente vagyok elég bátor hozzá, délutánra elfogy a spiritusz. Valamiféle irracionális bizonyosság bennem, hogy reggelente nem szoktak

elromlani a liftek.) Persze akkor még nem voltak ilyen jó import gumigatyák, ez is csak a kapitalizmussal jött be. Most már nyugodtan be lehet csinálni. Egyébként valaki egyszer azt mondta, hogy gumigatyát főként a homokosok hordanak, mert már elhasználódott a záróizmus. Akkor megsértődtem, és azt gondoltam, huzoznál be naponta te is, aztán végiggondoltam az ügyet, és arra a belátásra jutottam, hogy rosszabb sorsok is vannak az enyémnél, mivel a nagydolog ha nem tudja tartani, ezerszer kellemetlenebb lehet. A buzi ügyben azért óvatos vagyok, az új gatyákat ritkán és nagy tételben szerzem be, kerülve a lehetőségét annak, hogy az üzletben valaki meglásson, és gyanúba kerüljek.

Az az eset akkor a liftben egyszerűen őrijtő volt, majdnem belehaltam, azóta nem szívesen utazok a halálkötrecben. Előfordul, hogy valaki beszáll a liftbe, aztán meglát a folyosón, a kezével kitámasztja az ajtót, és integet, hogy menjek én is. Na pont az ilyen esetek elkerülése érdekében jobb utolsónak távozni. A tacepaóra azonban csak néhány perccel korábbi időpontot írok, nehogy valakinek szöveget üssön a fejébe késői távozásom.

*

Leballagok, udvariasan köszönök a soros ajtónál-lónak, kilépek a késő délutánba, elindulok visszafelé a szokott útvonalon. A metrón nézem a mozgólépcső ellentétes oldalán utazó embereket, és arra gondolok, hogy mindenkinek meglehet a maga

többé-kevésbé palástolt keresztje. Aranyér, cukor-
baj, székrekedés, romló fogak, hulló haj, epekő,
körömbenövés, látásproblémák, rossz házasság,
pocsék munkahely, anyagi gondok, impotencia,
egyebek, esetleg egyszerre több is. Mennek a huzat-
tal szemben, céltudatosan, közönyösen, közben ki
tudja min jár az eszük.

A peronon jó belülré állok, mindig attól félek,
hogy a szerelvény lesodor, vagy figyelmetlenség-
ből elé lök valaki.

Végre otthon, fel a körgangon, puszi a mutternek,
irány a fürdőszoba, mosógépbe a fehérneművel,
zuhany, testápoló, púder, egy másik gumialsó, tré-
ningruha, a mutter már elkészült az ebéddel.
Tojásos nokedli salátával, eszünk, közben rendre
elmondom, mi történt a hivatalban. Örül neki,
hogy a főnöknek beszámoltam a dolgok állásáról,
azt mondja, most már biztos nem kell félnem egy
darabig. Vacsora után elmeséli, milyen pletykákat
hallott a házban, tüzetesen megvitatjuk a dolgokat,
aztán elmegyek a szobámba, ő meg tévézik.

Vargas Llosát olvasok, a pimasz latin szabadszájú-
ságáról eszembe jut a metróbeli élmény, leteszem a
könyvet, és valami emlékfoslány, asszociáció de-
reng a tudatomban. Aztán beugrik, a tévében lát-
tam valamit, egy latin-amerikai országban játszód-
hatott, egy rádiószónokról, akinek rút volt az arca,
meg egy lányról szólt, akit a sztori kezdetén meg-
mentett az öngyilkosságtól. Először a saját külseje
miatt szorongott, a lány meg egész különös mó-
don, titkolózva viselkedett. Minduntalan vissza-

verte a férfi hódítási kísérleteit. Aztán egy éjjel az ürge kileste, hogy a lány hasán van valami szörnyűség. Már nem emlékszem pontosan, iszonyú seb volt-e, vagy bélkivezetés, esetleg valami hasonló, mindenesetre döbbenetesnek tűnt. Később a lány megpróbált a férfi felé közeledni, de érthetően változott a helyzet, az utasította el. Végül a férfi felhagyott a kenetteljes, ámító szónoklataival a rádióban, amiért is kirúgták, a lány pedig öngyilkos lett a férfi szeme láttára, aki ezúttal nem tudta lebeszélni a dologról. Csak látogatta a névtelen sírt, mert azt se tudta senki, hogy hívták a hölgyet.

Az emlék hatására felpattantam az ágyról, belebújtam a papucsomba, kimentem a konyhába, kinyitottam a hűtőszekrényt, kivettem egy mackósajtot, szeltem egy szelet kenyeret, ott álltamban megettem, leöblítettem egy nagy bögre tejjel, és arra gondoltam, hogy valami rendkívül fontos dolog érintett meg, amit nem szabad hagynom, hogy továtúnjön, de igazándiból mégsem tudtam megragadni a lényegét.

Visszamentem a szobámba, Vargas Llosára már képtelen voltam odafigyelni, így pizsamába bújtam, letekertem a gázfűtést, bebújtam a paplan alá, és most itt fekszem, éberem, lehet hogy hajnalig, és várom az álmot. A szép álmot, amely néha meglátogat.

GYALÁZATOS CSÜTÖRTÖK

– *Dr. Ficsúr* –

Onnan ismerszik meg a férfi, hogy álló farokkal ébred. Amíg magától megy a merevedés, addig nem kell aggódnia. Ha viszont nehézségei vannak, akkor ha ránéz egy nőre, máris görcsölnie kell, hogy a lepedőn is összejöjjen. Mert a nagymenő csajoknál nincs második próbálkozás. Kivágnak az ágyukból, csak úgy nyekkensz. Aki meg aggodalmas típus, az eleve ettől retteg, és még úgy sem jön össze neki.

Ezek a fickók veszik el a kevésbé szép nőket, és dugás közben becsukott szemmel másokról ábrándozva csapják be magukat. Persze a másik oldalról is így működik. Csak kevesebb technikai problémával.

Két ember az ágyban, gondolatban mindegyik mással kefél. Így öregszenek meg. Hasonló a hasonlónak örvend. Aszexuális az aszexuálisnak, ösztönlény az ösztönlénynek. Ezért nem fogok meg-nősülni. Ki akarna egy kurvával élni?

Szóval, ha reggeli merevedés, akkor fiatalság. Hátránya, hogy nehezen megy az első vizelés.

Korán van, zuhanyozok, a mentolos tusfürdő kellemesen bizsergeti a bőrömet. Kisgatyót veszek, sétálgatok a lakásban, a reggeli fényben szemügyre veszem a berendezést, elégedett vagyok. Nett, modern és kényelmes. Úgyszólván testreszabott. Mindenem megvan, remek szülői háttér, nevelési stílusuk, pénzük is van. Egyetem, közben már lakás,

most egy darabig a minisztérium, apám akarta, hogy beleszagoljak az állami létbe, hogy aztán ne vágyódjam utána. Se a politikára.

*

Igaza van, bár amúgy sem vágyódtam. A papa azt mondja, hogy az állam soha nem lesz képes úgy megfizetni az embereit, mint a privát elit. Oda áramlanak az igazi profik. Így van ez mindenütt, nálunk is, csakúgy, mint Amerikában. Példa rá az egyik híres színész minapi ügye. Mindegy, hol, de az állami ügyintézés valamelyik szintjén alacsony a határfok. Azaz selejtes. Hiába jó az ügyész, ha rossz a rendőr. Meg fordítva. A bíróság végül csak a selejtben kotorászhat. Kész.

A nagymenők nem buknak. Nincs az az állami alkalmazott, aki tudásban és dörzsöltségben felvehetné a versenyt a sztárügyvédek és adótanácsadók falkáját alkalmazó magánszeméllyel. Amazoknak soha nem lesz elég idejük a felkészülésre, a dolog igazán elmélyült tanulmányozására. Csak a hajtás, a gürizés a szégyenletes bérért.

Megeszem a reggelim, pirítóst koleszterinmentes margarinnal és szénhidrátmentes lekvárral.

Rövid csöngetés, megjött a korai kelésem oka. Gyorsan bekapcsolom a CD-lejátszót, kinyitom az ajtót, csak úgy natúr, a szemérmetlenül dudorodó alsómban. Érzem, hogy a tusfürdő illatát gőzölgi még a testem, kívánatos vagyok.

A csajkó ott áll az ajtóban, szőkén, negyvenöt kiló-

san. Szájon csókol, fogpaszta ízű sikamlósság, némi nikotinnal keverve. Mondja, hogy most nem lehet, mert megjött neki. Közben roppant aggodalmasan néz. Mondom neki, jó, de azért behívom, igyon egy pohár narancslevet. Megissza, rám néz, vállára teszem a kezem, egészen kicsikét megnyomom, szépen térdre ereszkedik, tíz percen belül kész van, máris rohan tovább boldogan, hogy mégiscsak megoldotta a dolgot, siet, még tizenhárom utcában kell bedobálnia az újságokat.

A kiscsajnak különben ez a harmadik mellékállása, egyedül neveli a gyermekét, egyszóval leányanya. Egy hónapomba se került beszervezni egy kis reggeli hetyegésre. Mindenesetre jól indul a napja, én meg kiveszem az ágy alól az odakészített kondomot, elrámolom a fiókba, ha már nem volt szükség rá, ne botránkoztassam meg a takarító öreg hölgyet, aki hetente kétszer jön délelőtt, és ma van a napja. Drága, tündéri unokája van, egyszer láttam őket együtt, még pár év és a kicsikéből használható bige lesz.

Nem mosdom meg, száradjon rám a kis újságkihordó nyála, emlékeztessen rá egész nap, ennyi kockázat belefér az életembe. Szépen felöltözök, választékosan, mégis egy árnyalatnyit lezserül, éppen annyira, hogy sportosnak tűnjön.

Lemegyek a garázsba, kijárok a sportkocsimmal, elindulok a hivatal felé. Közben a zene bekapcsol, nézem a nőket, ahogy igyekeznek az iskolába, vagy az idősebbje a munkahelyére, mind üdén, frissen, harcra készen. Kicsinosítják magukat, hogy tetsz-

szenek a főnöknek, a munkatársaknak, vagy az ügyfeleknek, aztán csapzottan, izzadtan, rossz lehelettel, nyúzott közérzettel érkeznek haza, életük párja mellé, hogy kispolgári kérődzésképpen elmondják napi panaszaikat, jól dühbe lovalván magukat, egyfajta sárkánnyá válva, amely szerep az idők során generalizálódik és hétköznapijuk erőforrásaként működik közre mindennapjaik rituáléjában. Ezt aztán jól körülírtam.

Némelyek belesnek rám, különösen a közlekedési lámpák alatt, megnéznek tűzpiros kocsimban, sportos zakómban, Ray-Ben napszemüvegemben, amint mentolos rágóm csócsálom férfias közönnyel. Látom némelyik fehérnépen, szívesen a lába közé kapna, megkarmolászná a borostáimat. Ilyen lehetett ábrándjaik királyfija, ám nálam a hófehér paripán lovaglás nem ásóval, kapával és nagyhanggal végződik. Ezt tudják is, látszólag tudomásul veszik a játékszabályokat, az okosabbja nem is kezd kétszer velem, ám mindig vannak akik valamiféle nőies irracionálissal azt az ábrándot hazudják maguknak, hogy ők majd megszelídítenek, rám teszik bilincseiket, és én leszek az életükben a hű férj, vagy mit tudom én, mi. Az ilyenek később szép elméleteket gyártanak jellemgyengeségem magyarázatára, ami hallatlanul mulattat egy ideig, pedig csupán arról van szó, hogy szeretek változatosan élni.

*

Beérkezek az átkozott hivatalba, ahogy némelyek nevezik, nekem mindegy, decembernél nem mara-

dok tovább, a papa megvette már az ingatlant az ügyvédi irodának. Atyám sínre tesz, a kamarával is elintézi a dolgot, nem kell aggódnom a hajtás miatt sem, lesz néhány szegény sorú zsenim, akik a pompát megbecsülve húzzák majd az igát, azt mondja a papa, ha nem akarok, akár be se járjak, de be fogok járni, ha már az enyém, és rajta fogom tartani a szemem, a zsenijeimtől meg igyekszem majd mindent eltanulni, ez lesz a papának az én privát ajándékom, hogy lássa, komoly ember lett a fia, tud maga is pénzt csinálni, és majd valamikor, ha úgy gondolja, jó kézben lesz családi vállalkozás. Decemberig azonban hivatali güri, aztán nyaralás, pihi, pihi, lazítás.

Bemegyek az épületbe, kerek szemeket mereszt rám a soros ajtónálló, negyed kilenc van, késtem, ez itt halálos bűn, de nem nekem, mert amióta megmondtam a dr. Gyomorfekélynek, hogy csak év végéig maradok, azóta egyszerűen nem érdekli a személyem, és amit korábban a protektorom miatt kellett elviselnie, most önszántából teszi, látja az alagút végét, reméli távozásom, nyeli a keserű epét láttamra, ahogy mások is.

Felmegyek a liften, aláírom a tacepaót, egyébként teljesen felesleges vezetni, mivel soha, senki nem ellenőrzi, le sem veszik, hanem a következő hónapban ráragasztják az új lepedőt. Miért is vennék, hiszen fix munkaidő van, számolgatni semmi értelme. Amikor a sok ragasztástól már nagyon megvastagodott, akkor lehántják az összest, és kezdődik előlről a szardöngölés.

A logika és a kellem ezen sarokbástyáján nem számít a realitás.

*

Bemegyek az irodámba, néhány közlöny fekszik az asztalomon, ezeket átolvasom. Marhaszar az egész, ahogy a jenkai mondaná, de van benne két alkotmánybírósági határozat, ezeket elolvasom, nagyokat röhögök a körmönfont érvelésen, amivel a derék professzorok megfingatják a törvényhozást, aztán az egészet berakom a szekrényembe a kupac tetejére.

Ha lett volna benne olyan dolog, ami az osztályunkat érinti, akkor kijegyzeteltem volna, miként befolyásolja a főosztály munkáját, és ez bekerült volna a főnök elé. Ez a tevékenységem legjelentősebb része. Semmi izgalmas, veszélyes, megterhelő. Különösképpen, hogy a mi területünket jóformán alig érinti valami. Közben kilenc óra lett, előveszem a tegnapi behozott képes magazint, hátradőlök, feldobom a lábam az íróasztalra, nekilátok olvasni. Remek cikkek, jó nők, hideg, számítótékintettel, hosszú lábakkal. Tíz órakor csörög a telefon, a postázóból hívnak, hogy továbbküldhetik-e holnap azt a levelet, amit visszatarttattam. Mivel semmi ilyesmit nem csináltam, kifaggattam az ügyintézőt. Egy szerződésről van szó, mégpedig nagy összegűről. Világos, hogy valami bűzlik, és valaki bele akar keverni valamilyen szemét dologba. Kapásból mondtam, hogy küldjék át az összes papírt a revíziós osztályra. Ezzel megoldottam az

ügyet. Azért nem érhet szemrehányás, hogy valamit, ami nem tiszta, átküldök az ellenőrzésre, ugyanakkor távol tartom magam a dologtól, a kezembe sem veszem. A belső revízió majd utána néz a dolognak. Ha továbbengedik, akkor az az ő felelősségük. Ha nem, az is. Mindenesetre készíték egy feljegyzést a dologról dr. Gyomorfekélynek, hogy szó ne érhesse a ház elejét.

Nem vagyok félenk, egyrészt, csak ideiglenesen vagyok itt, másrészt, amit itt kapok, az a papa által biztosított zsebpénzhez képest bagó. Hülyének azonban ne nézzen senki. És ebben a házban sok a hasonló furcsaság, ami egyáltalán nem érdekel, de hagyjanak ki belőle.

Lefirkantom a feljegyzést, más persze lapítana, én azonban nem vagyok beszarva az öregtől. Ezt ő is tudja, és ez a másik oka annak, hogy békén hagy. A főnökök észreveszik, kit lehet megtaposni, és meg is teszik, hogy ezzel szemléltessék a hatalmukat. A főnök is olyan pária mint az átlag beosztott, tele bizonytalansággal, félelemmel, szorongással. Félti a pozícióját, tart az ellenségeitől, nem bízik a szövetségeseiben, a munkahelyi barátságokban pedig nem hisz.

A feljegyzést kézzel írom, szép, kimunkált, dőltbetűs, határozott írással. Naná, hogy nem fogom Angélára bízni, aki odáig van a Hüllő Ipolyért. Azért, mert az még csak le sem szarja. Engem addig provokált a lány, amíg meg nem dugtam, hát nem volt nagy élmény egyikünknek sem. Utána

meg mint aki meg sem ismer, úgy fordult ki. Előtte el se hittem volna, ha valaki azt mondja, hogy hideg lehet egy nő pinája. Hát ennek az volt. Rideg, frigid, fridzsider. De akkor miért volt annyira odáig, hogy hetek óta le se vette a szemét a nadrágom elejéről? Azóta persze változott.

Vele együtt kettőre növekedett azon fehérnépek száma az adminisztrációban, akihez volt közöm. A másik, a szőke kis kurva persze mindig élvezte a dolgot. Már tizenéves korában beszállt a diszkó utáni partikba. Ő aztán tudta, mi a szex, de arról szó se volt, hogy komolyan gondolom. A kis hülye, miután szétkefélte az egész város, azt hitte, rám tapadhat, mert néhányszor beakasztottam neki. Azért nem így működnek a dolgok. Arról nem is szólván, hogy sztupid a lány, fáj, amit mond, idegesít, ahogy gondolkozik, felháborít, ahogy el akar helyezni a maga szűk kis gondolatmenetében.

Ez a munkahelyi kapcsolatok átka, most nincs ki-vel gépeltessenek, ha megkettyinted, utána már nem tisztel, te meg be se panaszolhatod. Nem baj, viszem saját becses kézírásommal.

A góré titkárnője nagyot néz amikor leteszem elé a feljegyzést, persze eléggé profi ahhoz, hogy ne kérdezzen semmit, szépen beleteszi egy műanyag dossziéba, és kedvesen jelzi, hogy tűnjek a francba. Gondolom, fél percen belül a főnök elé kerül az anyag, ám ehhez el kell hogy kotródjak, mert nem szükséges, hogy észrevegyem az első reakciót, vagy azt, hogy milyen jelentőséget tulajdonítanak az általam leírtaknak.

Visszamegyek a szobámba, nincs több dolgom ebédig, gondosan átlapozok egy minőségi férfimagazint, különös figyelmet szentelve a hirdetéseknek. Lassan cammog az idő, a főnök nem reagált még a beadványomra, ez jelentheti azt is, hogy nagy fontosságot tulajdonít neki, meg azt is, hogy egyenesen belevágta a szemetesbe. A fene igazodik ki a kismillió törpe Machiavellin.

Jelez az órák, itt az ebédidő, beugrok a páternosztarba, irány le, minél gyorsabban ki és el a lerobbant, közönséges, hétköznapi épületből, a tűzpiros sportkocsimban már más a világ, zene be, elvágja kapcsolatot a hivatali szar és az élet között, egyenesen a klubomba, tizenöt perc, előre lefoglalt asztal, kellemes hűvös, palackzöld homály, ezüst étkészlet, míves, faragott karosszékek, mindenütt faburkolat, csend, elegancia, kellem.

Francia hagymalevest rendelék, majd egy lehetetlen könnyű salátát pirítóssal, hozzá ásványvizet, deszertnek gyümölcstortát. A bokszomban tökéletes nyugalomban táplálkozom, a kalória pont annyi, amit a napi erő kifejtésem igényel. A hely egyszerűen remek, belépés csak klubtagsággal, évi ötven ezer, nem sok, ráadásul le lehetem, ahhoz viszont éppen elég, hogy a semmirekellőket távol tartsa.

A pincér, aki angol komornyikot formáz, megjelenik, kis ezüsttálcáján elviszi a hitelkártyámat, hiszen a klubhoz nem illik a készpénz szégyenteljes látványa. Amíg távol van, elolvasom a klub híradóját, egy diszkrét, elegáns füzetecskét, amely az

étel és italkínálat változásait (bővülését) ismerteti, az ételek elkészítési módját, a hozzávalók származási helyét is gondosan megjelölve. A hitelkártyám közben visszaérkezik, elteszem, elköszönök a komornyiktól aki az ajtóig kísér, az öltönyös gorilla is a nevemen szólítva búcsúzik, ez is a helyhez tartozik.

Be a járgányba, vissza a hivatalba. A lifttel megyek, mert egy kis kreolt látok előtte várakozni. Megszólítom, veszi az adást, kiderül, hogy nemrég kezdett egy másik emeleten. A liftből kiszállván, megkérem, ha felénk jár, nézzen be hozzám, mondom, hogy feltétlenül számítok rá, közben roppant parázna pillantást vetek rá, amitől elpirul, rögtön tudja hány óra, ahogy zárul köztünk az ajtó, még kedvesen integet. Nem fog jönni, nem engedi az önérzete, meg a női logikája, de néha eszébe fog jutni az invitálásom, játszik majd a gondolattal, mi lenne ha... Így aztán felkerül a listámra, és egyszer majd távozóban gálánsan felajánlom, hogy hazaviszem a kis tűzpirossal, amiről már tudni fogja, hogy az enyém, sőt azt is, hogy én vagyok a legnagyobb kan az épületben, amely ismeret, amellett, hogy lelkileg óva inti, be fogja nedvesíteni a csöppnyi bugyiját, megfogadja, hogy vigyáz magára, én pedig figyelmes leszek, és kedves társalkodó, szépen kiteszem a házuk előtt, ő pedig egy kicsit csodálkozik, hogy nem kellett védekeznie ellenem, de egy kicsit csalódott is lesz, és ez az a csalódás, ami miatt igent mond négy-öt nappal később, amikor vacsorázni hívom, elájul majd a klubtól, utána elviszem táncolni egy nívós helyre, és még aznap

lehúzom a bugyiját, és akkor ebben már nem fog semmi kivetnivalót találni. Persze az is lehet, hogy nem így lesz, ebben az esetben eggyel több muffot húznak az orromra a pokolban, kockázat nélkül nincs győzelem, van minden vállalkozásban egy megengedett értékhatár, amely alatt még tolerálható, hogy a befektetés nem hozza meg a várt eredményt. Persze az is lehet, hogy már holnap délelőtt „véletlenül” erre jár, benéz hozzám, és a dolgok mozgásba lendülnek. Az egész attól függ, mennyire kiéhezett.

*

Az asztalomon egy cetli, miszerint a főnök látni kíván. Bemegyek tehát a mi kedélybeteg dr. Gyomorfekélyünkhöz, a titkárnő azonnal beenged, a főnök pedig leültet, közben helytelenítő pillantást vet rám, ami a ficsúros külsőmnek meg legújabb illatszeremnek szólhat, hiszen egy hivatalnoknak tavalyi divat szerinti konfekcióöltönyt kellene hordania, amit harminc százalék árengedménnyel vett a szezonvégi kiárusításon. Arcának sápadtnak kellene lennie, mint akire soha nem süt a nap, enyhén pocakosnak, és ha netán vállon veregetnék, diszkrét porfelhőt illene eregetnie. A főnök persze tudja, hogy ezeket a szimptomákat aligha várhatja tőlem, becsületére szólván nem is kísérli meg az átnevelésem. Valószínűleg az átmenetileg itt dekoló protekciós alakja sem ismeretlen a hivatal kollektív tudatában, ezért hát marad a helytelenítő pillantás, ami ezúttal élénk érdeklődést takar.

Részletesen beszámoltat, na nem a feljegyzésemről, hanem arról, hogy miért tartottam szükségesnek elkészíteni.

Magyarázatom, amely egy fikarcnyit sem tért el a valóságtól, szemmel láthatóan maximálisan kielégítette, és főúri mozdulattal utamra bocsájt.

Nem megyek vissza a szobámba, hanem a könyvtárba térek, ahol szép komótosan elolvasok néhány jogtudományi szakfolyóiratot. Roppant lényeges, hogy képből maradjak, amire a privát szférába teszem a lábam, hiszen van önbecsülésem, és nem akarok minduntalan apám apanázsából élni, bár az öreg soha nem próbálta rám kényszeríteni az akaratát. Nőt egy szálat se látok a könyvtáros hölgyön kívül, attól pedig isten őrizzen.

Szépen leballagok az irodámba, közben észreveszem, hogy a Hugyos éppen kifelé tartott a barlangjából, de láttamra visszarettent. Szomorú dolog, ha az ember a micsodájával csak pössenteni tud, de azt se akkor, amikor ő akarja. Máskülönben tökéletes hivatalnok lenne.

Dr. Hugyos, a hivatal patkánya, aki rejtegetni igyekszik közismert szégyenét. Valószínűleg attól fél, hogy ha megtudják a dolgot, akkor sajnálni fogják. Valójában mindenki tudja, és senki nem sajnálja. Mások szörnyűségeit látván az emberek hajlamosak arra gondolni, milyen lenne nekik annak a bőrében. Ezt a behelyettesítést szokták tévesen a sajnálattal azonosítani. Kivéve persze a fasisztákat. Dr. Talán Ipoly, a Hüllő az fasiszta. A Hugyos-

Röfögőst megveti és lenézi. Selejtnek tartja. Ha tehetné, elgázosítaná. No persze engem is. Az ő szemében semmirekellő vagyok. A képlet az esetben is működik. Mi lenne, ha fiatal lenne, kisportolt, jóképű, gazdag, hatalmas libidóval, stb. A kísérő érzés az irigység. Mert a Hüllőnek valószínűleg nem egykönnyen áll fel.

Így megy ez. Szarok rájuk. A Hüllő lesben áll, hideg és mozdulatlan. A Patkány oson, vinnyog, menekül, lukat fúr, abba bújjik. A Gyomorfelekély meg nézi őket, és szedi a savcsökkentő tablettákat. Ez az életterük, alig fél év és itt hagyom őket.

Az irodámban szépen összepakolok az asztalomon, nem nagy munka, nem sok mindent mozdítottam, ahogyan máskor se.

Szépen becsukom magam mögött az ajtót, elindulok a páternoszter felé, elhaladok Hüllő Ipoly mellett, megelőzöm, megyek tovább, eszünkbe se jut köszönni egymásnak, az csak akkor kikerülhetetlen, ha frontálisan találkozunk. Itt minden régi kolléga így van a többivel.

A páternoszternek az az előnye, hogy a hölgyek kihagyják, én meg nemigen óhajtok a főosztály hölgydolgozóinak társaságában leledzeni. Csaknem valamennyien utálnak. Van aki azért mert megvolt, van aki azért, mert nem, ezek száma barátnőikkel hatványozódik. Lehet, hogy nem kéne kivárnom az év végét?

Nem fogok még egyszer ebbe a verembe esni. Annyi jó bringa szaladgál az épületen kívül, lehet-

ne belőle száz is, és az itteniek előtt csak növelné a tekintélyemet. Így meg, hogy szervezeten belül párosodtam, kiutál a társadalom. Igaza volt apámnak, hogy gyakorolnom kell az állami szférában. Azt mondta: „Inkább ott kövesd el, fiam, a hibáidat, mint amikor már a család pénze függ tőle. És az kurvaélet, hogy el fogod követni őket, mert mindenki elkövet minden hibát, amit csak lehet, legalább egyszer.” Hát ezért a gondolatmenetért lett apám multimilliomos, és ezért fogok kitartani december végéig, hogy aztán új életet kezdjek az új évben. Változni addig már nem fogok. Megdugom a kis kreol újoncot, meg még másokat is, akik hagyják magukat. A hivatalon kívül meg annál is többet. Ha egyszer megnősülök, úgyis vége lesz a jó világnak. Csak mint apám, hébe-hóba, lopva, titokban.

Az idő soha-soha meg nem áll, dalolták a ruszki kémfilmben, amiben Iván mindent kilesett, amit csak lehetett. Nem állt meg, ebben igazuk volt. A mostani formám is higgadtabb, mint a kamaszkori diszkózások idején. Kíváncsi vagyok, milyen leszek negyvenévesen.

Kiugrok a páternoszterből, előttem tizenöt méterre fordul ki a kapun a kis kreol, a feneke egyszerűen lenyűgöző, erre mondják, hogy még a szarjából is meg lehetne enni tíz dekát. Izgalmas érzés úgy látni a vadat, hogy tudod: előbb-utóbb elejted.

Csaknem minden nő megszerezhető. Van, aki pénzzel, van, aki kitartással, van, aki csábítással, ha igazán akarja az ember, akkor meglesz. Nekem, istennek hála, izgalmas külsőm van, amolyan

ínyencfalat vagyok, de ahogy a vénasszonyok mondják, nem ez a fő, csak egy fokkal legyél szebb Belzebubnál. Az a fontos, hogy megtalálja benned, amit éppen keres. Ez lehet a szex, a biztonság, a gondoskodás, lehet az apa vagy a fivér figurája, magányának elűzője, leigázója stb. Előfordul azonban, hogy egyszerűen egy élvezetre vágyó kis bestia, aki éppúgy használ, mint te őt, etcetera.

Imádom a nőket. A birtoklási vágyuk az, ami később a konfliktusokat okozza. Ó istenem, engedd, hogy ezt a tüneményes seggűt is megszerezzem! Nincs igazság, ha kisiklik a kezem közül. A kárpótlás csak egy másik tüneményes seggű lehet, de az már nem az eredeti, az már nem a nyeremény, nem a hódítás, csak jóféle pótszer.

Lassítottam közben, hogy figyelemmel kísérhessem a tüneményes útvonalát, észrevettem, hogy egy gyors pásztázással végigsöpört a tekintete a parkolón, a cél az én kis tűzpirosom volt, tehát már hallott rólunk, véleményt alkotott, a fenét érdekli, hogy jót vagy rosszat, a lényeg a látótérbe kerülés. A kis kreol meg caplat messze, egyedül a gyalogosforgalomban, nem várja senki, tehát ha van is valakije, az már nem jön elé, ha van is, takaréklángon rotyog a szerelem.

*

Beülök a négykerekűbe, elhajtok a teniszklubba, lejátszok néhány menetet a pocakos főszerkesztővel, apám régi barátjával, aki majd megcsinálja a bűjtatott reklámot az irodámnak. Kímélem őt is,

magamat is, utána megiszunk egy diétás kólát, másnap fallabdázunk majd egy másik helyen. Elszórakoztat néhány politikai sztorival, úgy csinállok, mintha érdekelne, aztán lelépek. Otthon csend fogad, ezen mindig meglepődök, pedig ki várhatna, ha csak nem a takarítónőm bakfislánya az anyja pótkulcsával? A gondolattól még a zuhany alatt is tart a merevedésem, férfiasan megállom, hogy rá ne rántsak, szárazra törlöm magam, eszek egy szelet pirítóst sonkás vajkrémmel, iszok rá egy pohár paradicsomlét jégkockával.

Felhívom apámat, bejelentem, hogy a hétvégén természetesen otthon leszek, előveszek egy szakkönyvet, elolvasok egy fejezetet. Közben beesteledett, sportos szerelést húzok, irány a Zanzibár. Ez egy táncos-mulatós hely, nőt felcsípni való, drága okádék. Bemegyek, a bárpulthoz ülök, rendelék valamit, nézem a kurvákat, aztán hirtelen elmegy a kedvem az egésztől. Hazamegyek, útközben betérek egy éjjel-nappaliba, veszek egy minőségi bonbont az én kis újságkézbesítő desszertemnek. Még soha nem kapott tőlem semmit egyegy üdítőn kívül, most biztosan meglepődik. Mit ad isten, én is. Mielőtt elalszom, az jár az eszemben, belefér-e a nagy doboz édesség az újságkosarába, a sok hírlap közé.

IRTÓZATOS PÉNTEK

– *Dr. Gyomorfekély* –

Pittyeg a kicsi piros vekker. Szám íze keserű. A feleségem halkán szuszog, megrázom a vállát. Felkel, odateszi a kávé. Még ez a nap, aztán egy kis pihenés. Épp csak annyi pauza, hogy rossz legyen abbahagyni.

Az asszony jön, hozza a feketét, megiszom, visszahanyatlok. Enyhe görcs kínozza a gyomrom, nem jók ezek a csersavas lötyök így éhomra. E nélkül azonban nem bír beindulni a nap.

A fürdőben már zubog a víz. Leveszem a pizzám, megállok a tükör előtt. Szánalmas mellkasomon őszül néhány gyér szőrösomó. Kinyitom a gyógyszeres szekrényt, beveszek két pirulát. Majd a keserű lötyikét, ami olyan mint a mixtura pectoralis, magyarán köptető. De nem az.

Fürdősót töltök a kádba, beülök a vízbe. A mozdulattól egyszerre áll görcs a gyomromba és az epémbe. Görnyedten ülök, figyelem a víz zubogását, lassan csitul a fájdalom, hátradőlök. A forró víz balzsamként ölel körül. Lassan rendbe rázódik a világ, az agyműködésem is kezd normális lenni. Szépen felhúzom a fürdőkesztyűt, a természetes alapanyagú szappannal felhabosítom, lecsutakolom magam. Kiszállok a kádból, megtörülközök. A bőröm olyan száraz, hogy kedvem lenne sikoltozni. Feszül rajtam, amíg bekenem hidratáló testápolóval.

Fogat mosok, előveszem a villanyborotvát, simára csiszolom a bőröm. Kellemes, arisztokratikus illatú arcszeszt használok utána. Fürdőköpenyt húzok, ki a szobába. Szép rendben összekészítve a fehérneműm. Felveszem őket, aztán a vasalástól még meleg inget, majd az öltönyt, és a cipőt. Jobbról-balról puszi az asszonynak, le a garázsba, beindítani a kocsit. Útközben keserű ízeket közvetít a gyomrom. A gyógyszerek befogadásával küszködik. Egy szót sem szoltunk egymáshoz a feleséggel az egész készülődés alatt. Ez már megszokásunkká vált, így lett természetes. Egyszerűen nincs miről beszélünk.

Utálom a várost, ahogy elsuhannak mellettem a házak, emberek. Idegen, vad vidék, közömbös, és mégis ellenséges környezet.

Bemegyek a házba, korán érkeztem, talán csak a Rőfögő jöhetett előttem.

Bemegyek a szobámba, leülök az asztalom mögé. Előhúzó a noteszem, felsorolom benne a mai napra tervezett elintézendőket.

Nincs sok minden, pénteken csak délig él a ház.

Megérkezik a titkárnőm, bejön, egyeztetjük a napi tennivalókat. Elsorolom, kiket kell felhívni a nap folyamán. Aztán azt is ismertetem, ki az, akit várólistára kell tenni, és ki az, akit törölni a noteszéből. A várólistások olyan kapcsolatok, akiknek elbizonytalanodott a helyzetük. Ezeknek a hívását nem kell bekapcsolni, de meg kell ígérni, hogy napokon belül vissza fogjuk hívni őket. Ezek általában azok

a személyek, akik bukásra állnak, de még talpra eshetnek, talán felemelkedhet a csillaguk. Az ő esetükben tájékozódok, és ha jók az esélyeik, akkor a diszkrét kapcsolattartást, és a segítséget is megkockáztatom.

A törlendők az egyértelműen bukottak: a politikai hullák. Vannak köztük olyanok, akik még évekig csillognak a képernyőkön, de valójában mindenki tudja, hogy kiközösítették őket. Ők a sikertelen játékosok, a dilettánsok. Ezek a visszahívás ígérését se kapják. Nevüket kiradírozzuk a telefonkönyvből, totálisan megfélemezünk róluk. Így emelkedik körük a hallgatás fala. Ami siratófal számukra, és amit igyekeznek nem észrevenni. Aztán, ahogyan emelkedik és vastagszik a fal, lassan megfulladnak, és zombiként vonszolják félre magukat valami elhagyott helyre, mint a vadon beteg állatok, akik azt remélik, legalább a halál nyugalma megadatik nekik, ha már a jövőjüket elvesztették.

Így megy ez. A titkárnőm jegyzetel, nem kérdez, ért mindent. Totálisan lojális, ugyanakkor a főnökömnek, Zorba titkárnőjének a barátnője. Annak mindent elpletykál, amivel megbízom. Most éppen azt, hogy mennyire gyanakszom a Hüllőre, mivel korrupciógyanús üzemeket folytat. Ráadásul rá akarta kenni az egészet a Ficsúrra. Éspedig rop-pant otromba módon.

Ezzel a Hüllőnek befellegzett. Nem is annyira a korrupció miatt, mivel bármelyik sorórral előfordulhat, hogy egy kicsit levágja a kanyart, hanem

mert a Ficsúrta bele akarta rántani. A Ficsúr ugyanis szent és sérthetetlen. A multimilliomos apja annak a pártnak a bőkezű támogatója, amelyik Zorbát a székébe ültette. Remek cimborák. Együtt járnak gőzfürdőbe. A fiát azért tette ide, hogy a pedigréjében legyen pár év közigazgatási tapasztalat. Védett növény, a naptól is óvni kell. Amikor kérdezte Zorba, hogy mi van a sráccal, azt feleltem, hogy roppant tehetséges, szimpatikus fiatalember, a felkészültsége és a munkája egészen kiváló, bár nagy kujen. Így „e”-vel a kujont, hogy ne legyen annyira kemény, a Nagyfőnök röhögött, tetszett neki, gondolom szóról-szóra továbbította az apának, hiszen melyik apa ne lenne büszke rá, hogy a fia nagy kan?

A felelősségérzet látszatát keltő rövid, de rangos helyen eltöltött állami pályafutást akart dr. Talán Ipoly megbecsteleníteni. Rágondolni is rossz. A Ficsúrra örök foltot kent volna, azt suttognák élete végéig a rosszakarói, hogy korrupciógyanús üzelmek miatt kellett a privát szférát választania. Persze a gyereket nem ejtették a fejére. Kiválóan kivédte a csapást. Dr. Hüllő Talán Ipolyt, a megbecstelenítőt pedig a következő leépítéskor elcsapjuk. Az indoklásban semmi korrupciós duma nem szerepel majd. Csupán szakmai érvek. A Nagyfőnök pedig boldogan aláírja. Hálásan gondol majd rá, hogy megmentettem az emberét, leszámoltam az ellenségével. Eltussoltam, elfojtottam az ügyet. Valójában az én ellenségem pusztul el. Hüllő már évek óta a helyemre kacsintgat. Óvatos, mint a

kígyó. Ez egyszer azonban rábaszott. A munkakörét majd a Rőfögő veszi át. Be fog vizelni – ezúttal az örömtől –, ha megtudja. Elvégre megérdemel egy kis keresztényi könyörületet. Dolgozik, mint az állat. Esze is van. És fél. Ezért is csinál be mindig.

Időközben a titkárnőm távozott, ebédidőben leadja a drótot, repül a nehéz kő, ki tudja hol áll meg? Én tudom. Ez a vezetés lényege. Alul harag, felül gyűlölet. Alul-felül manipulálnod kell, hogy megmaradj. Ülsz a székedben, és vigyázol, hogy ki ne pottyanj belőle. Igyekszel nem szerezni ellenségeket, azok maguktól is teremnek. Figyeled a tőzsdén mások árfolyamát, kapcsolatokat alakítasz ki, és kapcsolatoktól szabadulsz meg. Ettől függ a te árfolyamod állása, amit mások is árgus szemmel lesnek.

Ülsz a kártyaasztalnál, pókerarccal játszol, közben meredten koncentrálsz, mert menet közben állandóan változnak a játékszabályok, mindenki csal, és könnyen kieshetsz a körből. Mint annyian mások. Fel se emeled a fejed, amikor elhúzzák a tetemeget az asztal alól, és újabb félnek osztanak lapot. Egyre újabb arcok az asztal körül. Megdermedsz, mivel úgy érzed, túl régóta vagy a körben, most már rajtad lenne a sor, de aztán megint csak kibekkeled.

Így megy ez. Vágyódsz a székedre, utána meg szarul érzed magad benne. De kiszállni rosszabb, lehetetlenebb dolognak tűnik, mint benne maradni.

*

Azt hiszem, azt a kis bánatos képű gépirócsajt is kirúgom. Ráfér némi ijesztgetés az adminisztratív

személyzetre. Ráadásul a nőci hülye. Valószínűleg azért dörgölődött a Hüllőhöz, mert arra spekulált, hogy ha az ül a székembe, akkor ő lehet a titkárnő. Azt viszont a fene érti, mit akart a Ficsúrtól. Talán azt hitte, ő a kanalas gyógyszer a frigiditására?

Szépen kitakarítunk. A lényeg, hogy az embernek tiszta legyen a hátországa.

Közben beállít a titkárnőm, meghozza az aláírni-valót. Szép komótosan elolvasom mindegyiket, amelyik gyanús, azt félreteszem, majd hétfőn kivallatom az ügyintézőt a dolog hátteréről.

A többire rávésem a kézjegyem. Örömmel tölt el az iratanyag sokasága, ez azt mutatja, működik a főosztály. Végzek, bejön a titkárnőm, elviszi a leveleket az iktatóba.

Közben a belső vonalon felhív egy kolléga, régi róka, a negyedik emelet az övé. Azt kérdezi, van-e kedvem szombat hajnalban pecázni a horgásztanyáján. Örömmel mondom igent, megbeszéljük a részleteket. Jól tudja, hogy nem érdekel a horgászás, ezek a találkozóok mindig céljellegűek, a bot mellett stratégiai egyeztetéseket végzünk.

A munkahely, a hivatal nem igazán tűri a barátságokat, és nem is szerencsés érzelmi ügyekbe bonyolódni, hiszen a nyílt kiállás a másikéért, vagy akár a klikkeződés látszata is végzetes lehet azokban a rövid, gyilkos periódusokban, amikor személyi váltások lezajlanak a csúcson.

A proskripciók szüneteiben persze csend van, és majdhogynem nyugodtan lehet dolgozni. Vannak azonban mindig olyanok, akik nem értik meg, hogy ezekben a rövid szünetekben kell megalapozni a válságok túlélését. Vannak akik a vész elültével megnyugszanak, azt hiszik, ha egyszer kikerültek a darálóból, később már semmi baj nem érheti őket.

Aztán vannak az állandó intrikusok, mint a paranoid-kényszeres Talán kolléga, aki mindig ügyeskedik, mindig intrikál. Az ilyenek általában gyorsan megbuknak, mert túljátszmázzák magukat. Átmeneti, látszólagos sikereket ugyan elérhetnek, de abban a pillanatban, amikor megsértik az öregfiúk csapatának érdekeit, végük van. Mert az öregfiúk, az verhetetlen csapat. Csupa veterán, akinek semmi újat nem lehet mondani. Akik ismerik a dörgést, és tudják, hogyan mennek ebben a városban a dolgok. Csapat, és mégsem az. Nem az, mivel valamennyien magányosan dolgoznak, nézeteik, sőt néha az érdekeik is különbözőek. Soha nem jönnek össze, nem nevesítik magukat, sőt, még megállapodás sincs köztük. Az együttműködés az évtizedek kéz kezet mos játszmáin alakult ki. És bármikor elárulnák egymást. De csak ha fontos.

És szombaton, horgászás ürügyén, egy másik vezetővel virágnyelven információt cserélünk, elrendezzük a hivatal néhány problémáját. Így megy ez. Ki szokta ezt hajtogatni? Vonnegut a Vágóhídban?

*

A dolgok finomsága abban áll, hogy mindennel pontosan annyit kell foglalkozni, amennyit igényel. A Talán-ügy ezzel lezárult számomra, kész, még néhány formális intézkedés, és elfelejthetjük a fickót. Ez a kellő, és szükséges arány a figyelemhányadból, amit az ürge megérdemel. Ha ugyanis állandóan a témán lovagolna az ember, akkor feltűnne másoknak is az ügy, némelyek talán azt gondolnák, hogy nem tudok megbirkózni vele, kiöregedtem, esetleg mások védelmükbe vennék, hogy revolverezzenek vele ellenem. Az ügyeknek nem szabad nagyobb jelentőséget tulajdonítani, mint amekkorát kívánnak, mert ha felnagyítjuk őket, esetleg ténylegesen naggyá válhatnak, megölve bennünket.

A kivárás a legjobb taktika. A személyiségzavaros, torz gondolkodású embereknek az a sajátossága, hogy maguk sétálnak bele a kardba. Csak hagyni kell őket, esetleg néha, finom, indirekt módon egyengetni az útjukat. Olyan ez, mint némelyik keleti küzdősport. Ő támad, én eltáncolok az útjából, kicsit rásegítek, és végül saját lendületétől hajtva zuhan a földre.

*

Tíz perc múlva dél, a dolgok pedig egyenesben. Mehetek enni. A folyosó csendes, ahogy ellépkedek a Rőfögős ajtaja előtt, kiráz a hideg. Furcsa, tisztátalan érzést áraszt ez a hely.

A liftben senki, elindulok kifelé, a fénybe. A sarkon van egy tejbár, ott szoktam táplálkozni. A gyomrom nem veszi be a minisztériumi kosztot. Kifelé látom, hogy a Ficsúr egy csinos kreollal beszáll a tűzpiros sportkocsijába. Alighanem új csaj lehet a házban. Tegnap volt elseje, akkor kezdhetett, mert az újak mindig akkor kezdenek. Elég gyorsan összegabalyodott a cég kandúrjával. Furcsa, de a nők mindig remekül ki tudják szűrni a legrosszabb választást. Bár ki tudja... Ha a kocsijával tűznek el délben, akkor a flancos klubjába viszi ebédelni. Ezt a gépíronők nem szokták kiérdemelni. Talán már ma összefekszenek, egy hét múlva, meg nem is köszönnek egymásnak. A Ficsúrnak szerencséje van, hogy nem itt tervezi a jövőjét. A nők boszszúállók. Ki tudja, melyik hivatali Heródes előtt lenne képes valamelyikük eljáráni a Salome-táncot?

Bisztró, tömeg, sorban állok, ma tejbegrízt eszem, egyrészt a gyomrom ma ezt viseli el, másrészt péntek van. Itt csak bekapok valamit, otthon párolt zöldségeket, gyenge, finom főzelékeket vacsorázom.

Visszamegyek a házba, alig voltam fél órát távol. A titkárnőm most mehetne le az étkezdébe, de eszébe se jut készülődni. Látom rajta, hogy izgatott. Elmondja, hogy a Főmufti akar beszélni velem, kettőkor vár. Közönyösen biccentek, beteszem magam után az ajtót. Beülök a hatalmas, masszív asztalom mögé, politúrozott lapjára fektetem a tenyerem. Így ülök egy darabig, aztán felemelem a karom. Egy ideig nézem a kezem nyo-

mán támadt nedvességfoltokat a fényezett asztal-
lapon, aztán kihúzom a fiókom, előveszem a gyógy-
szereim. Kiporciózom a déli adagomat, a kis beé-
pített szekrénybe rejtett mosdóból vizet enge-
dek, egyenként beszedem a bogyókat, kapszu-
lákat. Ezután arcot mosok. Kezem alatt, mintha
olajként siklana az izzadság, ahogy dörzsölöm a
képem. A törülköző durva, de kellemes érintése
felpezsdíti a vérkeringésem. Fogat mosok, majd
vissza az asztal mögé. Még egy óra a találkozóig.
Furcsa. Ha a Főmufti pénteken akar látni, mégpe-
dig olyan extrém időpontban mint délután kettő
óra, miközben fél kettőtől már sűrű tömött sorok-
ban lépnek le a népek, akkor ennek különleges oka
lehet. A különleges okok pedig különleges megol-
dásokat eredményeznek, azokat pedig különle-
gesen nem szenvedhetem. Zorbát is berendelte
vajon, a főnökömet? Célszerűtlen lenne ezt meg-
kérdetni tőle.

Igyekszem végiggondolni minden lehetőséget,
ami szóba kerülhet. Okos válaszokat agyalok ki,
gondolatban még az előadásukat is elpróbálom.

Így telik el háromnegyed óra. Ideje mennem. Ellen-
őrzöm a ruházatom, a cipőmről lekefélem azt a pár
porszemet, ami rátapadt ebédidőben.

*

A Főmufti emeletén síri csend van. Ez a vezérkar
szentélye. Az itteniek bársonyon siklanak. Már a
klíma is más, az irodák légkondicionáltak. A Fő-
mufti titkárnője kedvesen mosolyog, mondja, hogy

már vár az Atyaisten. Automatikusan ránézek az órámra, még van négy perc, ha várnak, akkor én vagyok az egyedüli program délutánra.

A Főmufti elvigyorodik látomra, kivágódik a mahagóni íróasztala mögül, ami elég ritkán láthat ügyiratot, konyakot annál gyakrabban.

Nem udvariaskodik, azonnal a tárgyra tér. Azt mondja, meg kell válnia a főnökömtől, úgy döntött, én lépek a helyébe. Már persze, ha beleegyezek, teszi hozzá heherészve. Jó tisztviselőként igent bólintok, amikor a lehetséges utódomról kérdez, azt mondom, hogy még át kell gondolni a kérdést. A titkárnője máris hozza a kupicákat. Unikummal koccintunk.

Lefelé menet a Főmufti ügyességét csodálom. Meg kell válnia a Zorbától... Kell... Ez úgy is fordítható, hogy nem ő akar, csak hát a kényszer, de ez a kényszer lehet az ő belső erkölcsi kényszere is, etcetera. Mesteri. Nem kérdez, azt mondja, úgy döntött én lépek a.... Ha kérdi, akkor visszautasíthattam volna. Elvileg. A kérésre igent mondani, az szerződés lett volna közöttünk, egy közös tánc, így azonban egyszerűen a döntés elfogadása. Szolgai megadás a hűbérúr felé. Aztán az unikum. Más néven gyomorkeserű. Finom célzás a problémámra. Máris rám irányozza a puskacsövet. Egyszerűen fantasztikus. Így lesz valakinek negyven éves korára légkondicionált irodája és intarziás asztala.

Visszaérek a szobámba, a titkárnőmnek egy kedves, semmitmondó mosoly, elengedem, hadd menjen

hétvégére bevásárolni a családjának. Mint Zorba titkárnőjének barátnője, az eljövendő szituációban kényes pont lehet. Így még át kell gondolnom a sorsát.

Az utódom Talán Ipoly lesz. Más választás nincs. A délelőtti verzió borul Zorbával együtt, a korrupciós ügy meg feltehetően elegendő adut jelent majd, hogy a kezemben tartsam.

Felhívom a feleségem, megkérem, hogy hívja fel X. feleségét, és valami ürüggyel jelezze, hogy nem tudok elmenni a férjével a közös horgászatra és remélem, máskor lesz rá módunk.

Nem lenne szerencsés konspirálnunk, ugyanakkor X. vagy tudja, mi az ábra, és akar valamit tőlem, ha meg nem erről van szó, abban az esetben kínossá válhatna számára később a szombati beszélgetés emléke, hiszen a fene tudja mit akar mondani.

Bepakolom a táskámba a minisztérium működési szabályzatát, átnézzem a dolgokat, mielőtt a jövő héten a nyakamba pottyan egy csomó új feladat.

*

Elindulok lefelé. Odakünn hatalmas csődület. Mentő, kordon, miegymás. A tömegben megpillantom Angélát, rögtön eszembe jut, hogy el kell irtani az osztályról, ha Ipoly lesz a főnök. Ahogy meglát, odafut hozzám. Zokogva mondja, hogy Rőfögő kiugrott az ablakon.

Először az jut az eszembe, hogy valamiféle telepátikus úton megérezte, ki fog dirigálni neki pár

nap múlva. Felrémlik a furcsa érzés, ami nemrégiben elkapott az ajtaja előtt. Akkor tehettem, amikor fenn voltam a Főmuftinál. Nem hiszem, hogy az ügy bezavar a terveinkbe. Körülnézek, látom, hogy a Ficsúr épp most száll ki a kocsijából. A lány hála istennek nincs vele. Intek neki, odajön, aggodalmasan, kényszeredetten pislog Angélára. A kordon felé intek, mondom neki, hogy mi történt, megbízom, hogy intézkedjen, és majd hívjon fel este, miként zárult az ügy. Őszinte döbbenet ül az arcán, én gyorsan faképnél hagyom. Ahogy elmegyek a kordon mellett, szemem sarkából látom, valami vöröslik a járda közepén. Megszaporázom a lépteim, vigyázok, oda ne nézzek.

(Győr, 1995. május 13.)

**EGÓHÍZLALÓK A FACEBOOKRÓL
(2015–2016)**

PROFÁN

Minap megpillantottam azt az embert, aki miatt több mint harminc éve fel-felriadok álmomból. Egy meglehetősen kopottas szippantós kocsis anyósüléséről nézett lefelé a forgalomba. Találkozott a tekintetünk, de nem ismert meg.

Kóstolgattam az érzést, nem volt se alakja, se íze, se színe. Semmi elégtétel, semmi összegző gondolat, semmi végkövetkeztetés.

Úgy tűnik, árnyékszemélyiségem hasznos tevékenységet végez.

TANGÓ

Pár napja a kánikulában, belső sávban a pirosnál. Előttem öreg Renault Clio, benne négy huszonéves srác, melós nadrágjuk kantárja a vállukon, nyakuk vörös, hajuk rövid, a Clio pedig úgy megsüllyed, mintha cementes zsákkal lenne megpakolva. A cirka négyszáz kiló azonban nem szürke por, se mormotaháj, hanem izom. Barátságos szemlélem őket, egyfelől, mert megszoktam, hogy az országúton főként előre néztek, másfelől ők is Renault-ban utaznak, a kisebbikben, amihez képes csatahajóban érezhetem magam az öreg Megane kombi terében.

Aztán arra leszek figyelmes, hogy a kicsi kocsi szinte megtekeredik a benne ülők fészkelődésétől, a túsifrizurák egy irányba forognak, és rendkívüli élénkség uralkodik el a járműben. Ennek okát a szélső sávban várakozó BMW utasai szolgáltatják, két csini harminc közeli hölgy, csak az egyiküket látom igazán, de mindketten mocorognak a kuncogásukhoz illően, gazdagok és szépek és éberek. A hölgyvezető baljával takarja az arcát, már-már a kormányra borul, közben szomszédjának is gesztikulál, és kétség sem fér ahhoz, hogy éppen a Clio utasainak tesztoszterongózós izgatottságát reagálja le. A Clio anyósülésén lévő srác nagy, elálló fülével radarra emlékeztet, már nyitná az ajtót, ami bizonyos rémülettel tölt el, mivel tudom, hogy mindjárt zöldet kapunk, és haladnék tovább. És tényleg jön a zöld, radar-fiú marad, a lányok be-

kanyarodnak a Jereváni út felé, de a BMW-t vezető hosszú hajú, fekete vagy sötétbarna lány, kicsit kifordított csuklóval, ami csak a szebbik nem mutatványa lehet, óvatosan integet a cliós fiúknak, hófehér műkörmével dobolva a BMW oldalsó ablakán.

A fiúk egyenesen tovább, majd balra a Penny Market parkolójába.

Viszonylag nyugodt hétköznapi, kora délután.

Alig van forgalom.

BIG FINISH

Vasárnap tolom a Penny Marketben, százas helyett kulcstartóérme a kocsiban. Rajta lóg a negyvendekás kulcscsomóm, nem hivatalos életrajzomként, súlyosan lengedezve. Aztán elkóborolok a kefirek irányába. Amire visszatérek, a bevásárlókocsi sehol. Kulcskérdés. Iszkolok a polcok között, míg meglátom kerek fejű ő uraságát a toalettpapírok földjén nézelődni.

– Ne haragudjon, ez az én kocsim – mondom.

– Ez nem a magáé – válaszolja enyhén affektálva.

– Benne lógnak a kulcsaim – válaszolom.

Megszemléli, hosszan, töprengve.

– Miért rakta oda a kulcsát? – kérdezi, ravasz-kás malacszemét szúrósan rám meresztve.

– Nyilvánvalóan nem szexuális ajánlat akart lenni – felelem egészen halkán és bársonyosan.

Vállat von, kiemeli a kocsiból a vécépapírját, a melléhez szorítja a csomagot, óvatosan hátrálni kezd. A gurigák nejlónján hivalkodó márkanév a retinámba vésődik: Big Finish.

Megragadom a kocsi fülét, én is hátrálni kezdek.

KONSPIRÁCIÓ

Tanácsstalanul az élelmiszerboltban. Negyvenkilós őzgida nagy dobozt cipel. Megvárom amíg lerakja, aztán megkérdem tőle, hogy tartanak-e konzervnyitót?

Szép szemébe rettegés költözik, megismétli a kérdésemet, és alig hallhatóan lehel a nemleges választ.

– Nem baj – mondom –, a konzerv amúgy sem egészséges.

– Valóban nem – élénkül fel, majd ijedten körbepillant.

– Nem hallották meg – mondom.

– Nem hallották – ismétli.

– Köszönöm – felelem.

– Szívesen – suttogja.

Elindulok a dinnyék irányába.

FABU

A használtkönyvárus standja ezúttal üres volt, a szemközi büfénél múlatta az időt. Amikor észrevett, örömmel üdvözölt, gyakran váltunk pár szót, kollégák a könyvpiaci tápláléklánc széles folyamából.

Orcája rózsaszínű, mint bébipopsi a fürdetés után, mutatta felém a műanyag poharában csillogó vörösbort, nagy mosollyal újságolva, hogy a büfés egri, és a bort is Egerből hozza. Merlot. Naggyon jó.

Együtt örülünk pár másodpercig, majd haladok tovább, ő vissza a büféhez, hallom, ahogy mondja:

– Ő a könyvtár igazgatója...

Hmm. Mi más kell még a jó közérzethez? Könyvek, minőségi borok, megfelelő társadalmi kapcsolatok.

NÉGYSÁVOS

Reggel Gyárváros irányába, négysávos úton. A gyalogátkelőtől kétszáz méterrel feljebb két férfi téblábol az útpadka közelében, a lehetetlennel határos lehetőséget lesik.

Hatvan körüliek, az egyik kerekesszékekben ül, a másik a fogantyút fogja. Az előbbinek vörös az orcája, az utóbbinak borostás.

– Elmebajosok – gondolom, aztán amikor közelebb érek, meglátom a kerekesszékekben ülő férfi szemében az izgalmat, a kaland örömét. A másik arcán pedig a szelíd nyugalmat.

Hirtelen megértem őket.

FLÖRT

Reggel egy zöld bogár elsiklott a piros háromszög jelentése fölött, mi több, balra nagy ívben tett a közlekedési szabályokra, amit részemről egy másik tett követett: ízületroppantó féktaposást követően szkeptikusan hallgattam az ABS kelepelését, és számoltam a centiket, amivel megúsztuk a sürgősségi ellátást. Mindeközben az oldalsó ablakból kaptam egy barátságos integetést, a hátrafelé hajló kézfej kecsességével, amit csak a szebbik nem képes produkálni. Minekután elsiklott mikroszkopikus közelségemből a törékeny női csukló, amely fehérségén átütött a kék erek finom hálózata, fejemet csóválva arra gondoltam, hogy ha ezt tudom, lemosattam volna a kocsimat.

Imbolygó lassúsággal tolatott parkolójából a kicsi kocsit, a vezető tarkójának hurkájából kiolvastam, hogy nem néz maga mögé, azonban egy bravúrosan hirtelen farolást könnyen el tudtam képzelni róla, így bágyadtan megálltam, és vártam, hogy véget érjen a nagy operáció.

Kifogyhatatlan türelemmel követtem csigasebességű rákmozgását, és jutalmul szembe nézhettem egy olyan tekintettel, mint aki imént értesült a hideg sör fogyasztásának uniós tilalmáról. Észlelte, hogy a neki dukáló két sávból be kell érnie a sajátjával, fogtechnikusának fáradtabb napján készült porcelánterméke résnyire nyílt, és kigördült kétezer szavas szókincsének mélyéről valami zsírosan cuppanós kifejezés. Válaszul széles mosolyt kapott, és csendben elgurultam mellette. Ezt alighanem interakciónak hívják. A Wolfné mellé bejegyzem a szótáramba.

KÖZEPÉBEN

Csütörtök este, Kálmán Imre expressz. Fél órával az indulás előtt már nem volt helyjegy, fájós lábammal mégis felkecmeregtem, ez volt az utolsó győri vonat a Keletiből. Az egyik fülkében csak egy hatvanas úr, beszédes, jó kedélyű. Neki sincs helyjegye, ő Németországba utazik, és hálókocsit szeretett volna, azokból viszont már reggel se volt. Mindazonáltal optimista, mivel azt reméli, hogy a menekülteket Győrben úgylis leveszik a vonatról, aztán kényelmesen utazhat.

Üzletember, rutinos, gyorsan és leheletfinoman letesztel, hogy potenciális üzletfél vagyok-e, de nem erőlteti a dolgot.

Az indulás előtt tíz perccel megtelik a vonat, azaz inkább telezsúfolódik, a vagon egy sprotnis dobozra emlékeztet.

Az üzletemberrel megbeszéljük a migráns kérdést, azt, hogy milyen kerítés kellene valójában, meg határőrség és a többi...

Kelenföldön újabb felszállók, megérkezik ülészem jogos használója, így felállok, kimegyek a folyosóra. Erre felpattan a korábban mellettem ülő értelmiségi forma szír srác, és oxfordi angolsággal igyekszik rábeszélni, hogy üljek a helyére. Én nyögvenyelős angolsággal próbálom hárítani, de nem hagyja. Tíz perc múlva annak az ülésnek is felbukkan a gazdája, megint a folyosón, most egy másik szír srác erőlteti, hogy vegyem át az ülőhelyét. Nem akarom, de nincs apelláta. Talán az öszülő szakállam teszi...

Szemben egy szír család, az asszony terhes, a férj ölében egy plédbe burkolt csecsemő.

Az üzletemberrel megvitatom a geopolitikai realitásokat, a család öt év körüli kislánya közben úgy néz dióbarna szemével, mintha értené. Vagy mint aki a csodát várja. Tőlem.

A családfő előveszi a telefonját, izgatottan tárgyalja a másik sráccal, hogy mennyi idő még Vienna, az üzletemberrel összenézünk, tudván, hogy Bécs messzebb van, mint remélik.

A jegykezelő elcsigázott, de gyengéden udvarias mindenkivel, elmondja és mutogatja, merre van a helyes számú vasúti kocsi, türelmes, mint aki nagybetegnek magyarázza a kórházi látogatás szabályait.

Megjelenik egy szemrevaló újságíró hölgy, örömmel fedezi fel bennünk az európaiakat, elmondja, hogy Bécsig váltott jegyet, ekként kívánva tanulmányozni a helyzetet, de már megbánta, hogy felszállt erre a vonatra. Telefonjával stikában lefotózza az apa ölében szundikáló csecsemőt.

Reménytelenebbnek érzem a helyzetüket, mint talán ők maguk. Átsuhan a fejemen, hogy valamilyüknek oda kellene adnom a tárcámban lapuló készpénzt, aztán elhessegetem magamtól a kósza késztetést.

Komáromnál nagyot köszönök az útitársaknak, aztán centinként elkezdek araszolni az ajtó felé. A tömött folyosón szemből igyekszik az újságíró, amint elpréselődünk egymás mellett, mondja, hogy

siet a fülkéjébe, mert ott van a személyigazolványa. Biztos, ami biztos.

Leszállok, a peronon a higgadt rendőrfalanx éppen a kesztyűjét húzza. Feketét, öntapadósnak vizionálok.

A váróteremből kicsit leselkedek, udvarias-rutinos mederben halad a járat kiürítése. Tétovaság a korábbi utasok körében, csak a hatvanas üzletember szaporáz nagy mosollyal a kalauz mögött a hálófülkés kocsik irányába.

Aztán leszállni látom a szír családot, a kislány mint ha egyenesen rám nézne, gyorsan megfordulok, és elindulok a közelben parkoló gépkocsim irányába.

Tekintete beleég a hátam közepébe.

BRINGA

Esőfüggöny. A bokrok közül baszksapkás, zöld anorákos öregúr hasít közvetlenül elém a gyalogátkelőhelyre, mereven előre nézve, talán a múltjából vizionált jobb jövő felé, egy nosztalgikus induló ütemére. Csíptetős nadrágba bújtatott bakancsos lábával fürgén teker, nagyra értékelem, hogy se nem telefonál, se nem SMS-ezik éppen.

Dupla kávét ittam induláskor, így már az előszelénél a fékbe léptem, az ABS kerregései közepette figyelve, hogy küllői hipnotikus pörgése során miként szalasztja el a reinkarnálódás opcióját.

Olyannyira hétköznapi a történet, hogy már káromkodni is elfelejtek.

Arról viszont ismételten meggyőződhettem, hogy a koffein jót tesz az egészségnek.

ROTTENBILLER

Rottenbiller utca, tegnap este. Egy kopasz úriember kék marmonkannából üzemanyagot tölt egy zöld Hondába. Piros ruhás asszonyság figyeli a műveletet, csípőre tett kézzel.

Odébb egy közintézményben jól táplált hölgyek tornáznak, a nyitott ablakon kiárad a hőség.

A telefon túloldalán elhunyt kollégámról beszélnek.

Fornetti helyett pizzaszeletet vásárolok.

Az utolsó győri gyors fülkájében kínai fiú alszik. Párja időnként megsimogatja.

Nem kapcsolom fel a villanyt.

BED AND BREAKFAST

A hotels.com-nál lefoglalt, kedvező árfekvésű szállodaszoba az Oktogon közelében. A weben még minden szép és háromcsillagos, közelebbről egy modernizált munkásszálló. Az is kiderül, hogy fürdőszoba sincs a szálláshoz, ami nem tesz boldoggá, bár a folyosó végi zuhanyzó meglepően rendben van.

Szoba az ötödiken, a folyosón építési munkák nyomra. Éjjel 11-től hajnali 3-ig csodálom a kitartását annak a férfinak, aki a folyosón folyamatosan kopogtat az egyik ajtón, és arabul szólongatja a bent lévőt.

Háromkor nagyjából vége, amúgy is ekkor terveztem az ébredést, tehát tanulok reggel hétig, a húsz négyzetméteren fel-alá sétálva, így egyik fülemmel azt hallom, ahogy Iván kiabálja Mása nevét és Mása kiabálja Iván nevét. A másik oldalról fűrészüzemet megszegyenítő horkolást hallok. Mivel fel s alá járkálok, a hangviszonyok minden fordulónál másik fülemet kényeztetik.

Hétkor leballagok elfogyasztani öteurós reggelimet, a portás meglepetten közli, hogy „a zsömle csak nyolcra jön”. Nyolckor újra lent, öt darab zsömle néz szemközt velem és fél tucat keletebből érkezett európaival. Egyet elveszek, elképedten nézem a pár szelet felvágottat, illetve a poharas joghurtot, amihez csak kés és villa dukál. Némi lötyögtetés árán megoldom, kárpótlásul az auto-

matából két kakaót is a kávé után küldök.

Kifelé csendesen kopog a bőröndöm kereke.
Visszanézek, Iván és Mása lelkesen eszi a kemény
tojást.

A vizsgám mindenesetre sikerült.

TULAJDONKÉPPEN

Győr, a Vásárcsarnoknál lévő TESCO mögötti, nyomorúságosan zsúfolt utat teljes egészében eltorlaszolja egy nehézkesen manőverező, rozszant teherautó. Egyre többen várakozunk mögötte, előttem egy csillogó VW Passat, utánam a fél város. A Passatban ülő hölgy pár percig bírja, aztán belefekszik a dudába. Végtelennek tűnő kürtölés után kipattan a járműből, hogy tréningruhába csomagolt nyolcvan kilójával nyomatékosítsa haragját.

Szőkére festett, letapadt haját a szél se kapja fel, fekete szemöldökét haragosan az égig húzza, némileg duzzadt orcájából az orkán süvölt.

Pillanatokon belül a másik gépkocsivezető is a porondra perdül, az ő tréningruhája máshonnet való, és széles gesztusokkal ad elő egy mélységesen alulszocializált kommunikációs repertoárt, keresztültörve mindenféle személyes zónán, halált és rothadást ígérve, üvöltve.

Amikor úgy tűnik, hogy tettelegességbe fordul az előadás, leengedem az ablakom, eszemben sincs szólni, ennyi is elég, a teherkocsi vezetője észleli, hogy egy potenciálisan szavahihetőnek tűnő szemtanú figyel. A hölgy közben a járművemhez rohan, feltépi az ajtaját, és rám förmed:

– Uram, tegyen valamit!

Visszacsukom az ajtót és a távolodó teherautó platóján billegő használt kartonok után mutatok:

– Hölgyem, indulhat, szabad az út!

Durcásan visszaül, elindul a kocsisor. Szépen, követési távolságot betartva ballagunk, aztán az első útkereszteződésnél a teherautós és a Passat nagy ívben balra, én meg kis ívben jobbra fordulok.

Tulajdonképpen nem történt semmi.

IGAZÁN FONTOS

Az intézményünknel posztoló hajléktalan férfi megszólított egy nyugdíjas nénikét. Csak a választ hallottam:

– Fél óra múlva áthozom az ebédem felét.

A néni tolta tovább a kerékpárját, a középkorú, fából faragott arcú férfi bambán bámult utána, majd kiabálni kezdett:

– Az uborkát se felejtse el. Az uborkát se..!

Valóban. Az igazán fontos dolgokat nem szabad elfelejteni.

A BÁDOGEMBER (metafora mese)

– *Stenger Györgyinek* –

Volt egyszer egy város: Dominóvár. Az aranyláz idején. Fenn, a hideg, északi télben. És a városnak volt egy serifje, akit úgy hívtak, hogy Röfi. A városban a sürgés-forgásnál csak a hideg volt nagyobb, és még a harmonikaszó is megfagyott azokon az éjszakákon, amelyeken az élet melegét nyújtó fahasáb egy zacskó aranyrögöt ért, és épeszű atyafi ki nem tette volna a lábát a jeges utcára, ahol a fagy halálos csizmát húzott a lassan lépkedőkre, hogy aztán széttépjék a farkasok.

E város rendjéért Röfi serif már több mint két évtizede felelt, nem ismert más városokat ezen kívül, és mindenki úgy emlékezett rá, mint aki a város megjelenésével egyidős, és hogy a város rendje és biztonsága neki köszönhető, ő azonban tudta, hogy a kezdeti időktől eltérően már akkorára nőttek a hideg és szürke falak, annyi különös idegen jelent meg a településen, hogy számukat sem tudta, így aztán koránt sem muzsikált úgy, mint a kezdeti időkben.

Azokon a baljós éjszakákon, amikor a szánhúzó kutyák sem üvöltöttek üdvözlést a közeli erdőből világító és éhes szemmel leleskedő testvéreiknek, hanem megsűrűsödött a nehéz csend, Röfi serif tudta, hogy meg kellene töltenie hatlövetűjét, és a város ezer gondjától rogyant vállaira terítenie medvebőr köpönyegét, kezébe vennie medveölő

puskáját, és őrzőjára indulnia a város körül. Ezt a feladatot azonban az évtizedek rutinja alatt megunta, ismert minden éjszakai zugkimérést, pontosan tudta, kit talál holnap félig fagyottan és farkasfogak által felszántott bőrrel a nehéz szagú kocsmák olajos papírral fedett ablakai alatt. És azt is tudta, hány birkát ragadnak majd el a farkasok. De mindez már nem jelentett kihívást számára, nem tudta rászánni magát, hogy a mindennapi rutintól elnehezült lábát levegye az íróasztaláról, távol kerüljön kedves flaskájától, így maradt a kandalló tüze mellett, és csak hajnalban lőtt ki néhányat a hátsó ablakon, hogy a város lakói az ismerős dörrenések hallatán elégedett biztonságtudatban forduljanak ágyikójuk másik oldalára.

Velük ellentétben Röfi serif nem aludt jól. Aggódott, hogy mi lesz, ha a város lakói egyszer rájönnek, hogy csak a levegőbe pufogat hajnalonként, vagy ha elfoglalják a várost a farkasok. Csendben szenvedett a gondolattól, sőt kínlódásának mélypontján még a kezét is levette egy pillanatra a szék karfájáról. Nem lesz ennek jó vége – gondolta, változtatni kellene. És még mélyebbre húzta a homlokába a sombrero-t, és rágta-rágta szakálla csücskét tovább.

Röfi serif, aki nem volt se hülye, sem rosszul informált, egy nap megneszelte, hogy egy titokzatos rendfenntartó járőrözik a város körül a hét minden napján, és pontosan ugyanakkor és ugyanott. Nem állítja meg se hó, se fagy, se félelem. Teszi a dolgát szakadatlanul, rendíthetetlen kötelességtudattal.

Röfi serif először igen nagy haragot érzett, amiért a titokzatos idegen belekontárkodik az ő munkakörébe, így aztán megolajozta hatlövetűjét, szarvasbőrrel megtisztogatta puskája csövét, három réteg jégersót és öt réteg zoknit húzott, és lesbe állt a város szélén, hogy körmére nézzen a jogkörét bitorló idegennek.

És látta, hogy jön egy árnyék, jön, rendületlenül havon és jégen át, és ahogy körbe jár a város szélén, egy furkósbottal fejbe kólintja a betörni készülő farkasokat. Amint végzett egy-egy bestiával, azt gondosan feljegyzi egy noteszbe, és az elejtett vadállatokat szabályos gúlába hordja.

Röfi serif úgy érezte, hogy az ismeretlen meglopja őt és a várost, hiszen farkasok nélkül nincs félelem, és anélkül talán serifre se lenne szükség. Nem beszélve arról, hogy a környék hangulatához tartozó farkasüvöltések számát is csökkenti ez a tevékenység, és még az is lehet, hogy az állatvédelmi törvény rendelkezéseit is megsérti a furkósbot használata.

Röfi serif tehát gondolt egyet, és távcsöves puskájával célba vette az idegent. Azonban mielőtt tüzelt volna, a fagy ujjainak cirógatása halálosan mély álomba ringatta, mintha egy spirálon ereszkedett volna lefelé, egyre lejjebb és lejjebb és lejjebb.

Amikor kinyitotta a szemét, egy modern és rendezett barakkban találta magát, farkasprém takarók melegében. A célszerűen és egyszerűen berendezett barakkban minden a helyén volt, és a konyha-

asztaltól rezzenéstelen arccal figyelte őt egy idegen. A serif egy pillanat alatt beleizzadt három réteg jégeralsójába, de bátorságot tettetve belepillantott az idegen kávéscsészéjébe, mire az megszólalt: S10W40 motorolaj. Én ezt fogyasztom. Mert én egy android vagyok.

Röfi serif megkérdezte az androidot, hogy miért őrzi az embereket. Az android elmondta, hogy azért, mivel ez szerepel a programjában. Röfi serif ugyan a választ nem értette teljesen, de tudta, hogy a robotok igazat mondanak, így elfogadta a másik feletét.

Ezt követően Röfi serif megkérdezte, hogy honnét tudja az android, hogy mikor és merre és hová kell mennie ahhoz, hogy az emberek biztonságba kerüljenek? Miért nem valami mást csinál ebben a kutya időben?

– Én egy bádogember vagyok. A programom határozza meg a cselekedeteimet. Egyszerűen látom legbelül, hogy mi a feladatom, és a szoftverem megsúgja nekem, hogy rajta, ezt halogatás nélkül meg kell csinálnod. – válaszolta az android, és nagyot kortyolt az S10W40 motorolajból.

Röfi serifet szíven ütötte a válasz egyszerűsége és tisztasága, és ezentúl teljesítette kötelességét, és az androiddal együtt járta hajnali járőr-útjait, lépteik alatt ropogott a szűz hó, és az android furkósbotjának csapásai aláfestő zenét szolgáltak a hatlövetű dörrenéseihez, amire egyre és egyre és egyre kevésbé volt szükség, mivel a farkasok mélyebbre és mélyebbre, sőt még annál is mélyebbre húzó-

tak vissza a rengetegbe, és végül eljött az a nap, amikor a városból eltűnt a félelem.

És ekkor Röfi serif leült a csapszékbe az új barátjával, magának egy üveg whisky-t, a társának egy flakon Castrol GTX motorolajat rendelve. És amint csendben iszogattak, Röfi serif arra gondolt, lehet ugyan bádogból az android, a szíve mégis arany, és most már testvérek őt a tettben, és bizony a működtető programban is, hiszen egyikőjük számára sem kérdés immár, hogy alapvető küldetésük itt a Földön: az emberek nyugodalmas álmát megvédeni.

PÉBÉGÁZ

Kertek alatt a földúton, piros kombival. Lépésben, mert bokaharapó szőrgombóc rohamozza a kocsimat.

Elölről, éppen a motorháztetőre fel nem ugrik, ezer foggal vakkant, nyála röppen.

Haladnék, de nem merek odalépni, el ne tapossam.

Egy idő után elhagyom, a visszapillantóban távolodó képe diadalittasnak tűnik, hiszen megfutamtam.

Mit tehetnék? Ráhagyom.

DRÁMÁK A FIÓKBÓL
(1993–1994)

KARAMIHÁLY

patetikus történelmi szomorújáték
Szilágyi Mihályról, Mátyás király
nagybátyjáról, illetve tetszés szerint

Történik Isztambulban, a 15. század derekán,
esetleg máshol, máskor

1. szín

1. jelenet

Szilágyi börtöne. A kijáratot őrző két hatalmas termetű porkoláb szabályjának csillogása az egyetlen élénk szín a tompított fényű helyiségben. A fogoly a cella sivárságáról szinte tudomást sem véve, nyugodt méltósággal ismerkedik a környezettel.

SZILÁGYI Ez hát Mohamed tömlöce. Az ablakon túl pogány dómok tornyai. És mindenütt halotti csend. Hová tűnt Isztambul moraja, mely évek óta kísértett, mihelyst lehunytam szemem?

Belép a renegát.

RENEGÁT (*Cikornyás udvariassággal*) Bocsáss meg uram, hogy elmélkedésedben megzavarlak, tudatnom kell: engem jelöltek ki szolgálatodra.

Szilágyi rosszallóan nézi a másikat.

RENEGÁT Társalkodni jöttem, meg tájékozódni igényeidről. (*Kétértelműen*) Rendkívül örömteli feladat.

SZILÁGYI Nem ázsiai típus vagy. A nyelved fúrge, és idegen acél lóg a szíjadon! Áru-lókkal nem tárgyalok.

RENEGÁT (*Színlelt sértődéssel*) Nagyuram, én tisztelettel köszöntöttelek, te pedig sértegetsz. Ez nem méltó hírnevedhez!

SZILÁGYI Eretnek fattya, tudom, ki vagy! Ha-

mis szádtól hajdan jobban félték, mint más fegyverétől! Neved epével kevert ecet volt minden magyarnak. Halálhíred örömmel fogadtuk, de sajnós élsz, s virulsz. Renegát lettél, Alács!

RENEGÁT (*Ingerülten*) Nem értem, mért piszká-lod a régi, fülleddt szennyest. A múltat kellemesebb elfelejteni. Legyünk barátok, szólíts efendinek!

SZILÁGYI (*Elfordul*) Nincs közös témánk.

RENEGÁT Úgy tűnik, nem mérted fel a helyze-ted. Itt nem ülhetsz törvényt, mint job-bágyaid felett. Véleményed nem számít, és senkit nem érdekel. (*Hatásszünet*) Vedd tudomásul, nem vagyok áruló. Királyi követként jártam itt bizalmas misszióval. Mikor híre jött, hogy őfel-sége megtért az úrhoz, állást kínáltak nekem. Lászlónak tett esküm alól halá-la feloldozott. Mért ne maradhattam volna? Egy jó diplomata mindenhol hasznos a köznek. Nincs ebben semmi jellemtelen.

SZILÁGYI Nincs-e? És a haza? És a hit?

RENEGÁT Nem tudom, miért irritál ennyire személyem, kérlek csillapodj. Az arcod egész céklaszínűvé vált, és most, hogy csatáid véget értek, bűn lenne meghal-nod szélütésben.

SZILÁGYI Te sértegetsz? Te, aki eladtad Krisz-

tust Allahért?

RENEGÁT Hitről beszélsz? Püspök vagy talán? Hány papot tapostál sárba pályád során? Persze a haza érdekében?! Könnyű lóhátról leköpní a gyengét, csak mert nem csizmában született! Gondolom, valahányszor tükörbe néztél, Szent György lovagnak hitted magad! Jó. Képzeld dölyfösen, hogy tiszta vagy! De tudod-e mondani hitedre, hogy kezdedhez nem tapadt magyar vér? Mert ha igen, leborulok előtted!

SZILÁGYI Mindig az igazság és a lelkiismeret útját követtem!

RENEGÁT C.c.c... Az igazság az érdek, a lelkiismeret a hatalom. Nemdebár?

SZILÁGYI Bárhogy is csűröd törökök pribékje, te pózolsz idegen ruhában rab honfitársad felett!

RENEGÁT *(Ironikusan bókol)* Így igaz. Kár polemizálnunk. Végtére is nem ez a dolgom. A nagyvezér küldött, akinek Allah adjon hosszú életet, hogy tájékozódjam felőled.

SZILÁGYI Aggódik értem a főnököd?

RENEGÁT Ó, csupán szíven viseli a sorsodat. Elvégre Hunyadi sógora különleges bánásmódot érdemel. *(Hatásszünet)* Szép kivégzésed lesz, nagy felhajítás, nagy céció, nagy demonstráció. Nem lehet

benne hiba...

SZILÁGYI Megnyugtatsz. Üzenem uradnak: egészségem stabil.

RENEGÁT (*Távozófélben*) Örülni fog. Még látjuk egymást.

SZILÁGYI Nem fogom hiányolni társaságod.

RENEGÁT Dehogynem. Meglátod, rossz egyedül. Rövidesen várni fogsz. (*El*)

SZILÁGYI (*Megvetően*) Renegát...renegát...

2. jelenet

Pár nappal később, ugyanott. A cella közepén elhelyezett asztalkát hatalmas térkép takarja le. A térkép fölött gyertyatartó. Szilágyi szemmel láthatóan izgatott. Időnként felpattan az asztaltól, jár egyet, majd visszaül. Egy asztrológiai jelekkel tarkított köpenyt viselő, alacsony, kövérkés férfi érkezik.

ASZTROLÓGUS Hódolatom, gróf úr. Fáj a szívem, hogy számodra kellemetlen körülmények között kell, hogy megismerjelek.

SZILÁGYI (*Gondterhelten*) Még egy árulól!

ASZTROLÓGUS Sarkítottan fogalmazol, ám bár igazad van. Azzal szoktam mentgetni magam, hogy tettem talán nem olyan súlyos, mint egy politikus, vagy katona színeváltozása, mivel én csak

egy jelentéktelen kis tudós vagyok, aki-
ből otthon a kevés is felesleges. Ennek
ellenére, állandóan szégyellem magam.
Azért jöttem hozzád, hogy végre egy
igaz magyart láthassak.

SZILÁGYI Hízolgő vágyad teljesült. (*Ismét a tér-
kép fölé hajol*)

ASZTROLÓGUS Leülhetek, Szilágyi úr?

Szilágyi int, a másik leül.

SZILÁGYI Köntösöd eléggé habókos, és ha jól
látom, zsírpecsétés. Lehet, hogy tény-
leg tudós vagy. Nézd meg ezt a geog-
ráfiát! Mi a véleményed?

Csend.

SZILÁGYI Nos?

ASZTROLÓGUS (*Belenyugvással*) Ez a halálos íté-
leted, uram. És talán az enyém is. A ret-
tegve őrzött államtitok. A birodalom
térképe. A teljes. A katonai.

SZILÁGYI Így van. Megfizethetetlen kincsnek
bizonyult volna pár esztendeje. Az ilyes-
mihez rendszerint akkor jut hozzá az
ember, amikor már késő. Mit gon-
dolsz, mért küldték ide?

Csend.

ASZTROLÓGUS Uram, úgy gondolom, vala-
kinek célja van veled.

SZILÁGYI Valóban. Egyébiránt, rólad sem tu-
dom, ki vagy.

ASZTROLÓGUS Hazámban Morvakői Henriknek hívtak, egykor magyar voltam, most se ez, se az. A Porta asztrológusa.

Szilágyinak tetszik az egyenes válasz. Először érezhető rajta némi rokonszenv.

SZILÁGYI Atyám hajdanán elismeréssel emlegette családod nevét. Mért jöttél, Henrik?

ASZTROLÓGUS A fővezér engedélyezte, hogy elkészítsem a horoszkópodat.

SZILÁGYI Ez nem fog sikerülni.

ASZTROLÓGUS Tudom. Csak ürügy volt. Máskülönben miként juthattam volna be hozzád, a keresztény világ szikrázó pallosához?

SZILÁGYI Nem pallos, csak rozsdás, nyeletlen szekerce...

ASZTROLÓGUS Hogy mondtad uram?

SZILÁGYI Az oroszán már fogatlan.

ASZTROLÓGUS Itt másként látják. Ali bég majd szétpukkad a nagy dicsőségtől, hogy elfogta a Kara Mihályt. A neved hallatán még mindig kiütést kapnak, akik találkoztak veled Várnánál, vagy Nándorfehérvár alatt.

SZILÁGYI *(Keserűen)* Csak jöttök, csak jöttök, és rágjátok a múltat! Mit, de mit akartok tőlem?

ASZTROLÓGUS Érzékeny vagy. Érthető. De hidd el, nekem sem könnyű.

SZILÁGYI Bene. Bene. Gyónjál, ha ez kell a lelkednek.

ASZTROLÓGUS Ne ítélj a mártír pózából! Nem bűnbocsánatért kilincselek. Te csak feketében-fehériben látsz, pedig annyi az árnyalat...

SZILÁGYI Katona vagyok, az én szakmámban másként nem lehet. Színskálám rop-pant egyszerű. A vörös a vér színe, és a felgyújtott házaké. A fekete a gyász, a fehér a templom. Mást nem ismerek.

ASZTROLÓGUS Igen, te becsületes vagy. Az én mércémmel nem mérhető. Önkin-zás látnom téged, és úgy érzem, valami igazolnom kell előtted, amire nincs mentség, sem ítélet.

SZILÁGYI (*Bátorítóan*) Néha különös kény-szerpályákat hoz létre a végzet.

ASZTROLÓGUS Egyetemet végzett, tanult csillagász vagyok, de Magyarországtól olyan messze esnek a csillagok.

SZILÁGYI Ha jól emlékszem, Vitéz püspök jó néhány csillagjóst gyámolított.

ASZTROLÓGUS Csak kutatni nem hagyott. Ha a felét elmondtam volna annak, amit a Nap és a Föld viszonyáról gyanítok, a te Kapisztrán barátod gyújtotta volna meg alattam a rőzsét!

SZILÁGYI *(Rosszallóan)* Ne bántsod a jó atyát, ki majd odafönt lesz legfőbb protektorom. Érdemei feledtetik apróbb túlkapásait.

ASZTROLÓGUS Most nem róla van szó, hanem a geocentrikus felfogásról. Kutatni szerettem volna, tanulni és tanítani. Nem holmi téveszmékben fetrengeni. Itt nem a pénzt, az elismerést, hanem a tudományos lehetőséget kerestem. Ha elkészítem a napi néhány horoszkópot, vár a távcső. Ennyi az egész.

SZILÁGYI Te mondtad: ne ítéljek. Hát nem ítéllek. Ám még mindig nem tudom, mit akarsz.

ASZTROLÓGUS Uram, engem nem csak a jövő foglalkoztat, annál sokkal jobban a múlt. Szeretnék néhány dolgot tőled hallani. Pár morzsát a történelem asztaláról...

SZILÁGYI *(Óvatos tárgyilagossággal)* Nem látszol alja embernek. Ha társaságom hasznodra válik, egy ideig még itt vagyok.

Asztrológus meghajol, távozik.

3. jelenet

Szilágyi tömlöce, pár nappal később. A színen a rab és Alács.

RENEGÁT Megkaptad a térképet uram? Megnézted? Rájöttél, mit ábrázol? Gondolkodtál rajta?

SZILÁGYI Jó piktoraitok vannak.

RENEGÁT Adunk az ilyesmire. De nem azért hoztam, hogy a kidolgozásban gyönyörködj. Értetted a rajz üzenetét?

SZILÁGYI *(Zavartan)* Nem tudom, mit akarsz kihozni ebből az egészből...

RENEGÁT Ó, dehogynem! Látod ezt a hatalmat? Látod ezt az erőt?

SZILÁGYI *(Bizonytalanul)* A sivataggal dicsekszel.

RENEGÁT Önhitegetés. Csak ehhez értetek. Itt erős hit van és nagy király. Mátyás országa csupán árnyéka ennek. Az unokaöcséd az adóival víz alá nyomja a népet. És a sivatag terjeszkedik...

SZILÁGYI Ha ilyen kedvezőtlen helyzetben vagyunk, akkor miért rettegték tőlünk?

RENEGÁT Fél a fene! Ne tudd meg, mivé tesszük azt az országot, majd ha Allah is úgy akarja! *(Hatásszünet)* Máskülönben a nagyvezér örül kiegyensúlyozott hangulatodnak. Üzeni: kemény ellenfél voltál, és most méltó fogoly vagy.

SZILÁGYI Igazán kedves. Mikorra tervezi a kivégzésemet?

RENEGÁT (*Óvatosan*) Hidd el, igazán becsüllek. Mint mindenki. Azért ítélték halálra, mert veszélyes ember vagy. Politikai sükségszerűség. Reális katonai, politikai döntés.

SZILÁGYI Ez világos. Én az urad helyében már a végére jártam volna a dolognak.

RENEGÁT Ő egy másik lehetőséget fontolgat. Mély bölcsességében úgy gondolja, élhetnél még egy kicsit...

SZILÁGYI Nocsak.

RENEGÁT Kapnál egy szép villát a Márványtenger partján. Természetesen tartozékokkal. (*Hatásszünet*) Ételek, italok, rabnők. És csak nagyon diszkréten figyelnének.

SZILÁGYI (*Sötéten*) Nocsak.

RENEGÁT (*Élénken gesztikulálva*) Akár már holnaptól. Egy egészen apró szívességért cserébe. Ha elvben elfogadod, már vislek is innen. Először fürdőházba megyünk. A forró medence után jön a masszázs. Aztán gyümölcsöt eszünk. És közben megbeszéljük a dolgokat.

SZILÁGYI Gyümölcsöt, mi? Az árulás édes almáját! Mondd meg uradnak, ha segíteni akar, végezzen mielőbb. Fáraszt a várakozás.

RENEGÁT (*Hitetlenkedve*) Tehát a válaszd: nem?
Szilágyi elfordul.

RENEGÁT (*Vészjóslóan*) Gondold meg jól, nehéz meghalni idegenben.

SZILÁGYI Csak az elején fog fájni, a többi már egy más világ.

RENEGÁT Na ne... Szeretsz te élni! Mindent elérhetnél, csak le kéne dobnod gögöd köntösét! Elárult, fáradt hadfi vagy. Konokságod száraz moha a korhadó fán. Semmit nem ér a bukottak büszkesége. Gondolkozz ezen!

SZILÁGYI Szépen fűzöd a szót, beszédedben hamis pénz csilingel. Árulásra bujtasz sátán, ez a mesterséged! Így gyalázod meg naponta az anyanyelvet.

RENEGÁT Amit sógorod is törve beszélt.

SZILÁGYI János nevét szádra ne vedd, kutya!

RENEGÁT (*Ironikusan*) Csak nem a kardod keresed, szegény fogoly? Azt hiszed, vagy még valaki, és számít, mit csinálsz? A vesztesnek nem tapsolnak a történelem színpadán. Meg nem korbácsolatlak, mert tudom, hogy a bezártság dühe szól belőled. Pedig Mátyás jóvoltából megszokhattad volna már a tömlöcöt...

SZILÁGYI Takarodj, mert...

RENEGÁT Mert...? Kegyelmes úr, kérlek engedélyezd, hogy elhagyhassam siralmas odúd! Kapj a fejedhez drága főúr! Itt nem neked forognak nyárson a kappanok! Apropó nyárs... No de hagyjuk. Mennem kell, várnak asszonyaim.

El.

4. jelenet

Pár másodperccel később az Asztrológus érkezik.

SZILÁGYI Azt hittem, alábbhagy a forgalom. Kíváncsi vagyok, még hányan jöhettek.

ASZTROLÓGUS (*Idegesen*) Láttam Alácsot elmenőben. Szemét alak, mindenki utálja. Ne emlegess egy lapon vele. Ő a szennyes munkák mestere. Sejttem, mit akart.

SZILÁGYI Egy egészen apró szívességet: legyen áruló.

ASZTROLÓGUS Mit ajánlott cserébe? Életet? Pénzt? Hatalmat?

SZILÁGYI Nem szabta túl magasra az árfolyamom.

ASZTROLÓGUS Jön ez még alkudni! Olyan mint egy veszett kutya. Soha nem adja fel.

SZILÁGYI Hozzám aztán jöhet! Már eljászottam a lapjaimat. Nincs jövőm, nincs életem.

ASZTROLÓGUS Alábecsülsz magad. Tetteid ismeri a világ. Ha meghalsz is, hírneved fennmarad.

SZILÁGYI Túl sokszor láttam a kaszást, hogy hírnévvel együtt emlegetsem. A csatateretek képe illúzióromboló. Hidd el: nincs olyan halál, ami hősi. És hősök sincsenek. Az utókor fabrikálja azokból, akik alkalmasak erre. Én nem.

ASZTROLÓGUS A neved Hunyadié mellett fogják említeni a krónikák.

SZILÁGYI Mesebeszéd. Nem vagyok hozzá mérhető. Korán halt meg, a rászédetek keserűségével. A magot elvetette, de a termés már nem neki érett. A diadalt a kolera aratta le. *(Csend)* Rettentő érzés látni, miként fogynak el körülötted a hiteles emberek. Egy idő múlva már féltem körülnézni, bárkire is esett a pillantásom, tudtam, mire számíthatok felőle. Micsoda ehhez képest Mohamed pallosa?

ASZTROLÓGUS Szomorú vagy.

SZILÁGYI Inkább beszédes. A magány teszi. Ilyenkor előrukkolnak az emlékek. Itt csak a svábbogarak a társaim. Először harcot akartam indítani ellenük. Aztán

eszembe jutott, hogy ők talán még látták a vén Bizáncot. Megbékéltem ve-
lük, hiszen Isten teremtményei. Csak
azt csapom agyon, amelyik az aszta-
lomra mászik.

ASZTROLÓGUS Úgy beszélsz, mint akinek
nyugodt a lelke. Érzem, ez keserű har-
mónia.

SZILÁGYI Tettem a dolgom. Nem mindig
örömmel. Nem mindig mások örömé-
re. Túléltem magam.

ASZTROLÓGUS Úgy vélem, a környezeted
ábrándított ki. Hálátlannak bizonyult
Mátyás...

SZILÁGYI Hallgass! Nem akarok erről beszélni.

ASZTROLÓGUS (*Diplomatikusan*) Akkor talán
másról. Igaz, hogy nem először vagy
török fogságban?

SZILÁGYI Igen. Egyszer már megesett velem.
Rigómezőnél. Az mindig rossz hely volt
nekünk.

ASZTROLÓGUS Kérdezni szeretnék valamit,
ami régóta izgat...

SZILÁGYI (*Viccesen*) Azt, hogy miként kell el-
foglalni Hunniát?

ASZTROLÓGUS De, uram!

SZILÁGYI Jó, jó, kérdezz!

ASZTROLÓGUS Azt beszélik, rabságodból a
szultán lánya szöktetett meg...

SZILÁGYI Folytasd.

ASZTROLÓGUS ...aztán a másik férfi, aki veled menekült, szemet vetett rá, és ennek okán párbajoztatok.

SZILÁGYI Valóban megvíttam akkoriban Hajmásival. A többi népköltés.

ASZTROLÓGUS És ha igaz lenne, elmondánád, lovag úr?

SZILÁGYI Férfiember ilyesmiről nem beszél.

ASZTROLÓGUS (*Sejtelmesen*) Nekem az is elég, hogy megtörténhetett volna.

SZILÁGYI (*Zavartan*) Kíváncsi vagy, mint egy asszony. Az efféle dolgoknak nincs jelentősége.

ASZTROLÓGUS Dehogyan nincs. Csak ennek van igazán! És annak is, hogy soha nem húztál hasznot abból, hogy Hunyadi sógora vagy. (*Csend*) Harcoltál érte. (*Csend*) Talán többször is megmen-tetted az életét. (*Csend*) A várnai csatát majdnem megnyerted neki. Amikor kormányzó lett, nem nyújtottad be a számlát. Nem kértél sem hivatalt, sem birtokot.

SZILÁGYI (*Restelkedve*) Volt nekem elég hivatalom.

ASZTROLÓGUS A torontáli alispánság. Választott tisztség. Nem tőle kaptad.

SZILÁGYI (*Elutasítón*) Én a kard embere vagyok, nem a nyelvé. Katona, nem tintásujjú udvaronc.

ASZTROLÓGUS Valóban a kard embere vagy. Karddal lehetetlen segget nyalni...

SZILÁGYI Nem kellett volna törleszkednem, ha kérni akartam volna valamit. Jankóval egyszerűen érintkeztünk. Megértettük egymást. Ő sem volt kimondott protonotárius. Nem szeretett hímezni-hámozni.

ASZTROLÓGUS Gondolom ezért tartotta Zrednai Jánost, aki most éppen az ötödik királyát szolgálja ki.

SZILÁGYI Vitéz püspök régi emberünk, mindig családunk javán munkálkodott.

ASZTROLÓGUS Az egyháziak rendszerint ügyes politikusok. Példa rá a hajdan-volt János érsek. Hogy is írta? A királynőt megölni nem kell félnetek jó lesz...

SZILÁGYI Ha mindenáron ezt akarod hallani, hát tessék: én sem szeretem Vitéz Jánost. Az indokaimhoz semmi közöd. Elégedt vagy?

ASZTROLÓGUS Ott tartottunk, hogy te nem a nyelv embere vagy.

SZILÁGYI Soha nem vágyakoztam párnázott szék után. Én lóhátról politizáltam, és mindig ott, ahol szorult a helyzet.

(*Csend*) Családunk címerén egy vadkecske emelkedik ki a lángokból. Talán ezért.

ASZTROLÓGUS Akkor a nándorfehérvári főkapitányságot biztosan szeretted. Az ország védelme. Kőkemény katonafeladat.

SZILÁGYI Nem volt igazán kedvemre az a helyzet.

ASZTROLÓGUS Mi? Hogy? Nem értem!

SZILÁGYI (*Tétován*) Végeredményben nem titok. Elmondom, bár szerintem csak játszod a tájékozatlant. A török elleni védelem csupán a dolgok egyik része volt. Ez tetszett...

ASZTROLÓGUS És a másik?

SZILÁGYI Szemmel kellett tartanom a környező fejedelmeket.

ASZTROLÓGUS Gondolom, főként Brankovics despotát.

SZILÁGYI A Balkán törékeny köcsög, és Rácország benne a tejszín.

ASZTROLÓGUS Bár az sem volt elhanyagolható szempont, hogy Brankovics a Cillei család rokona volt?

SZILÁGYI No meg az enyém.

ASZTROLÓGUS Jól hallom?

SZILÁGYI Brankovics György egyik unokáját Cillei Erzsikének hívták.

ASZTROLÓGUS Valóban?

SZILÁGYI Ezt a kislányt először Lászlóval, majd Mátyással boronálták össze. A fene eszen abba, aki ezt kitalálta.

ASZTROLÓGUS (*Cinikusan*) Megmondjam, ki volt?

SZILÁGYI Hatásvadász vagy. Elegem van belőled.

ASZTROLÓGUS Csak még egy utolsó kérdést engedj meg!

SZILÁGYI Telhetetlen vagy. Na kérdezz!

ASZTROLÓGUS Igaz, hogy levágtad Brankovics kezét?

SZILÁGYI Hosszú történet.

ASZTROLÓGUS Akkor röviden mondd el! Kérlek...

SZILÁGYI Na jó. Osvát öcsémmel egy nap kiruccantunk a város közelébe. Olyan dolgokat akartunk megbeszélni, amit falak közt nem lehet. Kocsival mentünk, mert ő egy sebesüléséből lábadozott. A vén gazember értesült az utunkról. Régóta várhatott erre az alkalomra. A pribékjei megölték Osvátot, nekem pedig szégyenteljesen, a bőrrömet mentve kellett elinalnom. Amíg élek, nem felejttem el.

ASZTROLÓGUS Tehát bosszúból tetted?

SZILÁGYI Ahogy beértem a várba, össze-

trombitáltam a sereget, rajtaütöttem, lefegyvereztem az embereit, őt magát elfogtam. Párbajra hívtam, három ujja bánta. Nem volt ott semmiféle amputáció.

ASZTROLÓGUS És a folytatás?

SZILÁGYI Lecsuktam.

Hosszú csend.

SZILÁGYI Aztán elengedtem. Mért nézel így rám? Nem vagyok haramia, hogy csak úgy felkoncoljam! Ítélet nélkül nem húzathatok valakit karóba!

ASZTROLÓGUS Pedig megtehetted volna! Gondolom, ha nem egy fejedelemről van szó, meg is teszed. Még így is hihetetlen, hogy futni hagytad.

SZILÁGYI Kénytelen voltam elengedni. János kérte.

ASZTROLÓGUS Arra ugye rájöttél, hogy ő saját feje után nem ereszt el egy gyilkost némi politikai előnyökért? Olyasvalaki súgott neki, aki nagyon meggyőzően tud fogalmazni.

SZILÁGYI Te sem lehetsz különb annál, akire célozatsz. Látom, valamiért nagyon a begyedben van. Elfáradtam. Menj el.

Asztrológus biccent, némi sértődött öntudattal távozik.

2. színp

1. jelenet

A szultán belső fogadóterme. Az ajtónál álló két testőr kinézetre megtévesztően hasonlít Szilágyi őreibe. Az uralkodó egyszerű tónuson ül, mellette Ali áll, a főeunuch, vagyis a titkosszolgálat főnöke. A szultán a táncoló rabnőket nézi, Ali az urát. Amikor észreveszi, hogy Mohamedet már nem kötik le a nők, tapsol, mire azok pillanatok alatt eltűnnek.

MOHAMED Utálom a protekciózást. Mindig csak gond lesz belőle. Alkalmatlan emberek, alkalmatlan feladatokra. *(Csend)* Mit gondolsz, beosztásért kilincsel? Javakért? Esetleg fúr valakit?

ALI Szerintem mindhárom. Valami sérelem ürügyén. Másokkal is egyezettette.

MOHAMED Akkor ez összeesküvés.

ALI Tudja ezt ő is. Alig ért ide, mozgósított a délkeleti szomszéd. Aggódik érte a pereputtya.

MOHAMED Gyűlölöm, ha valaki külön diplomáciázik. A fiatalabb fiait mind külhonba házasította, és milyen ravaszul! Na de jön még kutyára elefánt!

ALI A vén trottyos kavár egy kicsit, aztán elmegy. Ne aggódj miatta.

MOHAMED Az, hogy még életben van, legnagyobb higgadtságom jele. Hívd be, legyünk túl rajta mielőbb!

Ali int az örök felé, a következő pillanatban belép egy felcicomázott török főúr, Musztafa pasa. Már a küszöbnél hasra vágódik, így araszol a szultán elé. Egész lényén látszik, hogy nem akárcsi, leginkább egy ravasz kalmárra emlékeztet, aki alázatosság mögé rejti hátsó szándékait.

MOHAMED *(Nyájasan)* Nos Musztafa, hitünk hű harcosa, tápáskodj fel, és mondd el nekünk, mi késztetett ekkora útra?

Musztafa nagy, elkényelmesedett testéhez képest meglepően ruganyosan pattan fel.

MUSZTAFÁ Mohamed gázi, Világ Császára, köszöntelek téged, ki hős oszmán őseid...

MOHAMED *(Tiltóan int)* Elég! értékelem, hogy beszéddel készültél. Gondolom, sok tollat koptattak tövig az írástudóid, míg összehozták a szöveget, és te a próbák során patikamérlegen adagoltad a hangsúlyokat. Beszéljünk egyszerűen. Mi szél hozott?

MUSZTAFÁ Hét éve nem láttalak. Már vágytam eljönni hozzád.

MOHAMED Most itt vagy és láthatsz.

MUSZTAFÁ És szólhatok is uram?

MOHAMED A jó hadvezér mindig odafigyel katonáira...

MUSZTAFÁ Boldogság volt szolgálni alattad.

MOHAMED Keményen küzdöttél, a többiekkel együtt.

MUSZTAFÁ *(Kétértelműen)* Fogok is még, ha kell!

MOHAMED Igen, tudom. Atyám többször is mondta, hogy rád számíthatok. Biztosan valami nagyon fontos dologról akarsz tájékoztatni, ha magánkihallgatást kértél hivatalos audiencia helyett.

MUSZTAFÁ A fogadóórákon túlontúl sok az idegen nemzetiségű, felkapaszkodott tintanyaló. Én nem bízom bennük annyira, mint egyesek...

MOHAMED Tudsz valamit? Beszélj!

MUSZTAFÁ Semmi konkrétumot, csak azt, hogy a palotában már alig lehet török szót hallani. Franciák, görögök, taljánok, magyarok, ruszlik. Gőgösek és fennhéjázók, miközben feneketlen zsebükbe csurdogál a magas kincstári summa. Mi, családod kipróbált oszlopai pedig poros fejjel ülünk birtokainkon, és nézzük, mint vesződnek állataikkal a kecskepásztorok.

MOHAMED Ismét szónokolsz. Mi bajod az idegenekkel? Felvették a hitet, dolgoznak mint az állat. Egész nap görnyednek a papírok felett, intézkednek, ügyködnek az épülésünkre. Precízek, pontosak, megbízhatóak. Meg tudod ezt cáfolni?

MUSZTAFÁ A próféta bölcsessége szól belőled. Csak érted aggódom. Ezek renegátok. Árulók. Jellemtelenek. Köztük hajtod

álomra a fejed. Mi akadályozza meg őket abban, hogy téged is eladjanak?

MOHAMED *(Jelentőségteljesen Musztafára néz)* Bárkiből lehet áruló. *(Hosszú batáásszünet)* Ezeknek már nincs visszaút. Ugyan kihez futnának? Aggódnod kár. A titkosszolgálat figyelme mindenre kiterjed. *(Csend)* Óvó féltésed respektaim, ezért elmondok néhány dolgot, amin érdemes lenne eltűnődnöd. Emlékszel még, miként foglaltuk el ezt a várost?

MUSZTAFÁ Azt nem lehet elfelejteni. Százszor, ezerszer eszembe jut!

MOHAMED Emlékszel, mivel nyertem meg a végső csatát?

MUSZTAFÁ Minden iskolában tanítják! A szárazföldön keresztül, csúszdákon juttatad át a hajókat a tengerszoros túoldalára. Ezáltal tengeren is bekerítetted a várost!

MOHAMED A tervet renegát mérnökök dolgozták ki. De nem erre gondoltam, hanem az utolsó rohamra. Első hullámban az idegeneket küldtem. Még elzüllött keresztések is harcoltak közöttük. Elvéreztek, miközben tönkrevették a bizánci védelmet. Aztán indultak a pihent török hadak. Köztük veled... Emlékszel? Nem volt nehéz dolgotok.

Csak a diadal...

MUSZTAFÁ Igen, ez így volt. És most?

MOHAMED Ezek az emberek értenek a politikához, a diplomáciához. Sok nyelvet beszélnek, rengeteget tudnak. Ám mellettük fiaink tanulnak...

MUSZTAFÁ Ó császári felség! Micsoda elme!
(*Hasra veti magát*)

MOHAMED Látom megértettél.

MUSZTAFÁ Bocsáss meg, hogy kételkedni mertem!

MOHAMED A progresszív kritikát eltűröm, ha köztünk marad. Máskülönben látogatásod nagy haszna, hogy felidézte bennem érdemeid. Ha jól emlékszem, van egy fiad...

MUSZTAFÁ Hét fiúval áldott meg Allah, császárom!

MOHAMED Én az örökösödre gondoltam.
(*Neheztelően*) A többi külföldre nősült, tudtom szerint.

MUSZTAFÁ Milyen tisztségre szánod őt?

MOHAMED Magas polcra Musztafa, magas polcra. Persze még tanulnia kell. Lehet, hogy évekig. Így hát amikor hazaérsz, azonnal indítsd útnak. (*Hosszú csend*) Vagy inkább üzenj érte és várd be itt. Ritka szerencse egy fiatalembernek, ha bölcs apja oldalán ismerkedhet meg a császárváros rejtjelmeivel.

MUSZTAFÁ *(Sápadtan megbajol)* Hálás vagyok uram.

MOHAMED Atyám harcostársa mindig számíthat jóindulatomra! Öröm volt látnunk téged!

MUSZTAFÁ *(Ismét megbajol)* Köszönöm. Allah adjon neked hosszú életet!

ALI Aki az egyetlen élő Isten, és az ő prófétája Mohamed!

Musztafa földig görnyedve kihátrál.

2. jelenet

Ugyanakkor, ugyanott.

MOHAMED Figyelted alaposan ezt a vén hülyét!

ALI Magától értetődik, uram. Ha már itt van, felmérjük a helyi szociometriáját.

MOHAMED Jöhet a nagyvezér.

Ali intésére berobban a szemmel láthatóan európai származású nagyvezér, amolyan aszketikus hadvezéralkat. Tisztelettel megbajol a szultán felé, viselkedése cseppet sem hasonlít Musztafa csúszó-mászó stílusához.

MOHAMED Üdv, Mehmed pasa, hogy szolgál az egészséged?

NAGYVEZÉR Ahogy parancsolod, felség.

MOHAMED Látom, humorod a régi. Dolgozunk! Mit csinálnak a csemetéim?

NAGYVEZÉR A hercegek óvatosak. Csendben vannak, és minden döntésük előtt szakértők véleményét kérik. Bajazid látszik a legértelmesebbnek. Tud beszélni, hallgatni, és beszédesen hallgatni.

MOHAMED Milyen a környezetük?

NAGYVEZÉR (*Gyilkos pillantás Ali felé*) Válogatott. Válogatott felség, és nagy köztük a fluktuáció.

MOHAMED A titkosrendőrség csak a dolgát végzi. Ali alapos. (*Rövid, feszült csend*) Hadi helyzet?

NAGYVEZÉR A délkeleti szomszéd demonstratív csapatösszevonást hajtott végre, mint mindig, amikor Musztafa a városba jön. Ez az ember, úgy látom, tényleges jelentőségénél több port kavar.

MOHAMED Ezt a kérdést már lerendeztem. (*Csend*) Láttad Ali béget?

NAGYVEZÉR Szerepzavarban szenved mostanában. Béka, és nagyobb akar lenni az... Egyszóval nem bír magával.

ALI Így van. Azt híreszteli, kiköszörülte a nándorfehérvári csorbát, azzal, hogy elfogta az akkori főkapitányt.

NAGYVEZÉR (*Őszinte felháborodással*) Hülye és tapintatlan. Lecsukassam uram?

MOHAMED Fusson még néhány kört a fiú.

Később majd Ali gondjaira bízunk. Ő
kellően találékony.

NAGYVEZÉR (*Ironikusan Alihoz*) Öngyilkosság, selyemzsinór, mérreg, vadászbaleset?

ALI Téged is elkaphat még a nátha, nagyuram...

MOHAMED Ne marakodjatok! Inkább arra figyeljete, ki hallgatja szívesen ezt a szemetet.

ALI Bölcsességed, ha kell hódít, ha kell, békét teremt.

Csend.

MOHAMED Nos, vezér, mi van a fogollyal?

NAGYVEZÉR Mint vártam, keménykedik, sürgeti a kivégzését. Kezd idegeire menni a börtön.

MOHAMED Az a kavarógép tartja vele a kapcsolatot?

NAGYVEZÉR Igen uram. Alács a legjobb szakember ebben a témakörben. Szilágyi pont neki való nehéz dió. Nem lesz könnyű megtörnie.

ALI Kezdetlegések a módszerei.

NAGYVEZÉR (*Alihoz*) De hatékonyak. A lelki terror többet ér, mint a te harapófogód.

MOHAMED (*Nagyvezérhez*) Tulajdonképpen mit akarsz Szilágyitól?

NAGYVEZÉR Amit a referendumomban leírtam. Nándorfehérvár sebezhető pontjait.

ALI Azt 1456 óta már tízszer kikémeleltük!

NAGYVEZÉR Hiszem, ha látom.

MOHAMED Még nem heverted ki azt a napot, mi?

NAGYVEZÉR (*Pimaszul*) Feltételezem, Te sem, uram.

MOHAMED Elemeztem, és átértékeltem az akkori helyzetet. Szerencsétlen malőr. Meg kell hagyni, Kara Mihály jó hadvezér. Hunyadi mellett nem igazán tudott napfényre kerülni, de én felismerem a tehetséget.

NAGYVEZÉR Ezért is lenne jó megnyerni magunknak!

ALI Hiába töröd magad, nem fogja szembeköpni önmagát. Ő lesz a római pápa új vértanúja. Talán szentté is avatják.

NAGYVEZÉR Glóriát nem kap, ahhoz túl sokat ölt. És mért ne állna át? Otthon politikailag kicsinálták. Megalázták. Mátyás ahelyett, hogy megköszönte volna neki a fejére tett koronát, pillanatok alatt kitúrta a kormányzóságból és lecsukatta. Többször ellentétbe kerültek, de mindig ő húzta a rövidebbet. Szépen beleillene az események dinamikájába, ha átállna hozzánk.

ALI Csak éppen utál minket. Semmi értelme vesződni vele.

MOHAMED Alinak adok igazat. A módszerek pedig méltatlanok mindkét félhez.

NAGYVEZÉR Nándorfehérvár kulcsa a tét! Magyarországé! Európáé! Micsoda lehetőségek!

MOHAMED Jelenleg nem perspektíva Hunnia. A nemzetközi helyzet kedvezőtlen. Ráadásul Mátyás tehetséges, és keménykezű. Ez a munka fiamra, vagy unokámra hárul.

NAGYVEZÉR Nem értem! Néhány hónapja még nem ez volt az álláspont!

MOHAMED Azóta felülbíráltam a döntést. Az időtényező miatt. Az fog ki rajtunk. Irgalmatlan hosszúra nyúlik a sereg felvonulási útvonala, és az utánpótlási lánc. Elhúzódó háborút nem engedhetünk meg magunknak, hiszen csak a meleg évszakok állnak rendelkezésünkre. Máskor a Balkán hágói járhatatlanok. Az országot felperzselni nincs értelme, megtartani egyelőre nem tudnánk. Elmagyarázzam?

NAGYVEZÉR Kivételes öröm hallgatni téged.

MOHAMED A helyzet a következő. Ha Mátyás örökölt egy cseppnyi stratégiai érzéket az apjától, nem fog mindent feltenni egyetlen nagy ütközetre. Megerősítené

a hídfőket és a várakat, zavarná az utánpótlási vonalainkat. A hideg idők beköszöntével vissza kéne fordulnunk, és alig húznánk ki a lábunk, fél kézzel elbánná a hátrahagyott helyőrségeinkkel.

NAGYVEZÉR Katonailag logikus. De mért ne húzhatnánk ki ott a hideg időket? Valamiképpen csak megoldanánk az ellátást.

MOHAMED A birodalom meg itt maradna a mi kedves szomszédjainkra, Musztafa pasákra, Ali bégekre, és a folyton cselszövő szerájra? A mi jó öreg Alink csak addig maradna életben a titkosszolgálatával egyetemben, amíg a bajkeverők megbizonyosodnának róla, hogy hosszú ideig leszünk távol. Be kell látnod, ha a sereget tartósan kivonjuk a birodalomból, megrendül az állam.

ALI Emellett ránk mászna az egész keresztény világ. Szép kilátások: egy harcban álló, a szokatlan tél hidegétől legyengült sereg, amelynek egyik oldalán a mártíromságra vágyó dühöngő keresztetek, másfelől egy hazai trónkövetelő! Jobb is, ha felhagyunk az északnyugati hegemoniával. Legalábbis a katonai terveket illetően.

NAGYVEZÉR (*Mohamedhez*) Tehát feladjuk a katonai doktrínánkat?

MOHAMED Egy fenét. Ha visszahúzódnánk, azt hinnék, gyengék vagyunk. Előkészítjük a terepet. Közben figyelemmel kísérjük a politikai tényezőket. Meglátod, pár év, vagy évtized múltán komoly lapot osztanak nekünk a világpolitikában.

NAGYVEZÉR Milyen lapot? Nem értem.

MOHAMED (*Aliboz*) Magyarázd el neki!

ALI Elemzőink prognosztizálták, hogy kellő időben valamelyik politikai erőnek hasznára lesz jelenlétünk a kontinensen, hogy ezáltal patthelyzetbe hozzon egy másik hatalmat. Ki lesz az? A Habsburgok? A pápa? A franciák? Ki tudja? Egy biztos: jó üzlet lesz nekünk. Több évszázados üzlet.

NAGYVEZÉR És a Hunyadi-klán?

MOHAMED Akkorra az már nem lesz tényező.

ALI Tudod, Mehmed pasa, a magyarok Anjou Lajos után igencsak rákaptak, hogy belepofázzanak a trónutódlásba. Idegen bábokat kerestek, mert nekik nem volt önbizalmuk a bulihoz. Amikor elégük lett a gyenge vezetőkből, választottak egy erőset. Pár év, és ezt is megunják. Utána ismét gyenge királyok jönnek. Esetleg egyszerre több is. Majd szépen elcsesznek mindent. Az lesz a mi időnk! Először diplomáciailag, aztán...

NAGYVEZÉR Köszönöm a politológiai továbbképzést. A császári terv méltó az Iszlám Reménysugarához. Érett, történelmi távlatokban gondolkodó.

MOHAMED Látod, nem is olyan lényeges Szilági sorsa. Csupán egy porszem a jövő sivatagában.

NAGYVEZÉR Uram, kegyelmezz konok fejemenek, de úgy gondolom, hogy Hunyadi sógorának, a híres Kara Mihálynak áttérése a hasznunkra lehet. Egy ilyen neves lovag árulása óriási csapást jelentene a keresztények táborára.

MOHAMED Ebben van valami. Amúgy mivel motiválsz a provokátorodat?

NAGYVEZÉR *(Megvetően elmosolyodik)* Hajdan kerítőként működött a leigázott területeken. Sok szép lánynak tette tönkre az életét. Kiirtotta a családjukat, hogy elrabolhassa őket. Olyan sikeresen működött, hogy manapság teli a palota, meg a pasák háremei a volt védenceivel. Azok persze, ahogy kinyílt a csipájuk, mind a vérét kezdték követelni. Ezt tudja ő is. Így hát igyekszik.

ALI *(Tűnődve)* Tehát az életéért hajt. Fogadd elismerésem. Ez a legjobb készítés.

MOHAMED Az asztrológust miért küldted oda? Fecsegni?

NAGYVEZÉR Ez volt a kérése. Mért tagadtam volna meg egy halálraítélttől?

ALI Gyerekes gesztus.

NAGYVEZÉR Lehet, hogy naiv, de nem haszontalan. Elvégre társalognak. És a titkosszolgálat ezt is lehallgatja. Információforrásnak pedig nem utolsó, ugye, Ali?

ALI Üldözési mániában szenvedsz, jó uram!

NAGYVEZÉR *(Vádlón rámutat)* A néma fegyőreid folyékonyan beszélnek magyarul.

ALI *(Meglepetten)* Nem is tudtam, hogy kollégák vagyunk...

NAGYVEZÉR Kollégád a...

MOHAMED Hallgassatok! Mehmed, a lélekidomárod kap még egy napot. Csak a te kedvedért. Ha nem sikerül a terved, fel kell számolni minden nyomot.

Int, mire a Nagyvezér meghajol, távozik.

3. jelenet

A színen a szultán és a főeunuch közvetlenül a nagyvezér távozása után. Ali jelez az öröknek, rövidesen két rabnő érkezik, csibukot, kancsót, poharakat hoznak. Lerakodnak egy asztalkára, majd hangtalanul eltűnnek. Ali bódolatteljesen az uralkodó kezébe adja a csibukot, tölt a korsóból, megkóstolja az italt, és miután meggyőződött róla, hogy nem mérgezett, a másik poharat átnyújtja Mohamednek.

MOHAMED Allah remélhetőleg másfelé figyel, mikor a vallás feje vétkezik.

ALI Ha figyel is, elfordítja tekintetét, hiszen e nedűt gyógyszerként vesszük magunkhoz.

MOHAMED Az biztos, ma kiérdemeltük.

ALI Musztafa olyan képet vágott, mint aki citromba harap, amikor közölted velem, hogy a fiát magadhoz veszed. Most töprenghet rajta, hogy le akarod kenyekezni, vagy túszt szedtél a családjából.

MOHAMED Aggódjon csak a pofátlan disznó. Az álszent. Azt mondja, a kecskepásztorokat lesi unalmában. Na ja. Külön udvartartást vezet, etikettel, miniszterekkel, meg suhogó pallossal. Itt meg végignyálja a padlót, mert a renegátok helyére vágyik. A feje üres, pénze van döggivel, de még nagyobb úr akar lenni. Fődefterdár vagy nagyvezér. Utána meg császár, hisz evés közben jön meg

az étvágy. Egy ideig még túrnöm kell a pimaszságát. Elringatom, elandalítom. Aztán majd eljön az idő, amikor védtelen lesz és sebezhető. Akkor majd te következel.

ALI Hatékony, és gyors leszek.

MOHAMED És higgadt is, gondolom. Nem tetszett az összezördülésed a nagyvezérrel.

ALI Értem uram. Titkolni fogom, hogy undorít Mehmed pasa fizimiskája. Meg az, hogy ideológiákat gyárt. Azok csak arra valók, hogy elleplezzék a rejtett célokat. Szemmel láthatóan hülyének tette magát a stratégiai kérdésekben. Pedig, ha valaki ért ezekhez, akkor ő az. Fél szemem feltenném rá, hogy valami titkos célja van Szilágyival.

MOHAMED Csak el ne veszítsd. Túlbonyolítod a dolgokat. Egyszerűen arról van szó, hogy renegátot szeretne faragni belőle. Ez számára lelki szükséglet.

ALI Nem értem.

MOHAMED Effektíve ő is áruló. Keresztény rabszolgaként kezdte, és hogy idáig felvergődött, azt azzal érte el, hogy a tehetségét szülőföldje ellen fordította. Nem lehet könnyű az ilyesmit megemészteni. Szilágyi jellemvesztése felmentené a bűntudat alól.

ALI Zseniális vagy, felséges úr!

MOHAMED Ez csupán pszichológia.

ALI Oktatnunk kéne.

MOHAMED Túl veszélyes. Jobb ha megtartjuk magunknak. Ez egyértelmű. Mint ahogy az is, hogy Kara Mihályból nem lesz áruló. Lecsapatjuk a fejét szegénynek. Az asztrológuséval meg a provokátoréval együtt. Három idegen a vérpadon. Ebből kettő udvari ember. Egy kis álompor Musztafának. Gondoskodj róla, hogy kapjon meghívót a kivégzésre.

ALI Értettem.

Isznak.

MOHAMED A nagyvezér elleni adatgyűjtést pedig fejezd be!

ALI De...

MOHAMED Kaptál rá parancsot? Nem. Buzgalmad dicséretes, de káros.

ALI Mehmed elszólta magát. Ő is figyeltet.

MOHAMED Persze. Én meg mindkettőtöket, és másokat.

ALI *(Térdre veti magát)* Nem bízol bennem?

MOHAMED Dehogynem. A kulcsembereket azonban ellenőrizni kell. *(Csend)* Ma már nem fogadok senkit. Te is lepihenhetsz.

Ali mélyen meghajol, kibátrál. A szultán végtelen gyanakvással tekint előre a semmibe, közben két kézzel, körkörös mozdulatokkal masszírozni kezdi a balántékát.

3. szín

1. jelenet

Szilágyi cellája. A fogoly az asztalnál ül, Alács a rácsos ablakon bámul kijelé. Később a dramaturgiának megfelelően mozog. Szilágyi az egész jelenet alatt nem szól egy szót sem, ám ez nem teljes passzivitás, a metakommunikatív jelzések megfelelő repertoárját adja elő.

RENEGÁT Szomorú kilátásaid vannak, tisztelt gróf úr, és még mindig nem akarsz hinni nekem. Csekélység lenne néhány hevenyészett vázlatot készíteni arról a várról. A falak vastagsága, titkos járatok, miegymás.

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT A múltkori kirohanásom miatt vagy ilyen morcos? Ne tedd! Én már csak ilyen vagyok. Ami a szívemen, az a számon.

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT Ezek szerint nem állsz szóba velem. Mit akarsz elérni ezzel?

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT Na ne csináld! Nem voltál mindig ilyen nagy jellem.

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT Apád ugyanolyan felkapaszkodott ritter volt, mint Hunyadi. Ismerem a fajtátokat! Előttem hiába játszod az arisztokratát!

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT A testvéred, Erzsébet asszony közismert méregkeverő. Mindenki beszéli, hogy megétette a boldogtalan kis menyjelöltjét, Cillei Erzsikét.

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT Te meg képmutatóan futárt menesztettél Kapisztrán páterhez, hogy jöjjön, tegyen csodát, gyógyítsa meg. Persze késve érkezett, feltámasztani nem is próbálta, bár Nyugaton az még ment neki.

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT Cillei Henrik törbeccsalásában is benne voltál. Csak azt ne mondd, hogy az az élheterlen László főzte ki!

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT Megsértődtél rá, mert fiává fogadta unokaöcsédet. Neked nem kellett egyensúlypolitika. Nem akartál konszolidációt. Csak a régi sérelmeid babusgattad.

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT A bérenceid ledöfték, te meg lenyeszed a fejét. Rád vall ez a mészárosmunka!

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT A disznóságod Lászlón csapódott le. Vagyis a fején. A feje. De te megúsz-

tad. Fellázítottad az országot. Akkor azt is kiabáltad, ha minden kötél szakad, felteszed a turbánt. Most miért fanyalogsz?

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT Kardot ragadtál Szent István utóda ellen! Földönfutóvá tettél egy magyar királyt! Most kihez akarsz hű maradni?

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT Egy taknyos orrú kamasz markába nyomtad az országalmát, magadnak meg kicsikartad a kormányzóságot. Azt hitted, te leszel a főnök, neki meg az első dolga az volt, hogy kiebrudalt. Hülye vagy, ha hozzá ragaszkodsz!

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT Rácország trónjára fented a fogad. Ezért is árultad el Mátyást, ahányszor csak tudtad!

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT Semmi ember vagy. Jellemgyenge. Most mit hősködsz? Nagyfiúnak képzeled magad?

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT Öngyilkos típus vagy. Esetleg hülye. Sőt, biztos hogy az. Nem fogod fel? Itt megbecsülnének!

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT Csak nem a vallás miatt játszod a fejed? Hát nem mindegy, hogy mennyország, vagy muzulmán paradicsom?

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT *(Ordítva)* Hányszor mondjam: meghalsz, ha nem működsz együtt velünk!

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT *(Ordítva)* Őrült vagy! Fanatikus állat! Nem igaz, hogy nincs benned kompromisszumérzék! Mi az ár? Mennyiért adod magad?

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT *(Ravaszokán)* Mindennek van ára. Mindenkinek. Mennyit kérsz?

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT Gyáva vagy. Félsz újítani. Félsz a változásoktól, a megmérettetéstől. Politikusnak is, katonának is gyenge vagy.

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT Annyiszor választottál rosszul, hogy nem mersz dönteni. A harci mez mögött nyúl szorong!

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT *(Enerváltan)* Kész. Vége. Elegem van. Eddig játszottunk. Most beszéljünk egymással, mint férfi a férfival!

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT *(Könyörögve)* Nem is kell, hogy valóban áruló légy. Csak csinálj úgy, mintha hajlandó lennél! Mindnyájan így teszünk. Közben bármi történhet. Ki időt nyer, életet nyer!

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT Légy szíves, mondj valamit! Vagy bólints! Csak köhints egyet!

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT Megszöktetek innét. A hűbéresed leszek!

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT Ha hűbéresnek nem kellek, akkor csatlósod. Szolgád. Akármí. Csak mondj igent! Hazudd, hogy beleegyezel, de még időre van szükséged! Meg fognak érteni.

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT Majd én hazudok helyetted.

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT Kérlek, könyörgök, fogadd el a segítségemet! Olyan ember, mint te, nem veszhet kárba! Nem halhatunk meg!

(Szilágyi nem válaszol)

RENEGÁT *(Üvölt)* A rohadt életbe! Nyisd ki már a szád! Csak köt téged is valami az élethez, te faszent! Mátyás már a birtokod osztogatja, a feleséged meg másnak melegíti a lepedőt!

Szilágyi végtelenül lassan feláll, és az ajtó felé mutat. Egy ideig farkasszemet néznek, aztán Alács érezhető visszafogottsággal elindul kifelé. Közben észreveszi, hogy az egyik őr gúnyosan vigyorog. Megáll, nézi néhány másodpercig, a fejébe kap, és kirohan. Szilágyi figyelemmel kíséri a jelenetet, majd az ablakhoz lép, és nagy erővel megragadja a rácsot.

2. jelenet

Szilágyi még midig az ablaknál áll, érezhetően már hosszabb ideje bámul kifelé. Az asztal mellett az Asztrológus várakozik. Köhint egyet, a fogoly megfordul, látszik, gondolatai messze járnak, és nehezére esik visszazökkenni a jelenbe.

ASZTROLÓGUS Én vagyok. A csillagász.

SZILÁGYI Ah. Igen.

ASZTROLÓGUS Beszélgetni jöttem.

SZILÁGYI Akkor hát beszéljess!

Leülnek. Hosszú csend. A csillagász fészkelődik.

ASZTROLÓGUS Jó együtt hallgatni veled. Érzem, értjük egymást. *(Csend)* Hallom, Alács ismét itt járt. Mondott valami újat?

SZILÁGYI Szidott, átkozott, könyörgött, hazudott. Ahogy szokta.

ASZTROLÓGUS Nem épeszű az az ember. A jelent habzsolja, és elkótyavetyéli a jövőt. Teátrális. Hatásvadász.

SZILÁGYI Mi már csak ilyenek vagyunk.

ASZTROLÓGUS (*Döbenten*) Te nem!

SZILÁGYI Ismét analizálsz.

ASZTROLÓGUS Csak a múltat elemzem. Aminek te is részese vagy.

SZILÁGYI A múlt csaták és királyok története.

ASZTROLÓGUS Nem értek egyet. A história mindaz, amit mögöttünk hagyunk. Az egyetlen megváltoztathatatlan dolog. Az jellemzi, amit elkövettünk, de az is amit mulasztottunk.

SZILÁGYI Ha a politikáról beszélsz, ellent kell mondanom neked. Az a pillanatról pillanatra változó érdekszövetségek hálózata. Egy olyan tartomány, melyben elvesztik önálló jelentésüket a szavak, kifacsarodnak, környezetüktől független életre kelnek. Eltűnik a valóság és a fikció választóvonal, csupán a pillanatnyi értelmezés számít, az adott helyzetnek megfelelően.

ASZTROLÓGUS Nem is gondoltam, hogy ilyen filozofikusan gondolkozol. Örömteli újdonság számomra.

SZILÁGYI Az okoskodás sajnos mit sem ér. Átláthatod akár ezerszer is a helyzetet, problémáid változatlanok maradnak. És folyamatosan tapasztalnod kell: minden ócska, és egyre ócskább lesz.

ASZTROLÓGUS Igaz, ami igaz, a magyar történelem nem éppen leányregény.

(Szilágyi nem válaszol)

ASZTROLÓGUS Ne mondd, hogy nem tapasztaltad meg.

SZILÁGYI Nem mondom.

ASZTROLÓGUS Mindig becsületes voltál, hitű és konok. Senki kedvéért nem hazudoztál. Végül elgáncsoltak a nagy játékosok.

SZILÁGYI Már megint témánál vagy.

ASZTROLÓGUS Csodállak. Harcoltál az apjáért. Őbelőle királyt csináltál. Lecsukott, és még mindig szereted.

SZILÁGYI A hazámat.

ASZTROLÓGUS Ő a hazád. Az ország. A nemzet. A szuverenitás.

SZILÁGYI Lassan felnő a gyermek. Jó vér dolgozik benne. Majd bizonyít.

ASZTROLÓGUS Nagylelkű vagy. Megbocsátó. És mi van, ha más okozta a méltánytalanságokat? Elvégre a király még túlon túl fiatal. Gondolod, hogy egy tapasztalatlan kamasz képes megbuktatni egy kormányzót? Nem lehet, hogy másról van szó? Esetleg Vitéz püspök hatalomvágyáról? Neki képes lennél megbocsátani?

SZILÁGYI Ha jól emlékszem, már bíráltad előttem a főpapot. Ne felejtsd el, hogy az apostolok utódjáról beszélsz.

ASZTROLÓGUS Miattam lehetne akár arkan-gyal is, itt a befolyásról volt szó! Az országos ügyek irányításáról. És ki más tudta volna Mátyást befolyásolni, ha nem ő? Vagyonának, egyházának, karrierjének épülésére? Útjában álltál... Kapisgálad?

SZILÁGYI Nem.

ASZTROLÓGUS Nem lehetsz ennyire os... jóhiszemű! Ő volt a nevelője. A sok vihart átvészelt protonotárius. A szürke eminenciás. Ki tudna mesteribb cselet szőni nála?

SZILÁGYI Fikció.

ASZTROLÓGUS Emlékezz vissza, milyen trükkökkel szorítottak háttérbe! Jogi csőr-csavarral, papi fifikával!

SZILÁGYI Teóriád fantáziadús, és ügyes. Mindent megmagyaráz, flastromul szolgálhatna sebeimre. Lám-lám, nem csalt meg a véred! Jó magyar szokás szerint, találtál egy bűnbakot. „Nem Mátyás ebrudalta ki öreg rokonát, hanem a cselszövők!” Színtiszta disszonancia redukció.

ASZTROLÓGUS Minden jel egy irányba mutat.

SZILÁGYI Ez a történet másról szól. *(Csend)* Te csak spekulálsz, és bölcsnek képzeled magad. *(Csend)* Mi katonák is gondolkodunk néha. Abban igazad van, hogy a püspök nem spártai jellem. Mégsem ő mozgatta a szálakat. Csak kiszolgálta a királyt. Ez felmenti minden bűn alól.

ASZTROLÓGUS Akkor kicsoda? Ki fúrt meg?

SZILÁGYI Tisztára az apja. Céltudatos, erőszakos és kemény. Hunyadi- és Szilágyi-vét. Királynak való.

ASZTROLÓGUS Tehát Mátyás? Ilyen drasztikus lenne? Mivel bántottad meg? Hol a hála, hol a vérségi kötelék?

SZILÁGYI Azt hittem, te vagy az analitikus. *(Csend)* Tudod, a koronához már öregnek éreztem magam, meg kötött a Jánosnak tett ígéret. Mégis, szerettem volna egy kicsit szorongatni a jogart. Egy igazi uralkodó azonban nem tűr maga mellett más hatalmat. Lefejtette a kormánypálcáról az ujjaim. Nem egykönnyen engedtem, ez a nyakas emberek összezördülése volt.

ASZTROLÓGUS Szereted őt?

Csend.

SZILÁGYI Nem kell mindenbe belekeverni az érzelmeket.

Csend.

ASZTROLÓGUS Pedig azok irányítják az embert. Mátyás ugye második gyermek volt?

SZILÁGYI Utálom a költői kérdéseket.

ASZTROLÓGUS Rendben. Gondolom, nagyon magányos gyermekora lehetett. Mindenki az apját dicsőítette, meg téged. Otthon a bátyja körül forgott a világ. Nem könnyű hősök között élni, örök másodiknak jelölve. De a sors előre tolt. Mint a mesékben. Őbelőle, akinek addig legfeljebb barackot nyomtak a buksijára, Hunnia ura lett. Ám csak félig. Gondolom, valahányszor meglátott, mindig eszébe jutott: te adtad neki a koronát. Hát persze, hogy szabadulni akart ettől a ballaszttól!

SZILÁGYI Érdekes eszmefuttatás.

ASZTROLÓGUS Örülök, hogy segíthettem a mozgató erők feltárásában.

SZILÁGYI (*Hangosan gondolkodik*) A halálommal a helyükre kerülnek a dolgok.

ASZTROLÓGUS A halott hősök az élőkénél jóval kellemesebbek. Ennek ellenére emléketek nyomasztani fogja, s majd igyekszik túlszárnyalni titeket.

SZILÁGYI Igen. Talán. Remélem.

ASZTROLÓGUS Elszomorodtál. Modortalanság volt múlt időben beszélnem rólad. Elmegyek.

SZILÁGYI *(Mint aki álomból riad fel)* Ne! Kérlek maradj! Beszélj nekem a csillagokról! Tényleg elmondják az életet?

ASZTROLÓGUS Ez a szeszélyüktől függ. És a válaszuk ritkán kedvező.

SZILÁGYI Abból élsz, hogy jószol az udvaroncoknak?

ASZTROLÓGUS Mostanában nem. Inkább azokhoz járnak, akik azt mondják nekik, amit hallani szeretnének.

SZILÁGYI Szoktál füllenteni?

ASZTROLÓGUS Régebben mindig, most már soha.

SZILÁGYI Nem vagy boldog itt.

ASZTROLÓGUS Átkozott volt a nap, melyen idejöttem!

SZILÁGYI Nem találtad meg a számításodat?

ASZTROLÓGUS Nekem már seholyem. Azzal telt az életem, hogy folyton vágyakoztam valamire, ami elérhetetlennek tűnt, és mikor megkaptam, csak rövid ideig tudtam örülni neki. Először jól éreztem magam itt. Kedvesek voltak, kényeztettek. Én pedig azt mondtam nekik, aminek örültek. Kutathattam ugyan, de a hókuszpókuszért fizettek. A végén már ők sugták meg, mit mondjanak a csillagok. Ekkor elegendem lett. Elkezdtem igazat mondani.

Szilágyi feláll.

ASZTROLÓGUS Ne gondold, hogy becsületből tettem. Először azért, hogy a tudásom fitogtassam. Később már csak konokságból. Elmaradtak a kuncsaftok. Néhányan még a jövő ismeretére mohón ellopakodnak hozzám, aztán gyilkos dühvel rohannak el. Nincs már sok időm, érzem, kegyvesztett lettem. Hónapok óta nem hívtak a szultán elé, és a titkosszolgálat főnöke feltűnően nyájas velem. Ez nagyon rossz jel. De minek untatlak ezzel?

SZILÁGYI Örülök, hogy meséltél magadról. Nem vagy te tisztességtelen, csak gyenge. És néha a gyengék a legerősebbek. *(Csend)* Most menj barátom... menj... nem hiszem, hogy látlak többé, de búcsúzni nem szeretek.

ASZTROLÓGUS *(Maga elé, hitetlenkedve)* Azt mondta: „barátom”!

Az asztrológus térdre hull, Szilágyi odalép hozzá, és a fejére teszi a kezét.

3. jelenet

Szilágyi cellája, éjjel. Az előtérben három szalmazsák látható a fáklyafényben. A két szélsőn Alács és az Asztrológus kuporog talpig vasban. A homályos háttérben Szilágyi járka fel, s alá. Rajta nincs bilincs. Hosszú csend, csak Szilágyi léptei hallatszanak.

RENEGÁT *(Az Asztrológushoz)* A fenébe is, megszólalnál már?

ASZTROLÓGUS Hallgass! Gondolkodni szeretnék.

RENEGÁT Remélem, azon spekulálsz, miként mászhatnánk ki ebből a csávából.

ASZTROLÓGUS Hallgass!

Hosszú csend.

RENEGÁT Hány óra van?

Az Asztrológus ránéz, nem válaszol.

RENEGÁT *(Ordítva)* Mondj már valamit! Itt mindenki néma!?

ASZTROLÓGUS *(Fáradtan)* Mit akarsz hallani?

RENEGÁT Korábban lettél volna ilyen megfontolt, nem cseszted volna el a jó sorod!

ASZTROLÓGUS Befejezted?

RENEGÁT Lapátra kerültünk.
(Fejével Szilágyi felé int) Őmiatta.

Csend.

RENEGÁT (*Panaszosan*) Rajta mért nincs bilincs?

A csillagász megvetően nézi Alácsot, nem válaszol. Hosszú csend.

RENEGÁT Nem hiszel nekem, mi? (*Az örökere mutat*) Ezek a némák folyékonyan beszélnek magyarul. A főeunuch emberei. A főkonspirátoré. Mit gondolsz, mért engedtek be ide? Mert kíváncsi volt, miről fecsegték!

ASZTROLÓGUS Nem tőle kaptam engedélyt.

RENEGÁT Nekem ő tett keresztbe. (*Az örök felé, ordítva*) Pukkadjon meg!

Hosszú csend.

ASZTROLÓGUS Méltatlanul viselkedsz.

RENEGÁT Teszek rá. Hajnalban meghalunk. Már senkinek sincs hatalma felettem. (*Ordítva*) Senkinek! (*Suttogva*) Effektíve szabad vagyok. Azt csinállok, amit akarok.

Szilágyi Alács monológja alatt helyet foglal a középső matracon.

RENEGÁT (*Testét előre-hátra himbálva kántál*)
Meny-nyi-i-dő? Meny-nyi-i-dő?

SZILÁGYI Éjfél.

RENEGÁT (*Az Asztrológushoz*) Megszólalt a kegyelmes úr. Leereszkedett hozzánk. Már azt hittem, lenyelte a nyelvét.

Csend.

ASZTROLÓGUS Hideg van. Fázom.

Csend.

RENEGÁT Csillagjós, te hiszel a túlvilágban?

ASZTROLÓGUS Én az e világban hiszek.

RENEGÁT (*Erőltetett vibogással*) Még ezek után is? Korlátolt vagy!

ASZTROLÓGUS Te meg szarkeverő!

RENEGÁT Szemfényvesztő!

ASZTROLÓGUS Kerítő!

RENEGÁT Szélhámos!

ASZTROLÓGUS Felmosórongy!

RENEGÁT Eunuch!

ASZTROLÓGUS Tolvaj!

RENEGÁT Eretnek!

ASZTROLÓGUS Liliomtipró!

RENEGÁT Áruló!

Elhallgatnak, döbbsenten nézik egymást, majd a középben ülő férfit. Hosszú, kínos csend. Alács újra himbálódzni kezd.

SZILÁGYI (*Lassan, súlyosan*) Aludjunk. Hosszú még az éj.

Kialszanak a fáklyák.

VÉGE

A SZIVAROS

– abszurd tragikomédia –

Elbanyagolt, elhagyott fészker valahol az isten háta mögött. Odakinn vihar tombol, meg-megrázza a korhadt deszkafalakat. Mindenütt szétdobált, foszladozó szalmazsákok. Az egyikén középkorú férfi ül, cseppet sem ideillő öltözékben. Komótosan szivarozik. Előtte, egy fatuskón nyitott szivarosdoboz. Kicsapódik a bódé ajtaja, egy férfi érkezik. Szemmel láthatóan megőrül a Szivaros láttán. Belép, beteszti az ajtót. Amazgunyorosan nézi a másikat.

SZIVAROS Jöjjön beljebb! Kér egy szivart?

MÁSIK Nem dohányzom. Ért a kocsikhoz? Le-robbantam. Innét kábé két kilométerre. Pokolian kihalt ez a vidék. Örülök, hogy találkoztam valakivel. Tudna rajtam segíteni?

SZIVAROS Az út felől jött? Mázlija van. Nem tudta, hogy ez mocsaras terület? No, persze, hogy nem. Épeszű ember nem vágott volna neki, így éjszaka.

MÁSIK Nincs már sötét. Hajnalodik. A láp megodébb van. Könnyen felismertem, botanikus vagyok. Érdekes módon, erről a területről még soha nem hallottam.

SZIVAROS Erre aztán a madár se jár. Nem látta a tiltó táblákat? Gondolom még az éjjel tévedt el. Aztán leállt a járgány. Itt ugyan nem talál szerelőt!

MÁSIK Én nem tudom megjavítani. Technikai analfabéta vagyok. Nem segítene?

SZIVAROS Üljön már le, utálom, ha a fejem fölött himbálódnak!

MÁSIK *(Leül)* Megfizetném...

SZIVAROS Nem erről van szó. Egész egyszerűen, nem áll módomban segíteni.

MÁSIK Vár valakit? Hagyhatna üzenetet...

SZIVAROS *(Némi ténődés után)* Várni nem várok, de... *(Legyint)* Nem. Nem segíthetek.

MÁSIK Mit gondol, találok a közelben egy szervizt? Vagy egy telefonfülkét?

SZIVAROS Sajnos ezzel sem kecsegtethetem.

MÁSIK De maga csak idejött valahogy! Esetleg ejtőernyőn dobták le?

SZIVAROS Miért ne? Egész jó ötlet. Képzelve el, mekkorát cuppantam volna, ha a mocsárba esek! Vagy egy krokodil torkába.

MÁSIK Itt nincsenek krokodilok.

SZIVAROS Nemrég még úgy gondolta, hogy mocsár sincs. Mit tud egyáltalán?

MÁSIK Például azt, hogy nem ismerem, és hogy nem akar segíteni.

SZIVAROS Mondjon egyetlen racionális érvet, miért segítenék magának?

MÁSIK Emberségből.

SZIVAROS Nem elégséges.

MÁSIK Pénzért.

SZIVAROS Nem elégséges.

MÁSIK Azért, hogy megszabaduljon tőlem.

SZIVAROS Végre egy értelmes gondolat!

MÁSIK Cinikus! Hát egye meg a jó fene!
Elindulok az úton, csak találok valahol
egy rendes embert! Jó napot! (*Távozni
készül.*)

SZIVAROS Várjon! Még nem tud mindent!

MÁSIK (*Visszafordul*) Attól tartok, épp eleget
tudok.

Hosszú csend.

SZIVAROS (*Homlokráncolva*) Ők küldték?

MÁSIK (*Értetlenül*) Kicsodák?

SZIVAROS (*Kifelé int*) Hát ők! Nem tudja? Per-
sze, hogy nem... Akkor mégsem...

MÁSIK Mi van magával? (*Óvatosan hátrál.*)
Rosszul érzi magát? Segítsek valamit?

SZIVAROS (*Bánatosan*) Nem tud segíteni. Saját
magán sem. Üljön le, és fogja be a
száját!

MÁSIK Válogassa meg a szavait! Egy percig
sem maradok itt!

SZIVAROS Hát jó. Csináljon, amit akar.

A botanikus elindul kifelé. Megáll az ajtóban, visszaneéz.

MÁSIK Biztos, hogy jól van?

SZIVAROS Amíg nem nyitja ki az ajtót, addig
mindketten jól vagyunk. Érti?

MÁSIK Nem.

SZIVAROS Ne nézzen így. Nem vagyok részeg,
sem elmebeteg. Bajba kerültem.

MÁSIK *(Értetlenül)* Magának is lerobbant a kocsija?

SZIVAROS Az enyém jó. Itt áll a fészter túoldalán. Csak éppen nem mehetek el vele.

MÁSIK Tehát van jármű. Ne aggódjon, majd én vezetek.

SZIVAROS Ez nem ilyen egyszerű.

MÁSIK Egyetemista koromban taxiztam. Ha csak egy karcolást is ejtek, újrafestetem.

SZIVAROS Nem jutnék el a kocsig.

MÁSIK Majd ideállok az ajtó elé.

SZIVAROS Figyeljen rám! Úgy látom, lassú a felfogása. Mutatok valamit.

*Előbúza a zakója alól egy hatalmas revolvert.
Csend.*

SZIVAROS Tegye már le a kezét, nem akarom bántani! *(Elteszi a fegyvert.)*

Csend.

SZIVAROS Üljön le, mindjárt összeesik!

MÁSIK *(Könyörögve)* Nekem gyerekeim vannak! Ne öljön meg! Váltságdíjat akar? A rokonaim összerakják!

SZIVAROS Elég a hadovából! Nem akarom bántani. Véletlenül találkoztunk, nincsenek terveim önnel! Viszont van itt néhány dolog, amit jobb ha tud.

A botanikus megszeppenten lecsücsül az egyik zsákra.

SZIVAROS Azért nem mozdulhatok innét, mert odakinn lesnek rám. Idáig üldöztek, most csapdában vagyok.

MÁSIK Valamit elkövetett? Megszökött valahonnét? Nem látszik bűnözőnek.

SZIVAROS Nocsak, megjött a mersze. Igaza van bogarász úr! Nem vagyok bűnöző. Legalábbis a törvény betűje szerint.

MÁSIK Akkor ki üldözi?

SZIVAROS Államtitok.

MÁSIK Az is, hogy miért?

SZIVAROS Azt hiszik, tudomásom van valamiről, amiről nem lenne szabad. Érti?

MÁSIK Valamit kapisgálok. Gyermekkoromban faltam a kémkönyveket.

SZIVAROS Akkor mindent tud a témáról. Csak azt nem, hogy a James Bondoknak aranyerük van, a fegyverük kiszakítja és összezsírozza a kétszáz dolláros zakójuk bélését, és amikor... Szóval a valóság egészen más.

MÁSIK Tehát ön kém?

SZIVAROS Nem.

MÁSIK Mégis üldözik...

SZIVAROS Már mondtam: azt hiszik, tudok valamit.

MÁSIK És jól hiszik?

SZIVAROS Majd bolond leszek megmondani!

MÁSIK *(Feláll)* Ha idáig követték, mért nem jönnek be?

SZIVAROS Ostromolni mindig kockázatos. Fegyver van nálam, és tudok bánni vele. Ráérnek. Előbb-utóbb ki kell mennem. Majd akkor... Mint a cél-lövöldében.

MÁSIK Biztos, hogy nem ugrat?

SZIVAROS Láta a fegyvert...

MÁSIK Tényleg nehéz lehet magának. Most már értem, mért nem tud segíteni. Jobb lesz, ha megyek.

SZIVAROS *(Szánakozva)* Kár volt idejönnie. Mindketten ugyanabban a pácban vagyunk.

MÁSIK Csak maga. Én már itt se vagyok. Vihetem a kocsiját?

SZIVAROS *(Lemondóan)* Szegénykém.

MÁSIK Mit mondott?

SZIVAROS Innét nem jut ki élve.

MÁSIK Fenyeged?

SZIVAROS Én nem. Azok, ott kinn.

MÁSIK Semmi közöm magához.

SZIVAROS Ezt ők nem tudják. Egyenest idejött a nagy semmi közepére. Ugy fest, mint egy konspiratív találkozó. Magyarázkodni se lesz ideje, amint kilép, lelövik.

MÁSIK De hát ártatlan vagyok!

SZIVAROS Lehet, hogy hihetetlen: én is.

MÁSIK Ilyen nincs! Itt demokrácia van. Kimegyek, előtte kiabálok, hogy megadom magam, aztán elmondom nekik, hogyan kerültem ide. A lerobbant kocsim majd igazol.

SZIVAROS Nem túl hiszékenyek. Itt volt velem. Ki tudja mit mondtam el... Lehet, hogy már ön is ismeri a titkot? Egyszerűbb likvidálni.

MÁSIK Maga gazember.

SZIVAROS Ennyire fájdalmas az igazság?

MÁSIK Az ember az egyik pillanatban még békésen autózik, a következő másodpercben pedig pisztolyt szorítanak a homlokához...

SZIVAROS Az a pisztoly mindig ott volt, csak nem vette észre.

MÁSIK Ez a duma része. Kocsmai filozófia.

SZIVAROS Nocsak, lehet, hogy mégsem olyan nyuszi?

MÁSIK (*Leül*) Gondolkozzunk. Lennie kell valamiféle megoldásnak. Mindig van megoldás.

SZIVAROS Igaza van. Én a helyükben már felgyújtottam volna a pajtát.

MÁSIK (*Rémülten körülpillant.*) Füstszagot érzek.

SZIVAROS Nem gyűjtják fel. Türelmesek. Nem hajtja őket senki.

Csend.

MÁSIK Gondolom, arra várnak, hátha jön még valaki.

SZIVAROS (*Felvonja a szemöldökét.*) Okos, nagyon okos...

MÁSIK Tényleg jön valaki?

SZIVAROS Változtatna a lényegen?

MÁSIK Kitér. Mindig csak kitér. Vegye tudomásul, mindketten ugyanabban a kásában vagyunk. És ezt maga okozta. Kutya kötelessége megoldani.

SZIVAROS Mégis, kinek dirigál? Kinél van a fegyver?

A botanikus nem válaszol.

SZIVAROS (*Nyűgösen*) Akinél a pisztoly, az dirigál.

MÁSIK Akkor hát dirigáljon. (*Csend*) Na, csinálunk valamit?

Hosszú csend.

SZIVAROS Fél a haláltól?

MÁSIK Hülye maga? Ki nem fél?

SZIVAROS Csak a halott nem.

MÁSIK Morbid. Mint egy krimi címe. Tehát megállapította, hogy nem vagyok halott.

SZIVAROS Egyelőre.

MÁSIK Fenyéget?

SZIVAROS Nem. Ez a rideg valóság. Mindkettőnk számára. Minden lehetőséget végiggondoltam. Kitűnően értek az efféle helyzetek elemzéséhez. Nincs kiút. Jelen pillanatban a legbölcsebb semmit nem csinálni, ám ettől még változatlan marad a helyzet.

MÁSIK Szép kilátások. Pezsgő a hűtőben, kaviár az asztalon, konzervek ládászámra...

SZIVAROS Igen. Előbb-utóbb megéhezünk. Máris szomjas vagyok. Eltalálta az elemzés gyenge pontját. A semmittevéssel is romlik a helyzet.

MÁSIK Okostónik vagyunk. Nincs más hátra, le a cipővel, lótuszülés és jógameditáció. Mígnem éhen halunk.

SZIVAROS Előjött a bátorsága?

MÁSIK Félek gyáva lenni.

SZIVAROS Pedig nincs közönség. A hangulat intim. Hatszemközt az elmúlással.

MÁSIK Maga aztán szép sütemény. Ugye egy kriptában szokott éjszakázni?

SZIVAROS Ne ízetlenkedjen! A halál komoly dolog.

MÁSIK Ha nem tévedek, abból él.

SZIVAROS Mindenkinek az a kenyere.

MÁSIK *(Undorral)* Ismét egy aranyköpés.

Hosszú csend.

MÁSIK Rájöttem, kicsoda maga.

SZIVAROS Nos?

MÁSIK Vámpír.

SZIVAROS Arra a vicces figurára gondol, aki koporsóban lakik, és szőke tündibündik vérét szívja?

MÁSIK Maga nem vért szív. Lelkierőt. Azzal tömi tele a pocakját, s közben a fogait nyalogatja.

SZIVAROS Érdekes fantáziái vannak. Volt már analitikusnál?

MÁSIK Ki nem volt már analitikusnál?

SZIVAROS És?

MÁSIK Tudja mit csinálnak a pszichiáterek, nem? Meghallgatják, behabzsolják a dolgokat, értő pofával fülelnek, aztán a végén semmit se mondanak. Az ember meg azt hiszi, hogy történt valami.

SZIVAROS A magánorvosát is vámpírnak nevezte?

MÁSIK Nem gondolja, hogy túl sokat kérdez?

SZIVAROS Ráérünk...

MÁSIK Akkor én kérdezek. Persze nem fog válaszolni.

SZIVAROS Hallgatom.

MÁSIK Mi jár az agyában? Miként éli meg ezt a helyzetet?

SZIVAROS Kudarcként. Elhiheti, jó pár akrobatamutatvány van mögöttem, de ez csak egy nyavalyás, fonnyadt banánhéj volt. Maga a helyzet kilátástalan. De az idő, legyen bármilyen kevés, mindig hozhat változásokat. Például itt van Ön. Annak az esélye, hogy idetéved, és pont most, szinte kifejezhetetlenül csekély volt. Ugyanígy más is megtörténhet. Közbejön valami. Megváltoztatják a döntést. Mit tudom én! *(Csend)* Ez kész szónoklat volt. Elégedett?

MÁSIK Köszönöm az őszinteségét. Mondja, ha az életem árán juthatna ki innét...

SZIVAROS Tudja a választ, és mégis kérdez. Ha megkapja, akkor meg felhúzza az orrát. Mindig ezt játsszák. A racionalitás vakolatát kapirgálják, de titokban romantikát keresnek alatta. Nagy, megrendítő, erős érzelmeket. Amitől könnybe lábad a kispolgár szeme a tévé előtt, és jóságosnak képzei magát, miközben penészes életmódjával fertőzi a levegőt.

MÁSIK Magának jobb? Csinálja a lelketlen dolgait, az út végén pedig sintérek várják. Hiányozni fog egyáltalán valakinek?

SZIVAROS Szar szöveg.

MÁSIK Ismét átment durvába.

SZIVAROS Azt hiszem kivannak az idegeim...

MÁSIK Ebben soha nem kételkedtem.

SZIVAROS Nézzel! Idecsöppent egy kész helyzetbe. Zsörtölődik. Piszkálódik. És nem bírja felfogni, hogy üres köröket fut. Térjen észhez!

MÁSIK És ha észhez tértem? Akkor mit csináljak? Erre mit szól, spion úr?

SZIVAROS Kösse fel magát!

Mélyen hallgatnak. Hirtelen valami egyre erősödő robaj árasztja el a helyiséget. Mindketten felkapják a fejüket. A robaj távolodik, majd teljesen elhalkul.

SZIVAROS Kezdődik.

MÁSIK Mi volt ez?

SZIVAROS Helikopter.

MÁSIK Biztos permeteznek.

SZIVAROS Nem. Ezek ők. Ismerem a harci gépeket. Még a típusát is tudom.

MÁSIK *(Gúnyosan)* Lám-lám, a szakértelem.

SZIVAROS Pszt! Maradjon csendben! *(Előveszi a pisztolyát. Fülel. Elröbinti magát, aztán elteszi a fegyvert. Rágyújt egy újabb szivarra.)* Bocsásson meg.

MÁSIK Mért kér bocsánatot?

SZIVAROS Túl messzire mentem.

MÁSIK *(Gyanakvással)* Miről beszél?

SZIVAROS Játszottam magával.

MÁSIK Azt észrevettem.

SZIVAROS Az egész játék volt.

MÁSIK Milyen játék?

SZIVAROS Ostoba játék.

MÁSIK Ha lehetne, egy kicsit részletesebben...

SZIVAROS Becsaptam. Az egész hazugság volt.
Nem les rám senki. Csak egy régi emlék miatt jöttem ide.

MÁSIK És a pisztoly?

SZIVAROS Mindig nálam van. Háborús emlék.
Csak vele érzem biztonságban magam.

Hosszú csend.

SZIVAROS Látom, nem hisz nekem.

MÁSIK Mért hinnék?

SZIVAROS Ezúttal őszinte vagyok.

MÁSIK Mi oka van erre?

SZIVAROS Túl messzire mentem. Sajnálom. Jellemgyengeség. Imádok játszani az emberekkel. *(Csend)* Idejöttem felidézni az ifjúkori emlékeim. Aztán beállított magam. Megzavart. Feldühített. Gondoltam, megfingatom.

MÁSIK Tudtam, hogy vámpír.

SZIVAROS Ne haragudjon. Ritkán, de előfordul,

hogy nem tudok parancsolni a természeteknek.

Csend.

MÁSIK Akkor maga nem is kém?

SZIVAROS Kereskedelmi ügynök vagyok. Híradástechnikai termékeket próbálok eladni. Nem túl nagy sikerrel.

MÁSIK Értem. És néha fontosnak, titokzatosnak szeretné érezni magát...

SZIVAROS Erről van szó. Mindenki keresztülnéz rajtam. Melengetek egy gondolatot, miszerint fontos ember vagyok, életbevágó küldetéssel, és jóindulatúan megmosolygom az embereket, amikor lekezelnek.

MÁSIK Értem.

SZIVAROS Sokat segít, de néha elfelejtem, hogy csak ábránd.

Csend.

SZIVAROS Vigye el a kocsit. Megadom a címet, hol hagyhatja. Én még maradok.

MÁSIK *(Gyanakvóan)* Tehát elenged?

SZIVAROS Miket kérdez!

Hosszú csend.

MÁSIK És mi van, ha először mondott igazat? Lehet, hogy játszmázik. Engem akar felhasználni baleknak. Kimegyek, aztán lelőnek. Erre mit tud mondani?

SZIVAROS Bízson bennem! Őszinte vagyok magához. Nyugodtan kimehet.

MÁSIK *(Homlokráncolva)* Valami nem stimmel itt.

SZIVAROS Menjen már, menjen!

MÁSIK Megvan! Maga miért nem jön?

SZIVAROS Majd később...

MÁSIK Tehát azt szeretné, ha engem lőnének le! Akkor elszelelhetne... Magára vall!

SZIVAROS Mért nem hisz nekem?

MÁSIK Na ne... Egészen idáig össze vissza beszélt, most meg sértődött, hogy nem ugrom kútba az első szavára.

SZIVAROS Gyáva? Persze, hogy az. Mindig is az volt. Ezért ment bogarásznak. Félt az emberektől.

MÁSIK Semmi közöm a bogarakhoz, nem tudom, miről beszél, de nem szédít meg.

Hosszú csend.

SZIVAROS Mivel tudnám meggyőzni, hogy kimehet?

MÁSIK Sétálja körül a fészert. Ha épségben visszajött, akkor igaza van.

SZIVAROS Nem teszem meg.

MÁSIK Tehát így állunk.

SZIVAROS Félreért. Azért nem megyek ki, mert ha engednék a követelésnek, akkor

annak olyan íze lenne, mintha nem lennék szavahihető.

MÁSIK Itt nem ízekről, hanem tényekről van szó. Valóban nem szavahihető. Sőt lassan kételyek merülnek fel bennem az elmeállapotával kapcsolatban is.

SZIVAROS Ne bosszantson, mert...

MÁSIK Lelő? Ugye ezt akarta mondani?

SZIVAROS Tudja mit? Le van szarva! Legyen magának igaza! Kimegyek. *(Feláll)*

MÁSIK Oké. Így korrekt. Ha kérhetném, a fegyvert hagyja itt. Jobb félni, mint megijedni.

A Szivaros az egyik zsákra dobja a fegyvert, elindul kifelé. Amint kiért, a Botanikus feláll, hogy kövesse. Már az ajtónál jár, amikor meghallja a lövéseket. Összerezzen, felveszi a Szivaros pisztolyát, elteszi. Leül, várakozik. Kis idő múltán rágyújt egy szivarra. Kicsapódik a pajta ajtaja. Egy turista forma férfi érkezik. Kellemesen meglepődik, amint észreveszi a másikat. Azgunyorosan méregeti.

TURISTA Lövéseket hallottam. Vadászik valaki erre?

MÁSIK *(Felé nyújtja a szivarosdobozt.)* Foglaljon helyet. Van elég szivar...

VÉGE

TARTALOM

A MEGBECSTELENÍTŐ HÉT	5
ÁTKOZOTT HÉTFŐ	9
– Dr. Talán Ipoly –	
BECSTELEN KEDD	33
– Bivalyménhely első embere –	
UNDORÍTÓ SZERDA	50
– Dr. Hugyos Rőfögős –	
GYALÁZATOS CSÜTÖRTÖK	69
– Dr. Ficsúr –	
IRTÓZATOS PÉNTEK	85
– Dr. Gyomorfekély –	
EGÓHÍZLALÓK A FACEBOOKRÓL (2015-2016)	99
PROFÁN	101
TANGÓ	102
BIG FINISH	104
KONSPIRÁCIÓ	105
FABU	106
NÉGYSÁVOS	107
FLÖRT	108
W2	109
KÖZEPÉBEN	110
BRINGA	113
ROTTENBILLER	114
BED AND BREAKFAST	115
TULAJDONKÉPPEN	117
IGAZÁN FONTOS	119

A BÁDOGEMBER	120
PÉBÉGÁZ	125
DRÁMÁK A FIÓKBÓL (1993-1994)	127
KARAMIHÁLY	129
1. szín 1. jelenet	131
2. jelenet	134
3. jelenet	139
4. jelenet	142
2. szín 1. jelenet	150
2. jelenet	155
3. jelenet	164
3. szín 1. jelenet	167
2. jelenet	172
3. jelenet	180
A SZIVAROS	183

Könyveink kaphatók a könyvesboltokban,
és megrendelhetők egyszerű postai levelezőlapon,
vagy akár telefonon/faxon/e-mailen közvetlenül a kiadótól.
Címünk: PONT Kiadó, H-1300 Budapest, Pf. 215
Tel/fax: (36-1) 816-1062 • e-mail: rendeles@pontkiado.hu
honlapunk: www.pontkiado.hu